

227.

A m. kir. belügyminiszter 1936. évi 180.000. számú rendelete,

a tűzrendészet újabb szabályozásáról.

A tűzrendészet fejlesztéséről szóló 1936 : X. törvénycikkben (alábbiakban: T.) kapott felhatalmazás alapján — a törvény végrehajtásaként, az érdekelt miniszterekkel egyetértően — a következőket rendelem.

ELSŐ RÉSZ.

Általános rendelkezések.

I. Fejezet.

A tűzrendészet általában.

A tűzrendészet célja.

1. §. (1) A tűzrendészet célja:

- a) a tűz kitörésének lehető megelőzése (megelőző tűzrendészet);
- b) szervezett erővel a kitört tűz terjedésének megakadályozása, és a tűz eloltása (mentő tűzrendészet);
- c) a tűz oltása után a tűz okának megállapítása, és ennek eredménye alapján hasonló tüzeset megisméltlődésének lehető kiküszöbölése (felderítő tűzrendészet).

A rendelet hatálya.

2. §. (1) F rendelet hatálya mindennemű tűzrendészeti, és tűzrendészeti vonatkozású ügyre — köztük az ipar, a kereskedelem, a mező- és erdőgazdaság, valamint a közlekedési vállalatok és üzemek tűzrendészetére is — kiterjed, függetlenül attól, hogy az üzem, illetőleg vállalat kinek a tulajdonában vagy kezelésében van.

(2) Közforgalomra szolgáló vasutak tűzrendészete tekintetében a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, a belügyminiszterrel egyetértően, e rendeletnek a vasutakra is vonatkozó rendelkezéseitől eltérést engedélyezhet. A vasutakra fennálló különleges tűzrendészeti szabályokat e rendelet nem érinti.

(3) Az erdei tűzrendészetnek az 1935 : IV. törvénycikkben szabályozott kérdéseiben e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A helyi tűzrendészet szabályozása.

3. §. (1) A helyi tűzrendészetnek az 1936 : X. törvénycikkben, és ebben a rendeletben nem szabályozott kérdéseit a törvényható-

ságok és a községek szabályrendelettel szabályozzák (T. 10. §. (2) bek.). A szabályrendeletet ennek a rendeletnek hatálybalépésétől számított egy év alatt kell megalkotni.

(2) A szabályrendelet előkészítése során az illetékes mezőgazdasági, valamint kereskedelmi és iparkamara véleményét is meg kell hallgatni.

Tűzrendészeti intézkedéseknél irányadó szempontok.

4. §. (1) A tűzrendészet körébe tartozó, vagy ezzel kapcsolatos hatósági intézkedéseket az egyes esetekben — a köz- és magángazdaság érdekeinek lehető kímélésével — a helyi viszonyoknak és az eltérő körülményeknek megfelelően kell megtenni. Különösen figyelembe kell venni a környezetet, az egyes anyagok, illetőleg tárgyak tűzveszélyességének mértékét, valamint annak az épületnek szerkezetét, berendezését és rendeltetését, amelyre a tett intézkedés vonatkozik.

(2) Tűzrendészeti intézkedéseknél a légítámadás ellen irányuló védekezés szempontjaira mindig különös figyelmet kell fordítani.

Tűzrendészeti szakértő meghallgatása.

5. §. (1) Tűzrendészeti, vagy tűzrendészeti vonatkozású ügyben döntés előtt az illetékes tűzrendészeti szakértőt mindig meg kell hallgatni, illetőleg a helyszíni szemlére mindig meg kell hívni.

(2) Tűzrendészeti szakértők: az országos, kerületi, vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő, a tűzoltófőparancsnok (tűzoltóparancsnok), illetőleg a részéről ebből a célból kijelölt tűzoltótiszt.

(3) Tűzrendészeti vonatkozású határozatok és intézkedések egy példányát az illetékes tűzrendészeti szakértőnek is meg kell küldeni.

Tűzrendészeti szakértők törvényhatósági bizottsági és községi képviselőtestületi tagsága. Szakképviselők.

6. §. (1) Vármegyében a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, törvényhatósági jogú városban — Budapest székesfőváros kivételével — a tűzoltófőparancsnok tagja a törvényhatósági bizottságnak, megyei városban pedig a tűzoltóparancsnok tagja a képviselőtestületnek. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlésében a tűzoltófőparancsnok jogállása ugyanaz, mint amelyet a fennálló jogszabályok (1934 : XII. tc. 2. §. (2) bek.) a szakszerűség képviselőire nézve megállapítanak (T. 6. §.).

(2) A tűzrendészeti szakértőt a törvényhatóságok szakbizottságai (1929 : XXX. tc. 27. §., 1930 : XVIII. tc. 33. §., és 1934 : XII. tc. 5. §.) tűzrendészeti vonatkozású ügyekben meghallgatják.

(3) A tűzrendészeti felügyelő kihágási ügyben a szakképviselő jogait gyakorolja (65.000/1909. B. M. sz. rendelet 30. §-a.)

II. Fejezet.

Tűzrendészeti hatóságok és ezek jogköre.

A tűzrendészeti hatóságok.

7. §. (1) Tűzrendészeti ügyekben általában a következő hatóságok járnak el:

a) elsőfokon: nagy- és kisközségekben a főszolgabíró, megyei városokban a polgármester, törvényhatósági jogú városokban a polgármester által kijelölt tisztviselő, Budapesten a kerületi előljáró;

b) másodfokon: a törvényhatóság első tisztviselője;

c) harmadfokon: a belügyminiszter (T. 4. §. (1) bek.).

(2) Az ipartörvény hatálya alá eső üzemekre (az ipari és kereskedelmi telepekre) nézve tűzrendészeti ügyekben — kivéve a T. 2. §-ának (2) bekezdésében, illetőleg a jelen rendelet 24. §-ában megállapított eseteket — első- és másodfokon az iparhatóságok járnak el, harmadfokon pedig az iparügyi, illetőleg a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértően határoz.

(3) A vasúti tűzrendészeti ügyek elbírálása a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek, mint legfőbb vasútfelügyeleti hatóságnak hatáskörébe tartozik, aki ezekben az ügyekben a belügyminiszterrel egyetértően határoz.

(4) A területileg illetékes tűzrendészeti felügyelők — lehetőleg együttesen — előzetes bejelentés mellett a közforgalomra berendezett vasutat, annak berendezéseit és tartozékait félévenként egyszer tűzrendészeti szempontból megvizsgálhatják, és észleleteikről a törvényhatóság első tisztviselőjének jelentést tesznek. A tűzrendészeti vizsgálat tartama alatt az eljáró tűzrendészeti felügyelők jogosultak a vasútnak a közönség használatától elzárt részére is belépni, és ott vizsgálatot tartani.

(5) A törvényhatóság első tisztviselője — amennyiben intézkedés mutatkoznék szükségesnek — annak foganatosítása iránt az illetékes vasúti szolgálati helyet (igazgatóság, üzletvezetőség) megkeresi. Ha a vasút a megkeresés kézbesítésétől számított 30 nap alatt a törvényhatóság első tisztviselője által kívánt intézkedést nem foganatosítja, vagy annak megtételét megtagadja, a törvényhatóság első tisztviselője az ügyet jelentés kíséretében határozathozatal végett a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez terjeszti fel.

(6) Ha tűzrendészeti ügygel kapcsolatban más (pl. ipari, köz-

üzemi, általános közigazgatási) ügy merülne fel, a tűzrendészeti hatóság köteles az ilyen ügy elintézésére az irányadó jogszabályokban megállapított hatóságot késedelem nélkül megkeresni.

A tűzrendészeti hatóság hatásköre.

8. §. (1) A tűzrendészeti hatóság (7. §. (1) bek.) hatásköre főként a következőkre terjed ki:

a) működése területén figyelemmel kíséri az általános tűzrendészeti viszonyokat, és minden tekintetben gondoskodik a tűzveszély megelőzéséről,

b) a tűzrendészet és a tűzoltói intézmény fejlesztése érdekében szükséges intézkedéseket megteszi, illetőleg ilyen intézkedések céljából javaslatot tesz,

c) a tűzrendészetre vonatkozó jogszabályokban meghatározott engedélyezési ügyekben határoz,

d) tűzveszélyes anyagok gyártásával, kezelésével, forgalombahozatalával és szállításával foglalkozó gyár- és ipartelepeket, valamint más üzemeket (műhelyeket), úgyszintén az ilyen anyagok raktározására szolgáló helyiségeket, közlekedési vállalatokat és üzemeket (közforgalmú vasutak kivételével) legalább évenként ellenőrzi, és az észlelt hiányok megszüntetése érdekében szükséges óvintézkedéseket saját hatáskörében megteszi, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság intézkedését kéri,

e) a tűz eloltása után a tűzvizsgálatot 24 óra alatt megtartja (152. §. (1) bek.), és a vizsgálat eredménye alapján megfelelő intézkedéseket tesz,

f) a működése területén előfordult tüzetesekektől származott tűzkárokról az érvényben levő rendelkezések szerint adatokat szolgáltat (154—156. §.), és évenként legalább egyszer ellenőrzi az arra kötelezett szervek adatszolgáltatási és statisztikai nyilvántartási tevékenységét,

g) a tűzrendészetre vonatkozó jogszabályokat egyébként is végrehajtja, illetőleg azok végrehajtásáról gondoskodik.

(2) Ha a d) pontban említett gyár vagy ipartelep, vagy más üzem (műhely), vagy közlekedési vállalat raktárhelyiségét a hatályban levő rendelkezések alapján nem tűzrendészeti hatóság engedélyezte, az ilyen helyiséget — amennyiben a viszonyok lehetővé teszik — az engedélyező hatósággal, illetőleg az iparfelügyelővel egyidőben úgy kell ellenőrizni, hogy az a termelés (üzem) menetét ne akadályozza. Az ellenőrzés a m. kir. postahivatalok kezelési helyiségében csak akkor gyakorolható, ha ezt az illetékes kerületi m. kir. postaigazgatóság (a budapesti m. kir. táviró és távbeszélő igazgatóság) írásban kéri.

(3) A másodfokú tűzrendészeti hatóság működése területének tűzrendészeti viszonyairól, továbbá az ott működő tűzoltóságok neméről és számáról a belügyminiszterhez évenként jelentést tesz.

(4) A belügyminiszter, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság, a jogszabályokban megállapított esetekben tűzrendészeti ügyekben közvetlenül, vagy fellebbviteli jogkörében határoz, intézkedik és a legfőbb ellenőrzést gyakorolja. Az ipart és a kereskedelmet érintő tűzrendészeti kérdésekben, amennyiben nem a 7. §. (2) bekezdésében említett ügrről van szó, a belügyminiszter az iparügyi, illetőleg a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter meghallgatása után határoz.

Fellebbvitel tűzrendészeti ügyben.

9. §. A tűzrendészeti hatóság véghatározata ellen az általános közigazgatási jogszabályok szerint van helye fellebbvitelnek.

MASODIK RÉSZ.

Szervezet.

I. Fejezet.

A tűzoltói intézmények.

A tűzoltóság fajai.

10. §. (1) A tűzoltóság fajai:

a) hivatásos tűzoltóság, amelynek szervezetét és szolgálati viszonyait — amennyiben a törvény, vagy ez a rendelet nem rendelkezik — szabályrendeletben, személyi és dologi kiadásait költségvetésében a város, illetőleg község határozza meg;

b) önkéntes tűzoltóság, amely a kormányhatóság részéről láttamozott alapszabályok szerint működik;

c) köteles tűzoltóság, amelynek szervezetét ez a rendelet alapítja meg (21—23. §.);

d) magántűzoltóság, amelyet mezőgazdasági és ipari üzem saját alkalmazottai közül elsősorban saját telepének tűzvédelme céljából szervez.

(2) A tűzvédelmi szervezetek megállapításánál, és az ilyen berendezések létesítésénél a légi támadás ellen irányuló védekezés követelményeire figyelemmel kell lenni (T. 3. §. (1) bek.).

Tűzoltótestület tagságának általános feltételei.

11. §. (1) Tűzoltóság tagja csak huszonegyedik életévét betöltött, testileg és szellemileg alkalmas, feddhetetlen előéletű, er-

kölcsi és nemzeti szempontból kifogás alá nem eső, magyar állampolgár férfi lehet. Azt, aki huszonegyedik életévét még nem töltötte be, tűzoltótestület kötelékébe felvenni nem szabad. A testi alkalmasságot díjtalanul kiállított illetékköteles hatósági orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni. Aki életének hatvanötödik évét betöltötte, tényleges tűzoltói szolgálatot nem teljesíthet.

(2) Hivatásos tűzoltóság tagjául csak azt a férfit lehet felvenni, aki az (1) bekezdésben megállapított feltételeken felül azt is igazolja, hogy katonai szolgálatot teljesített, és harmincadik életévét még nem töltötte be. Egyébként egyenlő feltételek fennforgása esetén előnyben kell részesíteni azokat, akik a háborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek, továbbá a vitézeket, és végül azokat, akik már megfelelő műszaki, tűzoltói vagy légvédelmi kiképzésben részesültek.

(3) Hivatásos tűzoltóság főparancsnoka, parancsnoka, tisztje vagy gyakornoka csak az a férfi lehet, aki az 1883 : I. tc. 1. §-ának a) és b) pontjaiban megállapított kellékek fennforgását igazolja, katonai szolgálatot teljesített, legalább érettségi bizonyítványa vagy ezzel egyenlő értékű iskolai végzettsége van, és a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamon (33—47. §.) tűzoltótisztii oklevelet is szerzett. Egyébként egyenlő feltételek fennforgása esetén azokat, akik háborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesítettek, és a vitézeket, valamint a légi támadás elleni védekezésre kiképzetteket előnyben kell részesíteni.

(4) Törvényhatósági jogú város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, továbbá thj. és megyei város hivatásos tűzoltóságának parancsnoka csak az lehet, aki a (3) bekezdésben megállapított feltételekkel rendelkezik, és ezenfelül egyetemi, vagy más főiskolai végzettséget igazol. Egyébként egyenlő feltételek esetén a (3) bekezdés utolsó mondatában említettek felül előnyben kell részesíteni azt is, akinek mérnöki oklevele van.

(5) Önkéntes, köteles és magántűzoltóság parancsnoka és tisztje csak az lehet, aki az (1) bekezdésben megállapított feltételeken felül a kerületi tűzoltói tanfolyam sikeres elvégzését is igazolja.

(6) Az e rendelet hatálybalépésekor már alkalmazásban lévő hivatásos tűzoltótisztek ebben a rendeletben megállapított képzettség utólagos megszerzésére nem kötelezhetők, betöltött állásukban megmaradnak, és illetményeiket a 16. §. (7) és (8) bekezdései szerint kell megállapítani, betöltött állásuknál magasabb állást azonban csak ebben a rendeletben megállapított kellékek igazolása esetén tölthetnek be.

(7) Önkéntes, köteles és magántűzoltóság altisztjévé csak az nevezhető ki, akit erre szakképzettsége és rátermettsége alapján parancsnoka alkalmasnak tart, és aki a törvényhatósági tűzoltó-

tanfolyamot (53—54. §.) sikerrel elvégezte. Aki a jelen rendelet hatálybalépése előtt a kerületi tűzoltótanfolyamot (50—52. §.) sikerrel elvégezte, azt altisztté ki lehet nevezni. Ideiglenes tűzoltóaltisztté ki lehet nevezni azt is, aki sem a törvényhatósági tűzoltótanfolyamot, sem a jelen rendelet hatálybalépése előtt a kerületi tűzoltótanfolyamot nem végezte el; az ekként kinevezett azonban köteles a törvényhatósági tűzoltótanfolyamot, a szolgálatból elbocsátás terhével, 1939. évi július hó 1-ig elvégezni.

(8) E rendelet hatálybalépésekor érvényben volt képesítés alól a belügyminiszter részéről adott felmentések 1937. évi december hó 31-ig változatlanul érvényben maradnak.

A tűzoltóság feladatköre.

12. §. (1) A tűzoltóság feladata elsősorban a kitört tűz terjedésének megakadályozása, a tűzoltás, és az ezzel kapcsolatos munkák elvégzése.

(2) A tűzoltóság az (1) bekezdésben foglaltakon felül egyéb elemi csapás (pl. árvíz, földrengés) vagy közveszély, továbbá baleset esetén is köteles a mentési munkálatokban, különösen a műszaki mentésben segédkezni. Ilyen esetben a tűzoltóság a mentési munkálatokat irányító hatóság kiküldöttjének (szakértőnek) utasításai szerint jár el.

(3) A tűzoltóság rendszerint működési területén kívüli fekvő más város (község) területén előforduló tűz oltásában, vagy a (2) bekezdésben említett munkában közreműködés céljából köteles kivonulni, ha a kivonulást az említett város polgármestere, illetőleg község bírása vagy jegyzője (a községben illetékes körjegyző) kéri, ehhez a tűzoltóság rendszerint működési területén illetékes polgármester, illetőleg községi (kör-) jegyző, vagy bíró hozzájárul, és a tűzoltóság rendszerinti működési területének tűzvédelmét megfelelő számú őrség hátrahagyásával biztosítja. A kivonulás és közreműködés költségét, valamint az ezzel kapcsolatban esetleg szenvedett kárt (148. §. (6) bek.) a segélyt kérő község (város) köteles utólag megtéríteni. Magántűzoltóság a segélynyújtásban csak fenntartójának hozzájárulásával vehet részt.

(4) Légítámadás veszélye esetében a veszélyeztetett város, illetőleg község tűzrendészeti szervezete — a veszély tartama alatt — a légítámadás elhárítását irányító katonai parancsnok vezetése alatt áll (T. 3. §. (2) bek.). Ahol katonai parancsnok nincsen, ott a vezetés a légoltalmi parancsnokot illeti meg. Az országos légvédelmi készség egész ideje alatt a légi támadás veszélye esetére fentebb megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni.

A tűzoltóság tagjainak egyenruhája, jelvénye.

13. §. (1) E rendelet hatálybalépésétől számított három év elteltével hivatásos, önkéntes, köteles és magántűzoltóság tagjainak, valamint a tűzrendészeti felügyelőknek csak a belügyminiszter részéről kiadott szabályzatban meghatározott egyenruhát és rangjelzést szabad viselniük.

(2) Önkéntes, köteles és magántűzoltóság tagjainak egyenruhát csak szolgálatban, vagy vasárnapon és ünnepnapon szabad viselniük. A tűzoltóság tagjait a parancsnok arcképes igazolvánnyal látja el.

Szolgálatban lévő tűzoltó büntetőjogi védelme.

14. §. A büntetőtörvények alkalmazása szempontjából a szolgálatban lévő tűzoltót hatósági közegnek kell tekinteni (T. 1. §. (3) bek.).

Tűzoltó jutalmazása, segélyezése, biztosítása.

15. §. (1) Az a tűzoltó, aki tűzoltásnál vagy mentésnél kötelességét meghaladó, és saját életét veszélyeztető munkát végzett, jutalomban részesíthető.

(2) Működés közben önhibáján kívül megsérült, vagy munkaképtelenné vált tűzoltót a hatósági orvos díjtalan orvosi gyógykezelésben köteles részesíteni.

(3) A község (város) az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjait a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélypénztáránál baleset ellen biztosítani, és a működése közben önhibáján kívül megsérült, vagy munkaképtelenné vált tűzoltót lehetőleg segélyben részesíteni köteles.

Hivatásos tűzoltóság.

16. §. (1) A törvényhatósági jogú és a megyei városok hivatásos tűzoltóságot kötelesek fenntartani. A hivatásos tűzoltóság élén törvényhatósági jogú városban a tűzoltófőparancsnok, megyei városban a tűzoltóparancsnok áll. A főparancsnokot, illetőleg parancsnokot, és a hivatásos tűzoltóság tisztikarának tagjait a főispán, Budapest székesfővárosban a tűzoltófőparancsnokot a főpolgármester, a hivatásos tűzoltóság tisztikarának többi tagjait a polgármester nevezi ki. A kinevezéseknél az országos tűzrendészeti felügyelőt (T. 5. §. (1) bek.) meg kell hallgatni (T. 1. §. (1) bek.).

(2) A hivatásos tűzoltóság tiszti és legénységi állományának létszámát a város képviselőtestülete, illetőleg törvényhatósági bi-

zottságának közgyűlése szabályrendelettel állapítja meg. E tűzoltóság létszáma akkor megfelelő, ha — a hivatásos tűzoltó tiszteket ide nem értve — minden 2.000 lélekre legalább egy, ipari jellegű városban minden 1.500 lélekre legalább egy hivatásos tűzoltó jut. Minden hivatásos tűzoltóságnak azonban legalább 10 szakképzett legénységi tagjának kell lennie. A légvédelmi szolgálatosokból tűzoltói szolgálatra — a lehetőség szerint — ki kell képezni legalább annyi férfit, amennyi a hivatásos tűzoltóság tiszti és legénységi létszáma kétszeresének megfelel.

(3) A hivatásos tűzoltóság díjazásáról és felszereléséről a város költségvetésében kell gondoskodni (T. 1. §. (1) bek.). A hivatásos tűzoltóságot azokban a városokban, ahol azt még nem szervezték meg, e rendelet hatálybalépésétől számított két év alatt meg kell szervezni.

(4) A tűzoltófőparancsnokot (tűzoltóparancsnokot), ha ez akadályozva van, vagy ilyen állás megszervezve nincs, mindig a rangban utána következő hivatásos tűzoltótiszt helyettesíti. A hivatásos tűzoltóság legénységi tagjait — pályázat alapján, egy évi próbaszolgálatra, a tűzoltófőparancsnok (parancsnok) előterjesztésére — a polgármester alkalmazza. A pályázatnál az 1931 : III. törvénycikk rendelkezéseire figyelemmel kell lenni. A próbaszolgálat alatt alkalmasnak talált tűzoltót állásában — a tűzoltófőparancsnok (parancsnok) javaslatára — szintén a polgármester véglegesíti.

(5) A hivatásos tűzoltóság tisztjeit és legénységét rendszerint csak tűzoltói, mentői és légvédelmi szolgálatra szabad igénybe venni. Hivatásos tűzoltó a felsorolt szolgálatokon felül — a szolgálati érdekek sérelme nélkül — hivatásával összeegyeztethető más szolgálatokra is felhasználható.

(6) Ha háztartási helyzete megengedi, nagyobb község is szervezhet hivatásos tűzoltóságot.

(7) A hivatásos tűzoltóság tisztikarának és legénységének létszámát, és az alábbi elnevezésekkel szervezendő állásoknak fizetési osztályokba sorozását szabályrendeletben kell megállapítani. Budapest székesfőváros kivételével, törvényhatósági jogú városban a tűzoltófőparancsnok az állami rendszerű VII. fizetési osztálynál magasabb, és a VIII. fizetési osztálynál alacsonyabb; törvényhatósági jogú és megyei városban a tűzoltóparancsnok a VIII. fizetési osztálynál magasabb, és a IX. fizetési osztálynál alacsonyabb, a tűzoltófőfelügyelő a IX., a tűzoltófelügyelő a X., a tűzoltóságédfelügyelő a XI. fizetési osztálynál magasabb fizetési osztályba nem sorozható. A tűzoltógyakornok — végzettsége szerint — a főiskolai, vagy középiskolai végzettségű állami gyakoronok részére mindenkor megállapított illetményt kapja. Tűzrendészeti kerület székhelyén a tűzoltófőparancsnoki és tűzoltóparancs-

noki állás csak a magasabb fizetési osztályba szervezhető meg.

(8) A (7) bekezdésben említettek az állásukra nézve szabályrendeletben megszabott fizetési osztályban eltöltött hat év után a következő magasabb fizetési osztály legalacsonyabb fokozatába léphetnek elő, ahonnan a szabályszerű várakozási idő letelte után a magasabb fokozatba jutnak. További előlépésnek helye nincs (5.600/1925. B. M. sz. körrendelet I. fejezetének 2. pontja.). A magasabb fizetési osztályba előlépés szempontjából csak az a szolgálati idő vehető figyelembe, amely ugyanabban, vagy a magasabb fizetési osztályban töltetett el.

(9) Törvényhatósági jogú városokban, Budapest székesfőváros kivételével, valamint megyei városokban a hivatásos tűzoltólegénység létszámát, és az alábbi elnevezéseknek megfelelően az állami rendszerű altiszti fizetési csoportokba sorozását szabályrendelettel kell megállapítani. A törzstűzmesteri és főgépkocsivezetői állást a műszaki altiszti, a tűzmesteri és I. osztályú gépkocsivezetői állását a szakaltiszti, a csővezetői és II. osztályú gépkocsivezetői állást az I. osztályú altiszti, a tűzoltói állást a II. osztályú altiszti fizetési csoportba kell besorozni. Az alkalmazás első évében a tűzoltó újonc-szolgálatot teljesít, és ez alatt az idő alatt az állami rendszerű kisegítő-szolgái illetményben részesül. Ugyancsak szabályrendeletben kell megállapítani a hivatásos tűzoltóaltisztek és tűzoltók szolgálati idejének (szabadnapok) beosztását is.

(10) A (7)—(9) bekezdésben foglaltak tekintetében Budapest székesfővárosra nézve külön jogszabályok irányadók.

Fegyelmi és felügyeleti szabályok.

17. §. (1) A tűzrendészeti felügyelőkre és a hivatásos tűzoltóság tiszti és legénységi tagjaira szolgálati és fegyelmi tekintetben az állásukra nézve hatályban levő jogszabályokat kell alkalmazni.

(2) Enyhébb szolgálati engedetlenség, mulasztás vagy szabálytalanság esetén az előljáró tűzrendészeti felügyelő, és a hivatásos tűzoltóság vezetője az alárendelt tiszteket, altiszteket és tűzoltókat — meghallgatásukkal, de fellebbezés kizárásával — a következő rendbüntetésekkel sújthatja:

- a) figyelmeztetés,
- b) dorgálás,
- c) szabadnap elvonása,
- d) harminc pengőig terjedhető pénzbírság.

(3) Az előljáró tűzrendészeti felügyelő az alárendelt tűzrendészeti felügyelőkkel, továbbá az önkéntes, köteles és magántűzoltóság tisztjeivel szemben a (2) bekezdés. a), b) és d) pontjaiban meghatározott rendbüntetések alkalmazhatja.

(4) A kiszabott rendbüntetésekről jegyzéket kell vezetni; a rendbüntetést azonban a minősítvényi táblázatba csak ismétlés esetében, vagy akkor kell feljegyezni, ha a rendbüntetéssel sujtottat fegyelmi úton már megbüntették.

(5) A rendbüntetés erkölcsi hatálya egy év alatt szűnik meg, és annak megszűntét a minősítvényi táblázatban fel kell jegyezni. Amíg a rendbüntetés erkölcsi hatálya tart, a rendbüntetéssel sujtottat nem lehet jutalomban részesíteni.

(6) A rendbüntetésként kiszabott pénzbírságot közadók módjára kell behajtani, és azt kizárólag tűzrendészeti célra szabad felhasználni.

A tűzrendészeti felügyelők, a tűzoltótisztek (gyakornokok), és hivatásos tűzoltótisztek minősítése.

18. §. A tűzrendészeti felügyelők, tűzoltótisztek (gyakornokok), és hivatásos tűzoltóaltisztek jellemének, képességének, ismereteinek és egyéb tulajdonságainak, valamint teljesített szolgálatainak és személyi viszonyainak leírására minősítvényi táblázatot kell szerkeszteni. A minősítvényi táblázat szerkesztésének részletes szabályait, és a használandó iratmintákat külön rendelet állapítja meg.

Nagy- és kisközségben a tűzoltóság létszáma és tisztikara.

19. §. (1) Nagy- és kisközségben a köteles tűzoltóságot úgy kell megszervezni, hogy a község minden 100 lakosára legfeljebb négy köteles tűzoltó jusson. A tűzoltóság létszáma azonban — a tisztikar tagjait ide nem értve — húsznál kevesebb nem lehet.

(2) Ha a községben önkéntes tűzoltóság is működik, a köteles tűzoltóknak az előző bekezdésben meghatározott száma annyival kevesebb lehet, ahány önkéntes tűzoltó van.

(3) Minden 20 önkéntes vagy köteles tűzoltó után egy tisztii állást lehet rendszeresíteni. A tűzoltóság élén, ha annak létszáma 20 főből áll: szakaszparancsnok, ha 20—40 fő: osztagparancsnok, ha 40 főnél több: parancsnok áll.

Önkéntes tűzoltóság.

20. §. (1) Városokban és községekben — tekintet nélkül arra, hogy ott a tűzoltóságnak más fajtája már működik — önkéntes tűzoltótötestület alakítására is kell törekedni. Az önkéntes tűzoltótötestület megalakítása tekintetében a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség idevonakozó szabályzata az irányadó. Ugyanabban a városban vagy községben csak egy önkéntes tűzoltótötestület szervezhető, ennek parancsnoka azonban a város, illetőleg köz-

ség területén — szükség esetén — több őrséget is felállíthat. A már működő ily testületeket közérdekű működésük eredményességének biztosítása céljából a hatóságok minden irányban támogatni kötelesek; az említett testületeket a lehetőség szerint anyagi támogatásban is kell részesíteni.

(2) Az önkéntes tűzoltótestület feladatai teljesítése tekintetében a tűzrendészeti hatóság felügyelete alatt áll A testület elnöke városban a polgármester, nagy- és kisközségben a vezetőjegyző (körjegyző).

(3) A belügyminiszter — a másodfokú tűzrendészeti hatóság, vagy országos tűzrendészeti felügyelő javaslatára — a hivatásának bármily szempontból (pl. létszám, kiképzés, fegyelem tekintetében) meg nem felelő önkéntes tűzoltótestületet feloszlathatja.

(4) A már működő önkéntes tűzoltótestület alapszabályait, e rendeletben foglaltak figyelembevételével, ennek a rendeletnek hatálybalépésétől számított hat hónap alatt módosítani kell.

(5) Az önkéntes tűzoltótestület parancsnokát és tisztjeit a másodfokú tűzrendészeti hatóság — ahol más a testület elnöke, annak meghallgatása után — visszavonásig nevezi ki. A rendelet hatálybalépése időpontjában már szolgálatban lévő önkéntes tűzoltóparancsnokok és önkéntes tűzoltótisztek megbízatása visszavonásig tart.

(6) Ahol hivatásos tűzoltóság működik, ott annak főparancsnoka, illetőleg parancsnoka egyúttal az önkéntes tűzoltótestületnek is parancsnoka.

(7) Az altiszteket, a testület elnökének és parancsnokának meghallgatásával, az elsőfokú tűzrendészeti hatóság visszavonásig nevezi ki.

(8) Az önkéntes tűzoltótestületnek hatósághoz vagy közhatalhoz intézett beadványai, és azok mellékletei — a peres eljárás kivételével — az illetékdíjjegyzék 89. tételének XII. a. pontja alapján illetékmentesek (154.557/1935. P. Ü. M. sz. rendelet). A tűzoltótestület saját felszerelésének pótlására évenként egyszer — mindenféle szolgáltatás alól mentesen — műkedvelői előadást vagy táncmulatságot rendezhet.

(9) Az önkéntes tűzoltótestület parancsnoka a testület működéséről évenként az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnak és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek részletes jelentést tesz.

Köteles tűzoltóság.

21. §. (1) Azokban a nagy- és kisközségekben, ahol eddig köteles tűzoltóság működött, ezt továbbra is fenn kell tartani, és a lehetőséghez képest fejleszteni kell. A tűzoltóság e fajtájának megszervezéséről — az 1886 : XXII. tc. 136. §-ában foglalt ren-

delkezés alkalmazása eredményességének biztosítása érdekében — azokban a községekben is gondoskodni kell, amelyekben működő önkéntes tűzoltótestület nincs, vagy nem alakítható, avagy a köteles tűzoltóság megszervezését a helyi tűzrendészeti viszonyok — a tűzoltóság egyéb fajtájának működése mellett is — indokolttá teszik (T. 1. §. (2) bek., 2. §. (1) bek.).

(2) A működő önkéntes tűzoltótestület parancsnoka a községi köteles tűzoltóságnak is parancsnoka. Ahol működő önkéntes tűzoltótestület nincs, ott a köteles tűzoltóság parancsnoki és tiszti tennivalóit e tűzoltóságnak kerületi tanfolyamot végzett azok a tagjai kötelesek ellátni, akiket erre — a községi előljáróság meghallgatásával — a másodfokú tűzrendészeti hatóság visszavonásig kinevez. E testület altisztjeit — a parancsnok és a községi, illetőleg körjegyző meghallgatásával — az elsőfokú tűzrendészeti hatóság visszavonásig nevezi ki.

(3) A köteles tűzoltóságot elsősorban a községben lakó 22—27 éves férfiakból kell megszervezni. Ha azonban az említett életkorban levő férfiak közül a 19. §-ban meghatározott létszámú köteles tűzoltóságot szervezni nem lehet, akkor a köteles tűzoltóságot az említett létszámra a 28—40 éves férfiak sorából évfolyamonként betűrendben ki kell egészíteni akként, hogy az idősebb évfolyambeliek csak akkor kerüljenek sorra, ha a szükséges létszám a megelőző fiatalabb évfolyamból nem telt ki.

(4) Olyan nagyközségben, ahol a köteles tűzoltóság létszáma túl magas lenne, a másodfokú tűzrendészeti hatóság — a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslatára — a szolgálat alól a 22—27 éves férfiak egy részét évfolyamonként betűrendben ideiglenesen felmentheti akként, hogy a fiatalabb évfolyambeliek csak akkor menthetők fel, ha a szükséges létszám betöltéséhez a megelőző idősebb évfolyambeliekre sem volt szükség.

(5) A köteles tűzoltói szolgálat alól mentesek:

- a) az igazolt hadirokkantak,
- b) a tényleges közszolgálati és közüzemi alkalmazottak, közforgalomra szolgáló vasútak üzeméinél alkalmazottak, községi előjárók és szegődményesek, a honvédség, valamint egyéb fegyveres testületek tényleges szolgálatban álló tagjai,
- c) a légvédelmi segélyosztagokba beosztottak (az 1935 : XII. törvénycikk alapján személyes szolgálatra igénybevettek).
- d) a lelkészek, orvosok és gyógyszerészek,
- e) az önkéntes és magántűzoltóság működő tagjai,
- f) a betegségük, testi vagy szellemi fogyatkozásuk miatt szolgálatra alkalmatlanok.

(6) Az (5) bekezdés f) pontjában felsoroltak szolgálatra alkalmatlanságukat a községi orvos (körorvos) díjtalanul kiállított illetékköteles bizonyítványával kötelesek igazolni.

(7) A (3) és (4) bekezdésben meghatározott betűrendtől az évfolyam keretében el lehet térni azok javára, akiknek a köteles tűzoltói szolgálattól mentesítését személyi körülményeik fokozottan indokolják (pl. nagyobb család fenntartói, olyan foglalkozást folytatók, akiket a tűzoltói gyakorlat és szolgálat keresetükben rendkívüli mértékben korlátozna, testi erőre gyengébbek, vagy a testi fejlődésben életkorukhoz képest visszamaradotak).

(8) A köteles tűzoltóság tartalékául ugyanolyan létszámú légvédelmi szolgálatost kell évenként legalább hat kettős órán át tűzoltói szolgálatra kiképezni, mint amennyi a köteles tűzoltók száma.

A köteles tűzoltói szolgálatra alkalmas férfiak összeírása.

22. §. (1) A köteles tűzoltói szolgálatra alkalmas férfiak adatait (21. §.) a községi előljáróság minden év október hó 31-ig — a népmozgalmi nyilvántartás adatainak felhasználásával — kemény fedélbe kötött, 5 évi használatra szolgáló jegyzékbe foglalja (1. sz. minta.).

(2) az összeírást évfolyamok szerint, az évfolyamon belül betűrendben kell készíteni. Az egyes évfolyamok között az évközi változások keresztülvezetésére, valamint az utolsó évfolyam után az új évfolyamok bevezetésére megfelelő helyet kell hagyni.

(3) A községi előljáróság a jegyzéket november hó 1-étől november hó 15-ig bezáróan közszemlére függeszti ki. Az érdekeltek ez alatt az idő alatt a téves összeírás miatt a községi előljáróságnál felszólalással élhetnek.

(4) A jegyzék közszemlére kitételének idejét, valamint a felszólalásra való figyelmeztetést a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő módon minden évben közhírré kell tenni.

(5) A községi előljáróság valamennyi felszólalást legkésőbb minden év november hó 25. napjáig az elsőfokú tűzrendészeti hatósághoz terjeszti fel. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a felszólalás kérdésében végérvényesen határoz.

(6) Aki az összeírás után, de még az összeírás évében tölti be negyvenedik életévét, azt az év végén a jegyzékből törölni kell. Azt azonban, aki csak az összeírás után, de még az összeírás évében tölti be 22. életévét, a jegyzékbe fel kell venni.

(7) Ha a jegyzékbe felvett állandó tartózkodásra más községbe költözik, ezt köteles régi lakóhelye községi előljáróságánál bejelenteni. A bejelentés alkalmával a községi előljáróság köteles a jelentkezőt a 122.700/1935. B. M. számú rendelettel szabályozott be- és kijelentési kötelezettségre vonatkozóan is kioktatni. A régi lakóhely községi előljárósága az elköltözésről kése-

delem nélkül értesíti a községből elköltözött új lakóhelye szerint illetékes községi előljáróságot, amely ezen az alapon az odaköltözött férfit a tűzoltói szolgálatra kötelezettek jegyzékébe felveszi, és egyúttal meggyőződik, hogy az említett férfi a 122.700/1935. B. M. számú rendeletben foglalt bejelentési kötelezettségének eleget tett-e.

(8) Az összeírtak személyi adataiban beállott változásokat a népmozgalmi nyilvántartásban is át kell vezetni, illetőleg ha azt nem a köteles tűzoltói szolgálatra alkalmas férfiak összeírására hivatott községi előljáróság vezeti, a változásokat a községi előljáróság a népmozgalmi nyilvántartóval esetenként közölni köteles.

Az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjainak kötelezettségei.

23. §. (1) Az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjai parancsnokok beosztása szerint látják el szolgálati tennivalóikat.

(2) Az (1) bekezdésben említett tennivalók eredményes el látásának biztosítása céljából az önkéntes tűzoltókat, és a tűzoltói szolgálatra kötelezetteket a járási tűzrendészeti felügyelő által megállapított irányelvek szerint évenként tizenkét alkalommal két órás elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesíteni. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a járási tűzrendészeti felügyelő javaslatára ezt az időtartamot szükség esetén hat kettős órával, a másodfokú tűzrendészeti hatóság pedig a törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő javaslatára további hat kettős órával felemelheti. Az oktatás időpontját úgy kell megválasztani, hogy az az oktatásra kötelezetteket az istentiszteleten megjelenésükben, és élethivatásuk gyakorlásában ne akadályozza.

(3) Az önkéntes tűzoltók és a tűzoltói szolgálatra kötelezettek a (2) bekezdésben említett oktatási órákon a tűzoltóparancsnok által megállapított sorrendben megjelenni kötelesek. Aki az oktatási órán nem jelenik meg pontosan, és elmaradását a tűzoltóparancsnoknál három nap alatt hitelt érdemlően nem igazolja, továbbá aki az oktatási óráról engedély nélkül eltávozik, szolgálatát hanyagul látja el, vagy az előljárójával szemben engedetlen magatartást tanúsít, azt a tűzoltóparancsnok a községi előljáróságnál (polgármesternél) feljelenteni köteles. A községi előljáróság (polgármester) a feljelentett ellen rendbüntetésül 1—10 pengőig terjedhető pénzbírságot szabhat ki. Ugyanily pénzbírsággal büntethető az az önkéntes, vagy az a köteles tűzoltó, aki a tűz oltásában, vagy más tűzoltói szolgálatban (12. §.) nem vesz részt, szolgálatra — igazolatlanul — nem, vagy későn jelenik meg, vagy a szolgálatból engedély nélkül eltávozik. Méltánytlást érdemlő esetben a főszolgabíró (polgármester) a kiszabott pénzbírságot

az érdekelt kérelmére, vagy hivatalból elengedheti. A pénzbírság kizáróan tűzrendészeti célra használható fel, és azt a község (város) pénztárába 15 nap alatt kell befizetni. A befizetés elmulasztása esetében a községi előljáráóság (polgármester) a pénzbírság végrehajtására rendeli el. A végrehajtásra a községek behajtására vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

(4) A (3) bekezdésben említett bármelyik kötelezettség teljesítésének ismételt elmulasztása esetén a tűzoltót a kihágási eljárás megindítása céljából (170. §.) az illetékes elsőfokú rendőri büntető bíróságnál fel kell jelenteni.

Magán- (vállalati, gyári, uradalmi) tűzoltóság.

24. §. (1) A törvényhatóság első tisztviselője nagy ipari és mezőgazdasági üzemeket, ha megfelelő tűzoltói berendezésük és tűzoltóságuk nincs, — amennyiben ezt a helyi viszonyok indokoltá teszik, a törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő javaslatára, és a kerületi kir. iparfelügyelő, illetőleg a vármegyei gazdasági felügyelő meghallgatásával — külön tűzoltói berendezés, és külön tűzoltóság fenntartására kötelezhet (T. 2. §. (2) bek. első mondata.). A tűzoltói berendezés, és a tűzoltóság létszámának megállapításánál a községben és az üzemben rendelkezésre álló tűzoltói felszerelésre, és az üzem teherbíró képességére, a légvédelmi követelményekre, és a helyi tűzoltószervezetek létszámára kell figyelemmel lenni. Az üzem hivatásos tűzoltóság szervezésére nem kötelezhető. Az üzem tűzoltóságát elsősorban a légvédelmi szolgálatra kötelezett üzemi alkalmazottak köréből kell megszervezni. Ezekben az ügyekben másodfokon: — az ipari üzemek tekintetében az iparügyi, a kereskedelmi üzemek és a géperejű közlekedési vállalatok tekintetében a kereskedelem- és közlekedésügyi, a mezőgazdasági üzemek tekintetében a földművelésügyi miniszterrel egyetértően — a belügyminiszter határoz (T. 2. §. (2) bek. második mondata.).

(2) A magántűzoltóság tisztjét (parancsnokát) a tűzoltóság fenntartója alkalmazza, illetőleg alkalmazottai közül kijelöli, és állásában a másodfokú tűzrendészeti hatóság erősíti meg. Az aliszteket a parancsnok nevezi ki.

(3) A magántűzoltóságok a tűzrendészeti felügyelő, illetőleg a helyi tűzoltóparancsnok (tűzoltóparancsnok) ellenőrzése alatt állanak. Magántűzoltóság tagjai részére is legalább a 23. §. (2) bekezdésében meghatározott számú gyakorlatot, és elméleti előadást kell tartani. A gyakorlatok és elméleti előadások száma azonban havonként négy kettős óránál több nem lehet.

(4) A magántűzoltóságot a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség szolgálati szabályzatában megállapított irányelvek szerint kell

kiképezni. A kiképzésről és a gyakorlatokról működési naplót kell vezetni, és azt ellenőrzés alkalmával fel kell mutatni.

(5) A magántűzoltóság köteles az üzem tűzvédelmi berendezését rendszeresen ellenőrizni, tűzcsapjait és fecskendőit (szivattyút) évenként legalább kétszer kipróbálni. E próbák időpontját és eredményét a működési naplóba be kell vezetni.

A tűzoltóságok körzeti beosztása tűzvész esetén nyújtandó kölcsönös támogatás céljából.

25. §. A törvényhatóság első tisztviselője a hatósága területén működő önkéntes, köteles, és magántűzoltóságokat - az egyes községek részére tűzvész esetén nyújtandó támogatás céljából, az illetékes légvédelmi parancsnok, a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő, és az érdekelt községi előljáróságok meghallgatása után - körzetekbe osztja be. A körzeti beosztásra vonatkozó intézkedést a törvényhatóság hivatalos lapjában közzé kell tenni, és erről az érdekelt községeket értesíteni kell. A körzeti beosztást tartalmazó kimutatást a községhezán ki kell függeszteni. Az egy körzetbe osztott községeken belül a segélynyújtásnak előzetes felkéréstől, vagy engedélyadástól függetlenül, önműködően van helye. Magántűzoltóság azonban a körzeten belül is csak a fenntartó hozzájárulásával vehető igénybe.

II. Fejezet.

A tűzrendészeti felügyelet.

A tűzrendészeti felügyeletről általában.

26. §. A tűzrendészeti felügyeletet az erre vonatkozó jogszabályok keretei között a tűzrendészeti felügyelők látják el.

(2) Az ország tűzrendészete felett a főfelügyeletet a belügyminiszter, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság, az országos tűzrendészeti felügyelő közreműködésével gyakorolja (T. 5. §. (1) bek.).

(3) Az ország területe tűzrendészeti kerületekre oszlik (29. §.). Mindegyik tűzrendészeti kerület élén kerületi tűzrendészeti felügyelő áll (T. 5. §. (2) bek.).

(4) A vármegye tűzrendészeti felügyeleti szerve a vármegyei, a járási a járási tűzrendészeti felügyelő (T. 5. §. bek.).

(5) Törvényhatósági jogú, illetőleg megyei városban a tűzrendészeti felügyeletet a hivatásos tűzoltóság főparancsnoka, illetőleg parancsnoka látja el (T. 5. §. (3) bek.).

(6) Az országos és kerületi tűzrendészeti felügyelő, ha nincs olyan hivatali állása, amelyben a 2.708/1920. M. E. számú rendeletben megállapított szövegű esküt már letette, köteles ezt a hivatali

esküt a belügyminiszter, vagy ennek képviselője előtt a kinevezési okmány kézbesítésétől számított 8 nap alatt letenni. Az eskütételről jegyzőkönyvet kell felvenni, és azt mind az esküttevő, mind az esküt kivevő köteles aláírni. A jegyzőkönyvet a belügyminiszter irattárában kell elhelyezni, és az eskü letételét rá kell jegyezni a kinevezési okmányra, és be kell vezetni a minősítvényi táblázatba is.

(7) A kerületi, vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő hivatali elhelyezéséről, valamint a működésével kapcsolatban felmerülő dologi szükségletekről (pl. nyomtatványok, fűtés, világítás), és a szükséges segédszemélyzetről a működése területén illetékes törvényhatóság gondoskodik. A kerületi felügyelő e szükségletéhez a belügyminiszter megfelelő hozzájárulást ad.

(8) A vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelő a törvényhatóság központi, illetőleg járási előadóira irányadó jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően működik, és hivatalos iratain 35 mm. átmérőjű körbélyegzőt használ; minden ügydarabot iktatni köteles, erre a célra külön iktatókönyvet kell használni.

(9) A tűzrendészeti felügyelőt a hatóságoknak és hatósági közegeknek a legmesszebbmenően támogatniok kell, és részére a kívánt felvilágosítást meg kell adniok.

(10) A tűzrendészeti felügyelő működése területén jogosult üzemközből bármely gyár, ipartelep, közlekedési vállalat, nyilvános előadás tartására szolgáló helyiség, és minden más üzem, úgyszintén az épülettel, lakással, raktárral vagy más helyiséggel rendelkezni jogosultnak előzetesen tudomására hozott alkalmas időpontban bármely köz- vagy magánépület területére belépni, és ott tűzrendészeti vizsgálatot tartani. Az említett vizsgálat a m. kir. postahivatalok kezelési helyiségeiben csak az illetékes kerületi m. kir. postaigazgatóság (a budapesti m. kir. táviró és távbeszélő igazgatóság) írásbeli megkeresése alapján tartható meg.

(11) A tűzrendészeti felügyelő a tudomására jutott üzemi titok és gyártási eljárást titokban tartani köteles.

(12) A tűzrendészeti felügyelő tennivalóinak ellátásával kapcsolatban kiszállása esetén a megszabott díj megtérítése ellenében előfogatot vehet igénybe.

(13) A tűzrendészeti felügyelő, aki egyúttal vármegyei vagy városi tisztviselő, köteles hivatali külsőszolgálatának helyét és időtartamát a törvényhatóság első tisztviselőjének, a főszolgabírónak, illetőleg a megyei város polgármesterének előzetesen bejelenteni.

(14) A tűzrendészeti felügyelő magánosok részére tűzrendészeti ügyben díjazásért szakvéleményt nem adhat.

(15) A tűzrendészeti szakértő (5. §. (2) bek.) magánféllel szemben kiküldetési díjat csak akkor számíthat fel, és költségei

megtérítését is csak akkor igényelheti, ha olyan eljárásban vett részt, amely a magánfél kérelmére indult meg. Hivatali székhelyén kívül szakértekezletre kiküldött tűzrendészeti szakértő napiját és útiköltségét a kiküldő hatóság téríti meg.

(16) Rendszeres állást betöltő tűzrendészeti felügyelő részére fizetési osztályának, költségátalányban részesülő vármegyei tűzrendészeti felügyelő részére az állami rendszerű VIII. fizetési osztálynak megfelelő kiküldetési illetményt kell megtéríteni.

(17) Vármegyében indokolt esetben — az országos tűzrendészeti felügyelő előzetes hozzájárulásával — vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőhelyettést lehet kinevezni. A vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőhelyettesek száma a valóságos tűzrendészeti felügyelők számát meg nem haladhatja; a helyetteseket a vármegyei tűzoltószövetség költségátalányban részesítheti. Vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőhelyettesé csak az nevezhető ki, aki legalább a járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamot sikerrel elvégezte.

(18) Rendszeresített állásra alkalmazott vármegyei tűzrendészeti felügyelők kivételével e rendelet hatálybalépése előtt alkalmazott valamennyi tűzrendészeti felügyelő megbízatása visszavonásig tart. A megbízatást az országos tűzrendészeti felügyelő javaslatára az illetékes főispán vonja vissza.

(19) E rendelet hatálybalépése alkalmával rendszeresített állásban lévő vármegyei tűzrendészeti felügyelők jelenlegi állásukban megmaradnak, és magasabb fizetési osztályba az eddigi jogszabályok szerint léptethetők elő.

Az országos tűzrendészeti felügyelő.

27. §. (1) Az országos tűzrendészeti felügyelőt a belügyminiszter tíz évi időtartamra nevezi ki (T. 5. §. (4) és (5) bek.).

(2) Országos tűzrendészeti felügyelővé csak feddhetetlen előéletű, nemzethűség szempontjából kifogás alá nem eső olyan magyar állampolgár nevezhető ki, akinek főiskolai végzettsége, és a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamon szerzett tűzoltótiszt oklevele van, és aki legalább öt évi tűzrendészeti felügyeletet látott el.

(3) Az országos tűzrendészeti felügyelő székhelye Budapest. Körbélyegzője az ország címere, e felett félkörben: Országos Tűzrendészeti Felügyelő, a címerpajzs alatt pedig Budapest felírás.

(4) Az országos tűzrendészeti felügyelő feladata a tűzrendészet előmozdítása, az ország tűzrendészeti viszonyainak figyelemmel kísérése, a törvényhatósági tűzoltószövetségek működésének ellenőrzése, az Országos Tűzoltó Szövetség működésének

irányítása, a tűzoltóságok egyöntetű és szakszerű kiképzésének irányítása és ellenőrzése, a tűzoltótisztképzés és továbbképzés vezetése és ellenőrzése, a fegyelem helyes gyakorlásának, a szolgálat megfelelő teljesítésének, valamint a tűzoltóság felszerelésének és felkészültségének ellenőrzése, a tűzoltóság korszerű szervezésére, fejlesztésére, valamint felszerelésére a belügyminiszternek javaslattétel, végül a közvetlen felügyelet, és ellenőrzés gyakorlása a tűzrendészeti szakértők (5. §. (2) bek.) működése felett.

(5) Ha az országos tűzrendészeti felügyelő az ellenőrzés során hiányt vagy szabálytalanságot állapít meg, annak megszüntetése végett az illetékes hatóságot keresi meg.

(6) Az országos tűzrendészeti felügyelő jogosult tűzrendészeti vonatkozású ügyekben hatóságoktól és intézetektől adatszerezés céljából közvetlenül kérni tájékoztatást és felvilágosítást. Valamennyi tűzrendészeti felügyelőtől jelentést kívánhat, és nekik utasítást adhat; ezek a kapott utasítást teljesíteni kötelesek.

(7) Az országos tűzrendészeti felügyelő a kerületi és törvényhatósági tűzrendészeti felügyelőket a T. 7. §-ában megállapított fellebbezési jog gyakorlására, vagy általuk a T. 7. §-a alapján beadott fellebbezés visszavonására utasíthatja.

(8) Az országos tűzrendészeti felügyelő az országos légvédelmi parancsnokkal állandó kapcsolatot tart fenn, és légvédelmi kérdésekben vele együttműködik.

Az országos tűzrendészeti felügyelőnek kinevezéseknél meghallgatása.

28. §. (1) A kerületi, vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőknek, valamint a hivatásos tűzoltóság főparancsnokának (parancsnokának) és tisztjeinek kinevezésénél — ideértve a tisztgyakorlatot is — az országos tűzrendészeti felügyelőt meg kell hallgatni (T. 1. §. (1), 5. §. (4) bek.). Evégből a kinevezésre hivatott hatóság köteles a pályázati kérvényeket és ezek mellékleteit, nyilvános pályázat hiányában pedig a kinevezni szándékoltnak minősítési táblázatát, katonai szolgálatát igazoló, és egyéb személyi okmányait, továbbá az iskolai végzettségét, és a légvédelemben kiképzettségét igazoló bizonyítványokat — a törvényhatóság első tisztviselőjének a kinevezésre vonatkozó véleményével együtt — az országos tűzrendészeti felügyelőnek megküldeni.

(2) Az országos tűzrendészeti felügyelő a pályázati kérvényeket szakszempontból elbírálja, és véleményét az iratok visszaküldése kapcsán közli a kinevezésre hivatott hatósággal. A kinevezésre hivatott hatóság a pályázók közül nem nevezheti ki

azt, aki ellen az országos tűzrendészeti felügyelő szakszempontból kifogást tett. Ha az országos tűzrendészeti felügyelő mind-egyik pályázó ellen kifogást tett, a kinevező hatóság új pályázatot ír ki.

(3) Három hónapot meghaladó helyettesítésnél szintén az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

Tűzrendészeti kerületek, és kerületi tűzrendészeti felügyelők.

29. §. (1) Az ország területe a következő tűzrendészeti kerületekre (T. 5. §. (2) bek.) oszlik:

I. Budapesti tűzrendészeti kerület (Budapest székesfőváros, Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéből 1. az abonyi, 2. az alsódabasi, 3. az aszódi, 4. a budakörnyéki, 5. a gödöllői, 6. a gyömrői, 7. a központi, 8. a monori, 9. a nagykátai, 10. a pomázi, 11. a ráckevei, 12. a váci járás, továbbá Budafok, Cegléd, Kispest, Nagykőrös, Pestszenterzsébet, Rákospalota, Újpest és Vác megyei város) székhelye: Budapest.

II. a) Székesfehérvári tűzrendészeti kerület (Fejér, Veszprém vármegyék, továbbá Székesfehérvár thj. város) székhelye: Székesfehérvár.

II. b) Győri tűzrendészeti kerület (Sopron, Győr, Moson és Pozsony k. e. e. vármegyék, Komárom és Esztergom k. e. e. vármegyék, továbbá Győr és Sopron thj. város) székhelye: Győr.

III. Szombathelyi tűzrendészeti kerület (Somogy, Vas és Zala vármegyék) székhelye: Szombathely.

IV. Pécsi tűzrendészeti kerület (Baranya, Bács-Bodrog, Tolna vármegyék, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéből 1. a dunavecsei, 2. a kalocsai, 3. a kiskőrösi, 4. a kiskunfélegyházi, 5. a kunszentmiklósi járás, továbbá Kalocsa, Kiskunfélegyháza, valamint Kiskunhalas megyei város, végül Baja, Kecskemét és Pécs thj. város) székhelye: Pécs.

V. Szegedi tűzrendészeti kerület (Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék, Csanád, Arad és Torontál k. e. e. vármegyék, továbbá Hódmezővásárhely és Szeged thj. város) székhelye: Szeged.

VI. Debreceni tűzrendészeti kerület (Bihar, Hajdu vármegyék, Szabolcs és Ung, valamint Szatmár, Ugocsa és Bereg k. e. e. vármegyék, továbbá Debrecen thj. város) székhelye: Debrecen.

VII. Miskolci tűzrendészeti kerület (Abaúj-Torna, Heves, Zemplén vármegyék, Borsod, Gömör és Kishont k. e. e. vármegyék, továbbá Miskolc thj. város) székhelye: Miskolc.

(2) Egy-egy tűzrendészeti kerület élén a kerületi tűzrendészeti felügyelő áll. A budapesti tűzrendészeti kerület felügyelője

a székesfőváros hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka. A kerületi tűzrendészeti felügyelőket — az országos tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után, öt évi időtartamra — a belügyminiszter nevezi ki. Erre a tisztségre kinevezett vármegyei vagy városi tisztviselő ezt a megbízatást elfogadni köteles (T. 5. §. (2), (4) és (5) bek.). Ugyanaz a kerületi tűzrendészeti felügyelő több tűzrendészeti kerület élére is kinevezhető. A feladatának ellátásában huzamosabb ideig (pl. betegség miatt) akadályozott kerületi tűzrendészeti felügyelő helyettesítéséről a belügyminiszter — az országos tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után — intézkedik.

(3) Kerületi tűzrendészeti felügyelővé csak az nevezhető ki, aki a 27. §. (2) bekezdésében megállapított feltételeknek megfelel.

(4) A kerületi tűzrendészeti felügyelő körbélyegzője: az ország címere, e felett félkörben kerületi tűzrendészeti felügyelő felírás, a címerpajzs alatt pedig a tűzrendészeti kerület székhelyének neve.

(5) A kerületi tűzrendészeti felügyelő a kerülete területén működő vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőktől, valamint a területén levő törvényhatósági jogú városok tűzoltófőparancsnokaitól, és megyei városok tűzoltóparancsnokaitól jelentést kívánhat, és nekik utasítást adhat; ezek a kapott utasítást teljesíteni kötelesek.

(6) A kerületi tűzrendészeti felügyelő kerülete területén:

a) a tűzrendészetet és a tűzoltóságokra vonatkozó jogszabályok végrehajtását ellenőrzi, és az észlelt hiányokat — a megszüntetésük céljából szükséges intézkedések megtétele végett — az illetékes hatósággal közli;

b) a tűzoltóságngak az idevonatkozó utasítások értelmében való egységes kiképzését biztosítja;

c) kerületi és törvényhatósági továbbképző tűzoltótanfolyam tartásáról gondoskodik; azokon a felügyelő, illetőleg parancsnok tennivalóit ellátja, a tanfolyam költségelőirányzatát és elszámolását elkészíti, és az esetleges pénzmaradványt gyümölcsözően elhelyezi; a tanfolyam eredményéről az országos tűzrendészeti felügyelőnek jelentést tesz;

d) a törvényhatósági tűzoltótanfolyamok tananyagát és azok előadóit kijelöli;

e) évenként más-más városban kerületi tűzoltó-verseny rendezéséről gondoskodik;

f) a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők működését évenként legalább egyszer ellenőrzi, és ha valamelyiknek működése ellen ismételtlen alapos kifogás merülne fel, annak felmentése iránt az illetékes főispánnak javaslatot tesz, és ezt egyidejűen az országos tűzrendészeti felügyelőnek is bejelenti;

g) útitervét jóváhagyásra az országos tűzrendészeti felügyelőnek bemutatja; a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők útitervét megállapítja akként, hogy a vármegyei felügyelő által is vizsgált községekben a felügyeleti vizsgálatot egyszerre tartásák;

h) a tűzrendészeti felügyelőket időnkint megbeszélésre hívja össze;

i) működése területén a törvényhatóság első tisztviselője, a törvényhatósági bizottság, a kisgyűlés és a közigazgatási bizottság határozata ellen, annak tűzrendészeti vonatkozásaiban, fellebbezéssel élhet (T. 7. §.);

j) a törvényhatósági tűzrendészeti felügyelőt fellebbezési jogának (T. 7. §.) gyakorlására, vagy a beadott fellebbezés visszavonására utasíthatja;

k) a működő tűzoltóságokról a községek (városok) betűrendjében a tűzoltóság fajtáját, tisztikarának és legénységének számát feltüntető kartoték-nyilvántartást vezet;

l) a törvényhatósági tűzoltószövetségek működését figyelemmel kíséri és előmozdítja;

m) hatóságoknak — megkeresésükre — tűzrendészeti ügyekben szakvéleményt ad;

n) ellenőrzéseiről és kiszállásairól rendszeres működési naplót vezet;

o) a tűzrendészeti viszonyokról és a tűzoltóság működéséről — a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők, valamint a törvényhatósági jogú város hivatásos tűzoltósága főparancsnokának, és a megyei város hivatásos tűzoltósága parancsnokának jelentése alapján — évenként, szükség esetén gyakrabban is, az országos tűzrendészeti felügyelőnek jelentést tesz.

Törvényhatósági jogú és megyei város tűzrendészeti felügyelete.

30. §. (1) A vármegye tűzrendészeti felügyeleti szerve a vármegyei tűzrendészeti felügyelő. Törvényhatósági jogú városban a tűzrendészeti felügyeletet a hivatásos tűzoltóság főparancsnoka, megyei városban a hivatásos tűzoltóság parancsnoka látja el (T. 5. §. (3) bek.).

(2) Vármegyei tűzrendészeti felügyelői tisztségre a jövőben csak vármegyei vagy városi tisztviselőt lehet kinevezni, aki ezt a megbízást elfogadni köteles (T. 5. §. (4) bek.).

(3) A vármegyei tűzrendészeti felügyelőt — az országos tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után — a főispán visszavonásig terjedő időre nevezi ki. Ha azonban a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek vármegyei vagy városi tisztviselői tényleges

szolgálata bármely okból megszűnik, ezzel egyidejűleg tűzrendészeti felügyelői megbízása is véget ér (T. 5. §. (4) és (5) bek.).

(4) Törvényhatósági jogú város hivatásos tűzoltóőparancsnokát, illetőleg megyei város hivatásos tűzoltóparancsnokát a város tűzrendészeti felügyelői tennivalóinak ellátásával külön nem kell megbízni. Olyan városokban, ahol nincs hivatásos tűzoltóőparancsnok, illetőleg parancsnok, ennek az állásnak betöltéséig a tűzrendészeti felügyelői tennivalók ellátásával erre alkalmas — lehetőleg a rangban legidősebb — hivatásos tűzoltótisztet, vagy egyik járási tűzrendészeti felügyelőt kell megbízni.

(5) Vármegyei tűzrendészeti felügyelővé jelen rendelet hatálybalépése után csak az a vármegyei vagy városi tisztviselő nevezhető ki, aki főiskolát végzett, és a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamon tűzoltótiszt oklevelet szerzett.

(6) Ha a vármegyei tűzrendészeti felügyelő tennivalóinak ellátásában bármely okból huzamosabb ideig akadályozva van, helyettesítéséről — az országos tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után — a főispán gondoskodik.

(7) A vármegyei tűzrendészeti felügyelő körbélyegzője: az ország címere; e felett félkörben a vármegye neve után „tűzrendészeti felügyelője“ felírás, a címerpajzs alatt a vármegye székhelyének neve (pl.: Heves vármegye tűzrendészeti felügyelője, Eger.) A tűzoltóőparancsnok és tűzoltóparancsnok annak a hivatásos tűzoltóságnak körbélyegzőjét használja, amelynek élén áll.

(8) A vármegyei tűzrendészeti felügyelő:

a) az alispán tűzrendészeti szakközege;

b) a vármegye területén a tűzrendészetre és a tűzoltóságokra vonatkozó jogszabályok végrehajtását, továbbá a tűzrendészeti viszonyokat, és a tűzoltóságok kiképzését, valamint működését menél gyakrabban, de évenként legalább 30 külső szolgálati napon ellenőrzi, és a tapasztalt hiányok megszüntetése céljából az alispánnak jelentést tesz;

c) útítelvét a kerületi tűzrendészeti felügyelőnek jóváhagyás végett bemutatja;

d) a területén működő tűzoltóságokról — fajtaik szerint — községenként (városonként) betűrendben csoportosított nyilván tartást vezet;

e) a tűzoltóságok egységes kiképzését irányítja;

f) a vármegye területén törvényhatósági tűzoltótanfolyam tartásáról gondoskodik, és e tanfolyam előadóinak kijelölése iránt a kerületi tűzrendészeti felügyelőnek javaslatot tesz;

g) vármegyei és járási tűzoltóversenyeknek az egységes versenyszabályzat értelmében tartásáról gondoskodik;

h) a megyei városok, valamint a nagy- és kisközségek részé-

ről beszerzett tűzoltószerek és tűzoltófelszerelés átvételénél közreműködik;

i) a működése területén levő gyárakat, ipartelepeket, más üzemeket és nyilvános előadás tartására szolgáló helyiségeket községenként betűrendben nyilvántartja;

j) ellenőrzéseiről és kiszállásairól rendszeres működési naplót vezet;

k) a járási tűzrendészeti felügyelők, továbbá a megyei városok hivatásos tűzoltósága parancsnokainak a tűzrendészeti felügyelet körében végzett működését ellenőrzi, és a feladatát hanyagul teljesítő járási tűzrendészeti felügyelő felmentése, valamint helyette másnak kinevezése iránt a főispánnak — a kerületi tűzrendészeti felügyelő útján — előterjesztést tesz;

l) a járási tűzrendészeti felügyelőket és a megyei városok hivatásos tűzoltóságának parancsnokait időnkint értekezletre hívja össze;

m) működése területén az elsőfokú tűzrendészeti hatóság határozata ellen, annak tűzrendészeti vonatkozásaiban, fellebbezést nyújthat be (T. 7. §.);

n) a vármegye tűzrendészeti viszonyairól és a tűzoltóságok működéséről — a járási tűzrendészeti felügyelők, valamint a megyei városok hivatásos tűzoltósága parancsnokainak jelentése alapján — az alispánnak és a kerületi tűzrendészeti felügyelőnek jelentést tesz;

o) működése területén az országos és kerületi tűzrendészeti felügyelő vizsgálatain résztvesz.

(9) Törvényhatósági jogú város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, és megyei város hivatásos tűzoltóságának parancsnoka a polgármester tűzrendészeti szakközege. A tűzrendészeti felügyelet körébe vágó működése tekintetében — értelemszerűen — a (8) bekezdésben foglaltak az irányadók.

Járási tűzrendészeti felügyelők.

31. §. (1) A járás tűzrendészeti felügyeleti szerve a járási tűzrendészeti felügyelő. Járási tűzrendészeti felügyelői tisztségre csak vármegyei vagy városi tisztviselőt lehet kinevezni, aki ezt a megbízatást elfogadni köteles (T. 5. §. (3) és (4) bek.).

(2) A járási tűzrendészeti felügyelőt — az országos tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után — a főispán visszavonásig terjedő időre nevezi ki. Ha azonban a járási tűzrendészeti felügyelőnek vármegyei vagy városi tisztviselői tényleges szolgálata bármely okból megszűnik, ezzel egyidejűleg tűzrendészeti felügyelői megbízatása is véget ér (T. 5. §. (4) és (5) bek.).

(3) Járási tűzrendészeti felügyelővé csak az a vármegyei,

vagy városi tisztviselő nevezhető ki, aki főiskolai végzettségén felül a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam keretében tartott járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam sikeres elvégzését is igazolja.

(4) A tennivalóinak ellátásában huzamosabb ideig akadályozott járási tűzrendészeti felügyelő helyettesítéséről a főispán — a kerületi tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után — intézkedik.

(5) A járási tűzrendészeti felügyelő körbélyegzője: az ország címere; e felett ..... vármegye ..... járás tűzrendészeti felügyelője felírás, a címerpajzs alatt pedig a járás székhelyének neve.

(6) A járási tűzrendészeti felügyelő az országos, a kerületi és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőtől kapott utasításoknak eleget tenni köteles.

(7) A járási tűzrendészeti felügyelő:

a) a főszolgabíró tűzrendészeti szakközege;

b) működése területén ellenőrzi a tűzrendészetre és a tűzoltóságokra vonatkozó jogszabályok végrehajtását, megvizsgálja a tűzoltóságok ügyvitelét, pénzkezelését és fegyelmezettségét, megállapítja, hogy a parancsnoki, illetőleg tiszti és altiszti állásokat az idevonatkozó rendelkezések értelmében töltötték-e be; a község felvette-e költségvetésébe a tűzrendészeti kiadásokra szükséges összegeket, és miképpen tett eleget a tűzoltóság megszervezésére vonatkozó rendelkezéseknek; a tűzoltóság megkapja-e a hatóságok támogatását, és nincs-e akadálya a tűzoltóság működésének; a tűzoltóság létszáma megfelel-e a követelményeknek; a tűzoltók baleset ellen biztosítva vannak-e;

c) a járás területén működő tűzoltóságok egységes kiképzését biztosítja: ellenőrzi, hogy a tűzoltók egyenruhája és egyéni felszerelése szabályszerű-e; megtekinti a tűzoltók gyakorlatát, a csapattal jelképes tüztámadást is végeztet; megállapítja, hogy a tűzoltóságok elméletileg és gyakorlatilag kellőképpen kiképeztek-e; a kötelező elméleti előadásokat és gyakorlatokat milyen eredménnyel tartották meg;

d) nagy- és kisközségek tűzoltószerfárát, tűzoltószereit és tűzoltófelszerelését, továbbá mentőszereit és az őrszobát évenként legalább egyszer megvizsgálja, a tűzoltószereket műszerekkel kipróbálja, megállapítja, hogy megvannak-e azok a tűzoltószerek és felszerelések, amelyeket a nagy- és kisközségek a 138. §. értelmében beszerezni kötelesek;

e) figyelmet fordít a házak építési módjára, a nyilvános előadások tartására szolgáló helyiségek tűzbiztonságára, a tűzoltói készenlét és éjjeli őr szolgálat ellenőrzésére, a kémények seperetésére, az előfogat-szolgáltatási kötelezettség teljesítésére, a tűz-

jelzés helyi megoldására; a vízkészlet biztosítására, az ipartelepek, más üzemek, raktárak, lakóházak és más helyiségek tűzbiztonságára, a mezőgazdasági terményeknek belső területre behordására, ott cséplésére és tartására;

f) ha tűzrendészeti szempontból hiányt tapasztal, annak megszüntetése végett a főszolgabírónak késedelem nélkül javaslatot tesz;

g) új tűzoltószer és tűzoltó-eszköz szállítására beérkezett ajánlatok elbírálásánál közreműködik;

h) tűzoltószeres és eszközök javítása, illetőleg átalakítása tekintetében szakvéleményt ad;

i) a b) és e) pontban említett ellenőrzéshez, illetőleg vizsgálathoz a kéményseprőmestert kirendelheti, aki a járási tűzrendészeti felügyelő ily irányú felhívásának eleget tenni köteles;

j) útitervét jóváhagyás végett a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek előzetesen beterjeszti, kiszállásait a főszolgabíró kiszállásával lehetőleg egyidejűleg tartja meg, kiszállásairól rendszeres működési naplót vezet;

k) a tűzrendészeti vizsgálatról az országos tűzrendészeti felügyelő által megállapított minta szerint felvett jegyzőkönyvet a községi előjárósággal és a tűzoltóparancsnokkal aláírattja, a község pecsétjével ellátatja és aláírja; a tűzoltóságokról, a tűzoltótisztekről és nagyobb tűzoltószerekről a megállapított nyomtatványon nyilvántartást vezet;

l) az országos, kerületi és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő által járása területén tartott kiszállásokon résztvesz;

m) tűzvész esetére a szomszédos községek egymásközötti segélynyújtásának módozatait kidolgozza, és jóváhagyás végett — a főszolgabíró útján — a törvényhatóság első tisztviselőjének bemutatja (25. §.);

n) a törvényhatósági tűzoltószövetség közgyűlésén, választmányi ülésén, és a vármegyei tűzoltóversenyeken részt vesz;

o) gondoskodik arról, hogy a járás területén működő tűzoltóságok 2 évenként legalább egyszer tűzoltóversenyt tartsanak;

p) tűzrendészeti ügyben tett minden előterjesztését másolatban — tudomás végett — a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek megküldi;

r) a járás tűzrendészeti viszonyairól és a tűzoltóságok működéséről, ideértve a b)—d) pontokban foglaltakat is, a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek évenként jelentést tesz;

s) a községekben előfordult nagyobb tüzesetek tűzvizsgálatain résztvesz.

(8) A járási tűzrendészeti felügyelőnek vizsgálatai alkalmával egyenruhát kell viselnie.

A tűzrendészeti hatóságok ellenőrzései.

32. §. (1) Az első- és másodfokú tűzrendészeti hatóságok a tűzrendészeti viszonyokat ellenőrizni, és az észlelt hiányok megszüntetése iránt a szükséges intézkedéseket megtenni kötelesek.

(2) Városokban a tűzrendészeti hatóság, községekben a községi előljáróság köteles évenként legalább egyszer — lehetőleg a közegészségügyi vizsgálatnál egyszerre — a helyi tűzrendészeti szakértő bevonásával általános tűzrendészeti vizsgálatot tartani, amelyen felhívásra a kerületi kéményseprőmesternek is meg kell jelennie. Ez a vizsgálat a város (község) területén fekvő valamennyi lakóházra, középületre, nyilvános előadások tartására szolgáló helyiségre, gyárra, ipartelepre, más üzemre, és nagyobb gazdaságra kiterjed. A tűzrendészeti vizsgálat vezetője az észlelt hiányok megszüntetése iránt — a szakértő meghallgatása után — intézkedik.

(3) A községi előljáróság évenként április és szeptember hónap elején külön köteles meggyőződni a tűzoltószeres és eszközök használhatóságáról. Az esetleg észlelt hiányok pótlásáról oly módon kell gondoskodni, hogy a tűzoltószeres és eszközök mindenkor teljesen használható állapotban legyenek.

III. Fejezet.

A tűzoltóság tagjainak kiképzése.

A) A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam.

A tanfolyamról általában.

33. §. (1) A tanfolyam címe: Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam, székhelye: Budapest, körpecsétje: a magyar állam címere — a tanfolyam címét és székhelyét is magában foglaló körirattal.

(2) A tanfolyam célja, hogy hallgatóit rendszeres elméleti és gyakorlati tanítás útján a tűzrendészettel, és az azzal kapcsolatos közigazgatási, közrendészeti, légvédelmi és műszaki kérdésekkel, valamint a tűzoltással megismertesse.

(3) A tanfolyamot a belügyminiszter — a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség, és az érdekelt vidéki törvényhatósági jogú városok közreműködésével — Budapest székesfőváros útján rendezi. A tanfolyam rendezéséről az érdekelt törvényhatósági jogú városok polgármestereit legalább három hónappal a tanfolyam kezdete előtt értesíteni kell. A jelen rendelet hatálybalépése előtt a 254.300/1928. B. M. számú rendelet alapján szerzett tűzoltótiszt oklevélnek a 46. §. értelmében kiadott tűzoltótiszt oklevéllel egyenlő képesítő ereje van.

(4) A tanfolyamot a 34—35. §-okban megállapított módon kell megtartani. A tanfolyam időtartama hét hónap. A hallgatók gyakorlati kiképzésben részint Budapesten, részint a tanfolyam parancsnoka által arra alkalmasnak talált vidéki városokban részesülnek.

(5) A tanfolyam fenntartásához szükséges költségeket első sorban a hallgatók által fizetett díjakból kell fedezni.

Felügyelet.

34. §. (1) A tanfolyam a m. kir. belügyminiszter fennhatósága alatt áll, aki a felügyeletet megbízottja útján gyakorolja.

(2) A felügyelő irányítja a tanfolyamot, ellenőrzi, hogy a tanfolyam előadói pontosan végzik-e tennivalóikat, elnököl a felvételi bizottság ülésén és a képesítő vizsgákon. A felügyelő rendelkezéseit a tanfolyam tisztikara és hallgatói teljesíteni kötelesek.

(3) A belügyminiszter a tanfolyam számadásait és pénzkezelését a tanfolyam költségére kiküldött szakembereivel bármikor megvizsgáltathatja.

A tanfolyam parancsnoka és tiszti személyzete.

35. §. (1) A tanfolyam parancsnoka az országos tűzrendészeti felügyelő. A tanfolyam vezetését, továbbá az oktatást, és az azzal kapcsolatos tennivalókat a tanfolyam parancsnoka és előadói látják el. A tanfolyam tisztikara a parancsnokból, előadókból, gazdasági előadóból és jegyzőből áll. Az előadókat az országos tűzrendészeti felügyelő javaslatára a belügyminiszter nevezi ki. Egy vagy több előadót szükség esetén a honvédelmi miniszter küld ki.

(2) A kinevezés három évre szól, de a kinevezett időközben is felmenthető. A kinevezettek a három év eltelte után újból kinevezhetők.

(3) A tisztikar tagjai munkadíjban csak a tanfolyam ideje alatt teljesített munka arányában részesülnek.

(4) A felvételi díjat, a tandíjat és vizsgadíjat, valamint a tanfolyam felügyelőjének, parancsnokának és tisztikarának munkadíját, továbbá azt, hogy a felsorolt díjak közül melyeket kell előre fizetni, a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően állapítja meg.

A parancsnok tennivalói.

36. §. A parancsnok:

a) vezeti a tanfolyamot, és képviseli azt a hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben;

- b) meghirdeti, megnyitja és bezárja a tanfolyamot;
- c) elnököl az előadói értekezleteken, ezeken szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt;
- a) a tanfolyam felett közvetlen ellenőrzést gyakorol;
- e) az előadók javaslatára a hallgatóknak a tanfolyamról való kizárása iránt előterjesztést tesz a belügyminiszterhez;
- f) összeállítja és a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjeszti a tanfolyam költségelőirányzatát;
- g) a jóváhagyott költségelőirányzat keretében utalványozza a kiadásokat;
- h) ellenőrzi a pénztár kezelését, amelyért a pénztárossal egyetemlegesen felelős;
- i) minden egyes tanfolyam befejeztével a számadásokat — a kiadásokat igazoló okmányokkal együtt — jelentés kíséretében felterjeszti a belügyminiszterhez;
- j) a tanfolyam meghirdetésétől annak befejezéséig rendszeresen hivatalos órát tart, amelyet a tanfolyam hirdetőtábláján közhírré kell tenni;
- k) a tanfolyam meghirdetéséről, megnyitásáról, bezárásáról, és általában a tanfolyammal kapcsolatos fontosabb mozzanatokról a belügyminiszterhez (szükség esetén a honvédelmi miniszterhez is) jelentést tesz.

Az előadók tennivalói.

37. §. Az előadók kötelessége előadásaik tárgyáról részletes tervezetet készíteni, és azt a parancsnoknak bemutatni, a tantervben foglalt előadásokat megtartani, az előadói értekezleteken megjelenni, és a vizsgákon — kijelölés alapján — vizsgabizottsági tagként résztvenni. Akadályoztatásuk esetén késedelem nélkül kötelesek a parancsnokot értesíteni, hogy ez helyettesítésük iránt intézkedhessék.

A gazdasági előadó tennivalói.

38. §. (1) A gazdasági előadó kezeli a pénztárt, összeállítja, és a belügyminiszterhez a parancsnok útján felterjeszti a tanfolyam költségelőirányzatát, vezeti a leltárt. Ellenyugta ellenében elfogadja a befizetéseket, szabályszerű utalványozás alapján nyugta ellenében teljesíti a készpénzfizetéseket, vezeti a parancsnok által hitelesített pénztári naplót, és ezen az alapon elkészíti a számadásokat. A számadásokat a tanfolyam befejeztével lezárja, és ezeket mellékleteikkel, valamint a leltár egy másolati példányával együtt a parancsnok útján a belügyminiszterhez felterjeszti.

(2) A bevételeket és kiadásokat időrendi sorrendben, a befizető vagy pénzfelvevő nevének, és a bevétel, illetőleg a kiadás

tárgyának feltüntetésével kell bevezetni a számadásba. Ugyancsak a gazdasági előadó kötelessége a beérkezett kérvényeket a beérkezés sorrendjében pontosan iktatni, kezelni, valamint azokat a személyi okmányokkal együtt megőrizni.

(3) A gazdasági előadó a tanfolyamra felvett, és a vizsgára jelentkezett hallgatókról két példányban anyakönyvet készít; az egyiket a tanfolyam irattárában kell megőrizni, a másikat a tanfolyam befejezése után — a hallgatók képesítésének feltüntetésével — a belügyminiszterhez kell felterjeszteni. Ugyancsak a gazdasági előadó feladata a következő tanfolyamra előjegyzett hallgatók előjegyzési könyvének vezetése is.

(4) A gazdasági előadó a hallgatók személyi adatait tartalmazó törzskönyvet vezet. Résztvesz az előadói kar értekezletein, de azokon szavazati joga csak akkor van, ha egyszersmind előadó is.

(5) Általában a gazdasági előadó végzi mindazokat az írásbeli tennivalókat, amelyek a tanfolyammal kapcsolatban felmerülnek; a tanfolyam iratait kezeli és megőrzi.

(6) A gazdasági előadónak a tanfolyam meghirdetésétől kezdve annak befejezéséig rendszerint minden nap a tanfolyam helyiségében a parancsnok által megállapított időben hivatalos órát kell tartania. Ha tennivalóinak ellátásában akadályozva lenne, ezt a parancsnoknak kellő időben bejelenteni köteles, aki a helyettesítéséről gondoskodik.

A tanfolyam meghirdetése.

39. §. (1) Minden egyes tanfolyam tartását a belügyminiszter engedélyezi.

(2) Az engedély alapján a parancsnok a tanfolyam megtartásáról szóló hirdetményt a „Budapesti Közlöny“-ben, a „Belügyi Közlöny“-ben, és a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hivatalos lapjában közzéteszi.

(3) A tanfolyamra jelentkezésre legalább hat heti időt kell adni.

Jelentkezés a tanfolyamra.

40. §. (1) A tanfolyamra a felvételt írásban kell kérni, és a kérvényt, a felvételi díj egyidejű lefizetése mellett, a tanfolyam parancsnokánál kell benyújtani.

(2) A szabályszerűen bélyegezett kérvényhez mellékelni kell a folyamodó

a) születési anyakönyvi kivonatát;

b) főiskolai vagy legalább érettségi, vagy ezzel egyenlő iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;

c) katonai szolgálatát, és esetleges légvédelmi kiképzettségét igazoló okmányát;

d) magyar állampolgárságát igazoló okmányát;

e) testi épségét igazoló hatósági orvosi bizonyítványt;

f) feddhetetlen előéletét és nemzeti szempontból teljes megbízhatóságát igazoló erkölcsi bizonyítványt; közszolgálatban állóknál az erkölcsi bizonyítványt a hivatalfőnök ily tartalmú bizonyítványa pótolja;

g) a járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam sikeres elvégzését igazoló bizonyítványt.

(3) Külföldi honost csak rendkívüli hallgatóként — a belügyminiszter engedélyével, és a honvédelmi miniszter előzetes hozzájárulásával — szabad felvenni. Az ilyen rendkívüli hallgató csak látogatási bizonyítványt kaphat.

(4) Magyar honos rendkívüli hallgatóként a tanfolyamra nem vehető fel.

Felvétel a tanfolyamra.

41. §. (1) A hallgatók felvétele tárgyában az elnökkel együtt három tagból álló felvételi bizottság határoz. A bizottság elnöke a tanfolyam felügyelője vagy helyettese, egyik tagja a tanfolyam parancsnoka, a harmadik tagot pedig — három évi időtartamra — a belügyminiszter az előadók közül nevezi ki.

(2) A felvételi bizottság haározata ellen jogorvoslatnak helye nincs.

(3) Egy tanfolyamra legfeljebb 30 hallgató vehető fel.

A tanfolyam tárgyai.

42. §. (1) A tanfolyam tananyaga felöleli a tűzrendészetre és tűzoltásra, a légvédelemre, valamint az ezekkel kapcsolatos tudnivalókra vonatkozó ismereteket.

(2) A kiképzés elméleti és gyakorlati részből áll.

a) Elméleti rész.

I. Tűzrendészeti közigazgatás.

1. A közigazgatás szervezete. A tűzrendészet általában, annak jogrendszere, hatóságok, jogszabályok.

2. A tűzoltóság története, fejlődése, szervezete, készenlét, szolgálat, szabályzatok, ügyintézés, iratok szerkesztése.

3. A tűzkárstatisztikai adatszolgáltatás rendszere, a tűzkár és tűzbiztosítási statisztika alapelemei.

II. Műszaki ismeretek.

4. Tűzbiztos építkezés, kémények, lángbiztosítás (impregnálás).

5. A vegytannak a tűzrendészettel kapcsolatos részei.

6. A fizikának a tűzrendészettel kapcsolatos részei, különösen mechanika, fénytán, hőtan, villamosság, hidrodinamika, statika, elektrotechnika, géptan.

III. Légi- és gáztámadás ellen védekezés.

7. Légi- és gáztámadás ismertetése, és az ezzel kapcsolatos védekezés.

IV. Megelőző tűzrendészet.

8. A tűz keletkezésének okai. A nyomozás, a tűzveszélyes anyagok.

9. A megelőző tűzrendészet szabályai, azoknak különböző viszonyok között alkalmazása.

V. Szerek és felszerelések.

10. Szivattyúk, motorok, motoros fecskendők, gépjárművek szerkezete, működése, kipróbálása, átvétele.

11. Mászló- és mentőszerek, tömlők, azok átvétele.

12. Tűzoltóanyagok, vegyi és kézi tűzoltó eszközök (pl. poroltó, gázoltó, haboltó, szénsavoltó).

13. Szerek gondozása, működési zavarok, szertár.

VI. Tűzoltói taktika.

14. Vízszerezés, vízvezeték.

15. Tűzjelzés és tűzjelzők, örködés, riasztó berendezések.

16. A tűzoltás módszerei (alkalmazott tűzoltói taktika).

VII. Segélynyújtás.

17. Segélynyújtás balesetknél, műszaki mentés.

b) Gyakorlati rész.

1. Test- és rendgyakorlat.

2. Tűzoltószerek szerelése. Vezénylés.

3. Taktikai támadások és azok vezénylése.

4. Mentőgyakorlatok.

5. Lég- és gázvédelmi gyakorlatok.

6. Tűzoltószerek kipróbálása, és a tűzoltóság újabb eszközeinek bemutatása.

7. Színházak, mozgófényképezemek, tűzoltószergyárak, gyárak, telepek, más üzemek, vízművek, raktárak, garázsok, benzintárolók, filmraktárak, mentőállomások ismertetése és bemutatása.

8. Hivatásos tűzoltóságnál tűzoltói és gyakornoki szolgálat Budapesten és a vidéken.

Tandij és egyéb díjak.

43. §. (1) A belügyminiszternek a felvételi díjakra, a tandíjakra, és a vizsgák díjaira vonatkozó rendelkezését (35. §. (4) bek.) a tanfolyam helyiségében ki kell függeszteni.

(2) Az előre fizetendő díjak fizetése alól felmentésnek helye nincs.

(3) A tanfolyamról kilépett vagy kizárt hallgatók a befizetett díjak visszafizetésére nem tarthatnak igényt.

(4) A személyi és dologi kiadásokra fel nem használt összeg hova fordításáról a belügyminiszter dönt.

A hallgatók kötelezései.

44. §. (1) A hallgatók kötelesek a tanfolyam elméleti és gyakorlati előadásain egyenruhában pontosan megjelenni, és a parancsnok, valamint az előadók utasításait pontosan követni.

(2) Az a hallgató, aki rendkívüli körülmények miatt valamely előadáson vagy gyakorlaton nem jelenhetik meg, elmaradását 48 óra alatt köteles a tanfolyam parancsnokánál elfogadhatóan igazolni. Betegséget csak a tanfolyam orvosának, vagy hatósági orvosnak a bizonyítványával lehet igazolni.

(3) Az a hallgató, aki — bár igazoltan — 20 elméleti, vagy 30 gyakorlati óránál több órát mulaszt, avagy igazolatlanul egy órát is elmulaszt, vizsgára nem bocsátható.

A záróvizsga.

45. §. (1) A tanfolyamot írásbeli, szóbeli és gyakorlati záróvizsga fejezi be.

(2) A parancsnok a vizsga idejéről a hallgatókat legalább nyolc nappal előbb értesíti. A vizsgáztatásról külön szabályzat rendelkezik.

(3) Záróvizsgára csak tanfolyamot végzett hallgatók bocsáthatók.

(4) A vizsgadíjat a vizsga napjáig kell a tanfolyam pénztárába befizetni.

(5) A vizsgabizottság elnöke: a tanfolyam felügyelője, tagjai: a tanfolyam parancsnoka, az előadók, és az esetleg külön megbízott vizsgabizottsági tagok, jegyzője: a belügyminisztérium kije-

lött tisztviselője. A vizsgabizottság tagjait a tanfolyam felügyelője jelöli ki, illetőleg osztja be.

(6) A vizsgabizottság a vizsgázót „kitüntetéssel“, „egyhangúleg“, vagy „szótöbbséggel“ képesítheti. Sikertelen vizsga esetén a bizottság az eredmény kihirdetésekor állapítja meg a vizsga megismétlésének legrövidebb határidejét, amely azonban a záróvizgától számított három hónapnál rövidebb nem lehet. Javítóvizsgán a jelöltet csak azokból a tárgyakból kell vizsgáztatni, melyekből a záróvizsgán nem képesítettett. Javítóvizsga megismétlésének nincs helye.

(7) Ha a bizottság a jelöltet a javítóvizsgán nem képesítené, újabb vizsgát csak a belügyminiszter engedélyével, a sikertelen javítóvizsga napjától számított egy év múlva lehet tenni.

(8) A vizsga eredményét folyószámmal ellátott, átfűzött és lepecsételt keménykötésű törzskönyvbe kell bevezetni.

(9) Az a hallgató, aki a vizsgán betegség, vagy rajta kívül álló egyéb ok miatt nem jelenhetik meg, elmaradását köteles a vizsga előtt legalább 24 órával a tanfolyam parancsnokánál írásban bejelenteni. A parancsnok ebben az esetben a hallgató részére újabb vizsganapot tűz ki, és erről a tanfolyam felügyelőjének jelentést tesz. Egyébként a vizsgáról elmaradásra a 44. §. (2) bekezdése megfelelően irányadó azzal a kiegészítéssel, hogy a parancsnok az igazoltan elmaradó részére is új vizsgát tűzhet ki, és erről a tanfolyam felügyelőjének jelentést tesz.

(10) A javítóvizsga díja ugyanannyi, mint a záróvizsga díja.

Tűzoltótiszti oklevél.

46. §. (1) Tűzoltótiszti oklevél csak képesítő vizsga alapján adható ki.

(2) A vizsgabizottság által aláírt, és a tanfolyam pecsétjével ellátott oklevél szövege a következő:

Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam.

.....szám.

TŰZOLTÓTISZTI OKLEVÉL.

Bélyeg.

A magyar királyi belügyminiszter úr ..... számú rendeletével kiküldött vizsgabizottság ..... urat, aki .....községben (városban) .....évi .....hó .....-n született, ...vallású, ... lakos, és aki Budapesten az 193.... évi .....-tól 193....évi .....-ig tartott tűzoltótisztképző tanfolyamot elvégezte, a tűzrendészetnek

mind elméleti, mind gyakorlati részéből megvizsgálta, és.....
tűzoltótisztté képesítette.

Erről nevezettnek ezt az aláírásunkkal, és a magyar királyi
belügyminiszter főfelügyelete alatt álló Magyar Országos Tűzoltó-
tótisztképző Tanfolyam pecsétjével ellátott oklevelet kiadtuk.

Budapesten, 193.... évi .....hó ....napján.

P. H.

.....	.....
.....	.....
a tanfolyam felügyelője, a vizsgabizottság elnöke.	országos tűzrendészeti felügyelő, a tanfolyam parancsnoka.
.....	.....
.....	.....
a vizsgabizottság tagjai.	

.....
a vizsgabizottság jegyzője.

Oklevélmásodlat kiállítására.

47. §. (1) Elveszett vagy megsemmisült eredeti oklevél helyett másodlatot az oklevél tulajdonosának kérelmére, személyazonosságának megállapítása, és az oklevél elveszésének valószínűsítése után, a vizsgálati jegyzőkönyvek, és egyéb vizsgálati iratok alapján, a tanfolyam parancsnoka állít ki.

(2) A másodlat kiállításáért öt pengőt, és a bélyeg költségét kell fizetni. A kiadott másodlatokról külön nyilvántartást kell vezetni.

(3) A másodlatokat a tanfolyam parancsnokához intézett bélyeges kérvényben kell kérni, amelyben meg kell jelölni az eredeti oklevél kiállításának pontos idejét.

(4) Ha a tanfolyam megszűnnék, a tanfolyam egész irattárát a belügyminiszterhez kell felterjeszteni. Ebben az esetben a másodlatokat is a belügyminiszter állítja ki.

B) Járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam.

48. §. (1) A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyammal lehetőleg egyidejűleg járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam is működik. E tanfolyam időtartama két hónap.

(2) A tanfolyam szervezetére a 34—40. §-okban, a 41. §. (1)—(2) bekezdésében, továbbá a 43—45. és 47. §-okban foglalt rendelkezések az irányadók.

(3) Egy tanfolyamra legfeljebb 50 hallgató vehető fel.

(4) A tanfolyam tárgyai a következők:

a) Elméleti rész.

I. Tűzrendészeti közigazgatás.

1. A járási tűzrendészeti felügyelők kötelességei, és magatartásuk általában.

2. A közigazgatás szervezete (egyres hatóságok és tisztviselők ügyköre, főként a tűzrendészettel, az ipari és építésrendészettel kapcsolatban).

3. A tűzrendészeti törvény és rendeletek. A tűzrendészeti közigazgatás országos szervezete, a tűzrendészeti jog alkalmazása.

4. A tűzoltóparancsnok büntetőjogi felelőssége.

5. Ügyvitel, irodai tennivalók, iratok szerkesztése.

II. Eljárások, szemlék.

6. Helyszíni szemlék és tűzrendészeti vizsgálatok.

7. Telepengedélyezési eljárás.

8. Ipartelepek helyszíni vizsgálata.

III. Szervezés.

9. Tűzoltótestületek alakítása, működése (alapszabályok, szolgálati szabályzat, irodai ügykezelés), a tűzoltótestületek viszonya a közigazgatási hatóságokhoz és a tűzrendészeti felügyelőkhöz.

10. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség szabályzatai.

11. Versenyek rendezése, szabályzata.

12. Tűzoltó-gyakorlatok anyagának csoportosítása, tűzoltó-gyakorlatok vezénylése.

13. Bemutató gyakorlatok előkészítése.

IV. Műszaki ismeretek.

14. Szertár kellékei. Szerek gondozása, fecskendők és egyéb szerek kipróbálása.

15. Motorfecskendők ismertetése, működése, zavarai.

16. Villamosság (gyakorlatilag).

17. Tűzbiztos építkezés kellékei, a kémények tűzrendészetével együtt.

18. Vegytani alapfogalmak.

V. Légi- és gáztámadás ellen védekezés.

19. Légi- és gáztámadás ismertetése, és az ezzel kapcsolatos védekezés elméletileg és gyakorlatilag.

VI. Megelőző tűzrendészet.

20. Mezőgazdasági termények tűzrendészete.
21. Ipartelep tűzbiztonsága.
22. Kéményseprő ipar.
23. Mozgófényképüzemek és nyilvános előadások tartására szolgáló helyiségek tűzbiztonsága és megvizsgálása.
24. Színház, sátorcirkusz, iskolai előadás, bál, búcsú tűzrendészete.

VII. Tűzoltói taktika.

25. Vízszerezés és helyismeret.
26. Tűzjelzés.
27. Taktikai kiképzés irányítása, községek együttműködése, kölcsönös segélynyújtás.

b) Gyakorlati rész.

1. Test- és rendgyakorlat.
2. Tűzoltószereszerelés. Vezénylés.
3. Taktikai támadások és azok vezénylése.
4. Mentőgyakorlatok.
5. Tűzoltószereszerelés kipróbálása, újabb eszközök bemutatása.

Bizonyítvány kiadása.

49. §. (1) A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam pecsétjével ellátott bizonyítványt kapnak.

(2) A bizonyítvány szövege a következő:

Járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyam.

....szám.

BIZONYÍTVÁNY.

Bélyeg helye.

A magyar királyi belügyminiszter úr .....számú rendeletével kiküldött vizsgabizottság .....urat, aki ....
.....községben (városban) .....évi .....hó .....n

született, ...vallású, ...lakos, és aki a Budapesten 193.... évi .....-tól 193....évi .....ig tartott járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamot elvégezte, a tűzrendészetnek mind elméleti, mind gyakorlati részéből megvizsgálta, és a járási tűzrendészeti felügyelet ellátására ..... kényszerítette.

Budapesten, 193.... évi .....hó ....napján.

P. H.

.....
a járási tűzrendészeti
felügyelői tanfolyam fel-
ügyelője, a vizsgabizottság
elnöke.

.....
országos tűzrendészeti
felügyelő, a tanfolyam
parancsnoka.

.....
a vizsgabizottság tagjai.

.....
a vizsgabizottság jegyzője.

(3) Elveszett vagy megsemmisült eredeti bizonyítvány helyett másodlat kiadására a 47. §. megfelelően irányadó.

C) Kerületi tűzoltótanfolyamok.

50. §. (1) Az önkéntes, köteles és magántűzoltóságok szakképzettségének emelése céljából kerületi tűzoltótanfolyamot kell tartani.

(2) Kerületi tűzoltótanfolyamot csak a belügyminiszter engedélyével, és kizárólag annak a tűzrendészeti kerületnek a székhelyén lehet tartani, ahol annak személyi és tárgyi előfeltételei megvannak.

(3) A kerületi tűzoltótanfolyam neve ez a megjelölés, kiegészítve a tűzrendészeti kerület székhelyének nevével, ahol a tanfolyamot tartják (Pl. Kerületi tűzoltótanfolyam, Debrecen.).

(4) A tanfolyam legalább három hétig tart, legalább 130 előadási órával.

(5) A tanfolyam parancsnoka a tanfolyam székhelyén illetékes kerületi tűzrendészeti felügyelő, a felügyeletet az országos tűzrendészeti felügyelő gyakorolja.

(6) A tanfolyamok előadóit — a hivatásos és okleveles tűzoltótisztek, tűzrendészeti felügyelők, és hosszú gyakorlattal rendelkező önkéntes tűzoltótisztek közül, a tanfolyam székhelyén illetékes kerületi tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után — az or-

szágos tűzrendészeti felügyelő jelöli ki. A légvédelmi rész oktatására a honvédelmi miniszter jelöli ki az előadókat.

(7) A tanfolyamra az a magyar állampolgár vehető fel, aki:

a) huszonkettedik életévét betöltötte, negyvenkettedik életévét azonban még nem haladta túl;

b) testileg alkalmas, és az előadások megértéséhez kellő szellemi képessége van;

c) feddhetetlen előéletű, és nemzeti szempontból teljesen megbízható.

(8) A kerületi tűzoltótanfolyamra elsősorban a községek, vállalatok, uradalmak és intézmények által kiküldötteket, azután a fennmaradó helyekre az alkalmas önként jelentkezőket kell felvenni. Egy tanfolyamra ötvennél több hallgató nem vehető fel.

(9) A tanfolyamon részvétellel kapcsolatos díjakat — az országos tűzrendészeti felügyelő előterjesztése alapján — a belügyminiszter állapítja meg.

(10) A tanfolyam előadóira és hallgatóira nézve a 34–41., továbbá a 44. §-ban megállapított rendelkezések az irányadók.

(11) Az engedélyezett tanfolyamot — az érdekelt törvényhatóságok, és a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hivatalos lapjában — a tanfolyam parancsnoka hirdeti meg. A jelentkezésre legalább 14 napi határidőt kell kitűzni, és közölni kell azt is, hogy a tanfolyamot csak akkor tartják meg, ha arra legalább 25 hallgató jelentkezik.

(12) A tanfolyamra felvételt a kerületi tűzoltótanfolyam parancsnokától írásban kell kérni. A kérvényhez csatolni kell a jelentkező:

a) születési anyakönyvi kivonatát;

b) hatósági erkölcsi bizonyítványát;

c) hatósági orvosi bizonyítványát;

d) legmagasabb iskolai végzettségét igazoló bizonyítványát;

e) katonai szolgálatát, és esetleges légvédelmi kiképzését igazoló okmányokat.

(13) Az a)–c) alatti okmányokat, kizáróan erre a tanfolyamra, díjmentesen kell kiállítani.

(14) A tanfolyamra való felvétel kérdésében a tanfolyam parancsnoka végérvényesen határoz.

A kerületi tűzoltótanfolyam tanterve.

51. §. A kerületi tűzoltótanfolyam tárgyai a következők:

a) Elméleti rész.

1. Tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügyvitele;
2. a fecskendő és tartozékai, ezek gondozása, kipróbálása, működési zavarai;

3. a motorfecskendő, ennek gondozása, és működési zavarai;
4. mászó, mentő, védő, bontó és világító eszközök, kézi és vegyi tűzoltókészülékek, egyéb segédeszközök;
5. vízszerezés;
6. tűzjelzés;
7. építkezés elemei, tűzoltószerház;
8. tűzoltói taktika;
9. légi és gáztámadás ellen védekezés;
10. megelőző tűzrendészet;
11. első segélynyújtás;
12. tűzrendészeti törvény és rendelet, tűzrendészeti közigazgatás;
13. villamosság tűzoltói vonatkozásban;
14. hazafias és vallás erkölcsi előadás.

b) Gyakorlati rész.

1. Rendgyakorlatok;
2. tömlőfektetés;
3. fecskendő-, motorfecskendő- és vízvezeték szerelés;
4. mászó- és mentőgyakorlatok;
5. támadási gyakorlatok és vezénylés;
6. légi és gáztámadás ellen védekezés;
7. tűzpróbák;
8. verseny- és bemutató gyakorlatok;
9. gyár- és ipartelep-vizsgálatok.

A tanfolyam záróvizsgálata és bizonyítványa.

52. §. (1) A tanfolyamot záróvizsga fejezi be. A vizsgabizottság elnöke a tanfolyam felügyelője, tagjai: a kerületi tanfolyam parancsnoka és előadói.

(2) A záróvizsga elméleti és gyakorlati részből áll.

(3) A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam elvégzéséről a kerületi tanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak. A bizonyítvány szövege a következő:
 .....-i kerületi tűzoltótanfolyam.

.....szám.

BIZONYÍTVÁNY.

Bélyeg.

Alulírott vizsgabizottság ezennel igazolja, hogy .....
 .....úr, aki ..... községben, városban .....évi
 .....hó .....napján született, ...vallású,

.....lakos, a ..... városban az 193.. évi
 .....hó ....napjától 193.... évi ..... hó ....napjáig
 tartott kerületi tűzoltótanfolyamot elvégezte, a záróvizsgát sikerrel
 letette, és ennek alapján őt önkéntes, köteles, és magántűzoltóságok
 tiszti (parancsnoki) tennivalóinak ellátására képesítettnek nyilvánítja.

....., 193.. évi ..... hó ....napján.

.....
 országos tűzrendészeti
 felügyelő, a tanfolyam
 felügyelője.

.....
 kerületi tűzrendészeti
 felügyelő, a tanfolyam
 parancsnoka.

P. H.

.....
 a tanfolyam előadói.

(4) Elveszett vagy megsemmisült eredeti bizonyítvány helyett másodlat kiadására a 47. §. megfelelően irányadó.

(5) A kerületi tűzoltótanfolyam irattárát a kerületi tűzrendészeti felügyelő irattárában kell elhelyezni.

D) Törvényhatósági tűzoltótanfolyamok.

53. §. (1) Az önkéntes, köteles, és magántűzoltóság altisztjei szakképzettségének emelése céljából — a kerületi tűzoltótanfolyamokon felül — törvényhatósági tűzoltótanfolyamot is kell tartani.

(2) A törvényhatósági tűzoltótanfolyamot az országos tűzrendészeti felügyelő engedélyével a törvényhatósági tűzoltószövetség rendezi.

(3) A törvényhatósági tűzoltótanfolyam neve ez a megjelölés, kiegészítve annak a törvényhatósági tűzoltószövetségnek a nevével, amely a tanfolyamot rendezi.

(4) A tanfolyam legalább egy hétig tart, legalább 48 előadási órával.

(5) A tanfolyam parancsnoka a tanfolyam székhelyén illetékes vármegyei tűzrendészeti felügyelő. A felügyeletet a tanfolyam székhelyén illetékes kerületi tűzrendészeti felügyelő gyakorolja.

(6) A tanfolyamok előadóit a hivatásos és okleveles tűzoltó-tisztek, tűzrendészeti felügyelők, és hosszú gyakorlattal rendelkező önkéntes tűzoltótisztek közül, az illetékes törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő javaslatára, a kerületi tűzrendészeti felügyelő jelöli ki. A légvédelmi rész előadóit a honvédelmi miniszter jelöli ki.

(7) A törvényhatósági tűzoltótanfolyamra való felvétel, és a tanfolyam költségei kérdésében az 50. § (7)—(14) bekezdésének, a tantervre vonatkozóan az 51. §. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A törvényhatósági tűzoltótanfolyam záróvizsgálója és bizonyítványa.

54. §. (1) A tanfolyamot záróvizsga fejezi be. A vizsgabizottság elnöke a törvényhatósági tűzoltótanfolyam felügyelője; tagjai: a tanfolyam parancsnoka, és a tanfolyam előadó.

(2) A záróvizsga elméleti és gyakorlati részből áll.

(3) A sikerrel vizsgázott hallgatók a tanfolyam sikeres elvégzéséről a törvényhatósági tűzoltótanfolyam felügyelőjének hivatali bélyegzőjével ellátott bizonyítványt kapnak. A bizonyítvány szövege a következő:

.....-i törvényhatósági tűzoltótanfolyam.

.....szám.

BIZONYÍTVÁNY.

Bélyeg.

Alulírott vizsgabizottság ezennel igazolja, hogy .....
 .....úr, aki .....községben, városban
 .....évi .....hó ....napján született, ... vallású,
 .....lakos, a..... városban az 193.. évi
 .....hó ....napjától 193.... évi ..... hó ....nap-
 jáig tartott törvényhatósági tűzoltótanfolyamot elvégezte, a záró-
 vizsgát sikerrel letette, és ennek alapján őt önkéntes, köteles, és
 magántűzoltóságok altiszti tennivalóinak ellátására képesítettnek
 nyilvánítja.

.....193.. évi .....hó ....napján.

.....
 kerületi tűzrendészeti
 felügyelő, a tanfolyam
 felügyelője.

.....
 vármegyei tűzrendészeti
 felügyelő, a tanfolyam
 parancsnoka.

.....

a tanfolyam előadó.

P. H.

(4) Elveszett vagy megsemmisült eredeti bizonyítvány helyett másodlat kiadására a 47. §. megfelelően irányadó.

(5) A törvényhatósági tűzoltótanfolyam irattárát az illetékes vármegyei tűzrendészeti felügyelő irattárában, de a rendes irattártól elkülönítve kell elhelyezni.

E) Az önkéntes, köteles, és magántűzoltóságok kiképzése.

55. §. (1) Minden nagy- és kisközség fokozatosan köteles gondoskodni arról, hogy a községben minden 20 tűzoltóra egy kiképzett tűzoltótiszt, valamint tűzoltóaltiszt jusson, és a községben legalább két kiképzett tűzoltótiszt, valamint tűzoltóaltiszt legyen.

(2) Ha e rendelet hatálybalépésekor a községben nincs két kiképzett tűzoltótiszt, a községből két alkalmas önként jelentkezőt fel kell venni a kerületi tűzoltótanfolyamra. Alkalmas önként jelentkező hiányában a községi elöljáróság a kerületi tűzoltótanfolyamra két alkalmas férfit küld ki. A kiküldetés szükségességét a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatása után az alispán állapítja meg.

(3) A tanfolyamra kiküldöttek utazási, tanulmányi és ellátási költsége a kiküldő községet terheli. A kiküldötteknek írásban kötelezettséget kell vállalniok arra, hogy kiképzésük után legalább három évig szolgálnak a községi tűzoltótestületben, és ha ennek a kötelezettségüknek saját hibájukból nem tesznek eleget, a tanfolyamon részvételükkel kapcsolatos költségeket megtérítik.

(4) Az (1)—(3) bekezdésben meghatározott kötelezettségek teljesítése alól felmentés nem adható. A második tűzoltótiszt kiképzésére, és második kiképzett tűzoltótiszt alkalmazására 1939. évi július hó 1-ig halasztás adható.

F) Testületi kiképzés.

56. §. (1) A tűzoltótestület tagjait testületi kiképzésben is részesíteni kell. E tekintetben a belügyminiszter szabályzatában foglaltak az irányadók.

(2) Az elméleti és gyakorlati oktatáson felül a tűzoltótestületek tagjai részére a hazafias érzést fejlesztő, és általános ismeret-terjesztő előadásokat is kell tartani.

(3) A tűzoltóság minden tagját az első segélynyújtásban elméletileg és gyakorlatilag ki kell képezni. Ezt a kiképzést a községi orvos (körorvos), illetőleg városi orvos hivatali kötelességként díjtalanul köteles teljesíteni. A kiképzés mértékének évenkénti ellenőrzéséről a község (város) köteles gondoskodni.

G) Testnevelési hatóságok és más szervek együttműködése.

57. §. Az emberi életet és vagyont, tehát nemzeti értéket védő hivatásos, önkéntes, magán- és köteles tűzoltótestületek működését a testnevelési hatóságoknak és más testnevelési szervezeteknek saját hatáskörükben is elő kell mozdítaniok.

IV. Fejezet.

*Tűzoltó szövetségek.**A) A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség.**A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hivatása, székhelye, és tisztikara.*

58. §. (1) A hivatásos, önkéntes, köteles és magántűzoltóságok a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségbe (alábbiakban: szövetség) tömörülnek (T. 8. §.).

(2) A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség egyrészt a belügyminiszter tűzrendészeti szakközege, másrészt az ország tűzoltótestületeinek központi szerve.

(3) A szövetség székhelye Budapest; pecsétje: Magyarország koronás címere a következő körirattal: Magyar Országos Tűzoltó Szövetség, Budapest, 1870.

(4) A szövetség elnöke az országos tűzrendészeti felügyelő.

(5) A szövetséget hatóságoknál, és harmadik személyekkel szemben az elnök képviseli. Az elnököt akadályoztatása esetén a társelnök, vagy az alelnökök egyike helyettesíti. Az elnök vezeti a szövetség valamennyi testületi szervének ülését; aláírja a szövetség kiadványait.

(6) A szövetség társadalmi tevékenységét a társelnök irányítja.

(7) A társelnököt, és — a szövetség alapszabályaiban meghatározott számban — az alelnököket az országos közgyűlés választja. Az egyik alelnököt a kerületi tűzrendészeti felügyelők közül kell választani.

(8) A szövetség igazgatási és ügyviteli tennivalóit — az elnök irányítása mellett — az általa javaslatba hozott, és a belügyminiszter által visszavonásig terjedő időre kinevezett főtitkár látja el. A főtitkár az elnöki tanácsnak (59. §. (2) bek.) hivatalból tagja, és az igazgatási ügyek előadója. A főtitkár a szövetség terhére a kerületi tűzrendészeti felügyelőével egyenlő költségátalányt kap.

(9) Az irodai kezelőszemélyzetet és szolgálakat az elnök alkalmazza. Járandóságukat és létszámukat az elnöki tanács állapítja meg.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség testületi szervei.

59. §. (1) A szövetség ügyeit a tisztikaron felül (58. §.):

- a) az elnöki tanács,
- b) az országos választmány, és
- c) az országos közgyűlés intézi.

(2) Az elnöki tanács tagjai az elnök, a társelnök, az alelnökök, a kerületi tűzrendészeti felügyelők, a főtitkár, a számvizsgáló bi-

zottság elnöke, és az országos választmány ülésén öt évre választott hét előadó. Légvédelmi ügyekben a felsoroltakon felül az elnöki tanács tagja: az országos légvédelmi parancsnok vagy helyettese, továbbá a honvédelmi miniszter részéről kirendelt egy előadó.

(3) Az elnök szakkérdések, és általában fontosabb ügyek tárgyalására az országos választmány tagjaiból és külső szakértőkből egy, vagy több szakbizottságot alakíthat. A szakbizottság feladata a hozzá utalt ügyeknek szakszempontról előkészítése az (1) bekezdésben felsorolt szervek részére. A szakbizottság elnökét és előadóját a szövetség elnöke jelöli ki.

(4) Országos választmányi ülést rendszerint évenként, országos közgyűlést rendszerint öt évenként kell tartani.

(5) Az országos választmány ülésén, és az országos közgyűlésen — a választásokon és fellebbezéseken kívül — csak általános érdekű ügyeket, szabályzatokat, költségelőirányzatot, zárószámadást, és az évi jelentéseket lehet tárgyalni.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség feladatköre.

60. §. A szövetség:

a) a minisztereknek felhívásra, bíróságoknak és más hatóságoknak megkeresésre, magánosoknak kérelemre tűzrendészeti ügyekben szakvéleményt ad, és saját kezdeményezésére javaslatot tesz;

b) a tűzoltó szervezeteken belül gondoskodik a légvédelmi szempontok állandó érvényesüléséről, és a légvédelem tűzoltói szakágzatának fejlesztéséről;

c) külföldi tűzoltóintézményekkel kapcsolatokat létesít és tart fenn;

d) a hatóságokat a tűzoltói szolgálat egységes megszervezésében támogatja, a tűzrendészet és tűzoltói intézmény fejlesztését előmozdítja;

e) a tűzoltótörszervezetek tagjainak szakszerű és egységes kiképzésére vonatkozó szabályzatok és utasítások tervezetét elkészíti, és a belügyminiszterhez felterjeszti;

f) fecskendők, szerek, és más felszerelési tárgyak egységes típusának megállapítására, a légvédelmi szempontokat is figyelembe véve, a belügyminiszterhez javaslatot tesz;

g) a hatóságokkal, a tűzoltótörszervezetekkel, a tűzrendészeti felügyelőkkel, és a törvényhatósági tűzoltószövetségekkel közvetlenül érintkezik; a törvényhatósági tűzoltószövetségek ügymenetét megvizsgálja, és pénzkezelését ellenőrzi;

h) oktatási célokra tűzoltói és tűzbiztosítási, továbbá a mentőügy állásáról statisztikát vezet;

i) tűzrendészeti szakkönyvek és szaklap kiadásáról gondoskodik; a külföldi szakirodalmat figyelemmel kíséri, hivatalos lap,

könyvek és más kiadványok útján propagandát fejt ki; tűzoltó-múzeumot, szakkönyvtárat, tanszergyűjteményt létesít és tart fenn; laboratóriumi kísérleteket lehetőleg anyagilag is támogat;

j) a tűzoltótisztek részére továbbképző tanfolyam szervezését kezdeményezi, arra érdemes tűzoltótiszteket bel- és külföldi tanulmányútra kiküld;

k) a tűzoltói díszérem adományozására javaslatot tesz;

l) a tűzoltói szolgálati érdemeket, és a szövetség tiszteletbeli tagsági, valamint díszjelvényét az igényjogosultaknak, illetőleg érdemeseknek kiadja;

m) versenyeket, kiállításokat, kísérleteket, tűzpróbákat, szakfelolvasásokat, tanulmányutakat, kirándulásokat és ünnepségeket rendez;

n) gondoskodik a bajtársi szellemnek hazafias és erkölcsi nevelés, valamint jellemképzés útján fejlesztéséről;

o) tűzoltó-segélyző, esetleg biztosító pénztárt létesít és tart fenn; tűzoltó-otthon, üdülő, és egyéb tűzoltói jóléti intézmények felállítását anyagi támogatással lehetővé teszi.

B) Törvényhatósági tűzoltószövetségek.

Törvényhatósági tűzoltószövetségek alakítása.

61. §. (1) A hivatásos, önkéntes, köteles, és magántűzoltótestületeket törvényhatósági tűzoltószövetségbe kell tömöríteni (T. 8 §.).

(2) Valamennyi vármegyei törvényhatóság területén külön törvényhatósági tűzoltószövetséget kell alakítani. Ha a vármegye területén törvényhatósági jogú város is van, az ott működő szervezett tűzoltóságok a vármegye területén lévő tűzoltóságokkal együtt alkotják a törvényhatósági tűzoltószövetséget. Ha a vármegye területe nem foglal magában törvényhatósági jogú várost, a szövetség címében csak a vármegye, ha pedig a szövetségnek törvényhatósági jogú város tűzoltótestületei is tagjai, akkor abban mind a vármegye, mind a törvényhatósági jogú város (városok) nevét fel kell tüntetni (pl.: Heves vármegyei tűzoltószövetség, Hajdu vm. és Debrecen thj. és sz. kir. város tűzoltószövetsége, Csongrád vármegye, Szeged thj. és sz. kir. város, valamint Hódmezővásárhely thj. város tűzoltószövetsége.).

(3) Budapest székesfőváros területén működő tűzoltótestületeket külön szövetségben kell tömöríteni.

A törvényhatósági tűzoltószövetség szervezete.

(62. §. (1) A törvényhatósági tűzoltószövetség székhelye a vármegyei törvényhatóság székhelye; pecsétje: a törvényhatóság címera, illetőleg az érdekelt törvényhatóságok egymás mellett alkal-

mazott címere a szövetség nevét tartalmazó körirattal, és alakulásának évszámával.

(2) A törvényhatósági tűzoltószövetség elnöke az alispán, Budapesten a polgármester. A vármegye területében foglalt törvényhatósági jogú város polgármestere a törvényhatósági tűzoltószövetség társelnöke, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő a szövetség ügyvezető alelnöke, a vármegye területében foglalt törvényhatósági jogú város (városok) hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka (főparancsnokai) a szövetség alelnöke (alelnökei).

(3) A törvényhatósági tűzoltószövetséget az elnök képviseli, akit akadályoztatása esetén az ügyvezető alelnök helyettesít.

(4) A törvényhatósági tűzoltószövetség ügyeit:

- a) a választmány,
- b) a közgyűlés, és
- c) a tisztikar intézi.

(5) A törvényhatósági tűzoltószövetség választmányának tagjai az elnök, társelnök (társelnökök), az ügyvezető alelnök, a törvényhatóság területén lévő járások főszolgabírái, megyei városok polgármesterei, járási tűzrendészeti felügyelők, továbbá hivatásos tűzoltóságok főparancsnokai és parancsnokai, valamint a felsoroltak számának megfelelő számú választott tag.

(6) A törvényhatósági tűzoltószövetség közgyűlésének szavazásra jogosult tagjai a választmányi tagok, továbbá a törvényhatóság területén szervezett mindegyik tűzoltóság elnöke és parancsnoka; ezek közül bármelyiknek akadályoztatása esetén a testület által választott egy-egy tűzoltótiszt.

(7) A törvényhatósági tűzoltószövetség tisztikarát és egyéb szerveit — az elnök; társelnök (társelnökök), ügyvezető, alelnök (alelnökök, valamint a hivataluknál (tiszttségüknel) fogva választmányi tagok kivételével, — maga választja meg.

(8) Választmányi ülést rendszerint évenként, közgyűlést rendszerint három évenként kell tartani.

A törvényhatósági tűzoltószövetség feladatköre.

63. §. (1) A törvényhatósági tűzoltószövetség:

a) a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség határozatait végrehajtja, és céljainak elérését a tagtestületek közötti érintkezés közvetítésével előmozdítja;

b) a törvényhatóság tűzrendészetének fejlesztése céljából a törvényhatóság első tisztviselőjének javaslatot tesz;

c) az arra érdemes tűzoltótiszteket tanulmányútra küldi;

d) a kerületi és törvényhatósági tűzoltótanfolyamot anyagilag támogatja;

e) vármegyei és járási tűzoltóversenyeket rendez, tűzoltószerek-kiállításokat, tűzpróbákat és bemutatókat tart;

f) a szolgálati érmek, díszjelvények, tiszteletbeli tagságok, és a díszérem adományobása iránt a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek javaslatot tesz, és az érmeiket kiosztja;

g) a törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő évi jelentését tárgyalja;

h) működéséről a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek jelentést tesz.

(2) A törvényhatósági tűzoltószövetséget az érdeelt törvényhatóságnak (törvényhatóságoknak) legalább olyan mértékű anyagi támogatásban kell részesíteni, amilyen összeget a tagtestületek tagsági díjai elérnek.

A tűzoltótestületek tagsági díja.

64. §. (1) A község és város — tűzoltószövetségi tagsági díj címén — lakházankint és évenként tíz aranyfillért köteles költségvetésébe felvenni (T. 8. §. (1) és (2) bek.). E tagsági díjak 50%-a a törvényhatósági tűzoltószövetséget, 50%-a a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséget illeti. Az ilyen módon megállapított tagsági díjat a község (város) köteles minden év április hó 1. napjáig a törvényhatósági tűzoltószövetség pénztárába postatakarékpénztári befizetési lapon befizetni. A törvényhatósági tűzoltószövetség e díjból a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséget illető felerészt ennek pénztárába minden év április hó 10. napjáig egy összegben — ugyancsak postatakarékpénztári befizetési lapon — küldi meg.

(2) A magántűzoltóságok tagdíját az Országos Tűzoltó Szövetség állapítja meg. Ez a tagdíj évi 10 aranypengőnél kevesebb, és évi 100 aranypengőnél több nem lehet. Ezt a tagdíjat is — az (1) bekezdésben megállapított módon — minden év április hó 1. napjáig kell befizetni a törvényhatósági tűzoltószövetség pénztárába. A magántűzoltóságok tagdíjából a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséget illető felerészt az előbbi bekezdés rendelkezései szerint kell beküldeni.

(3) A tűzoltószövetségi tagsági díjat a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően mérsékelheti, és egyes városokat a tagsági díj fizetésének kötelezettsége alól felmenthet.

(4) A tűzoltótestületek a szövetség tagsági díja fejében a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hivatalos lapját ingyen kapják, és részesülnek mindazokban a kedvezményekben, amelyeket a szövetség megállapít.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség, valamint a törvényhatósági tűzoltószövetségek működésének részletes szabályai.

65. §. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség szervezetének e rendeletben nem szabályozott részleteit, és a törvényhatósági tűzoltószövetségek működésére vonatkozó egyes szabályokat a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség; a törvényhatósági tűzoltószövetség működésére vonatkozó részletes szabályokat — amennyiben ezekről a jelen rendelet, vagy a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség alapszabályai nem rendelkeznek — a törvényhatósági tűzoltószövetség alapszabályaiban állapítja meg. Az alapszabályokat a belügyminiszter az érdekelt miniszterek meghallgatásával láttatja meg (T. 8 §. (2) bek.). A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség és a törvényhatósági tűzoltószövetségek ügyviteli szabályokat is alkothatnak.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség újjáalakítása.

66. §. A Magyar Országos Tűzoltószövetséget a jelen rendelet hatálybalépésétől számított hat hónap alatt újra kell alkotni. Az újjáalakulás alkalmával megválasztott tisztikar, elnöki tanácsi tagok, és választmányi tagok megbízatása 1941. év december hó 31. napjáig tart, amikor a tisztikart az alapszabályokban meghatározott időtartamra újra kell választani.

V. Fejezet.

A tűzrendészeti személyi és dologi kiadások.

A tűzrendészeti kiadásoknak a törvényhatóságok és községek (városok) költségvetésébe felvétele.

67. §. (1) Tűzrendészeti kiadás alatt közkútak, vízmedencék létesítésével, tűzoltó- és mentőszerek beszerzésével, elhelyezésével, karbantartásával és pótlásával, a tűzoltók felszerelésével, egyenruhájával, kiképzésével és illetményeivel, önkéntes és köteles tűzoltóparancsnokok díjazásával, tűzoltók biztosításával, a törvényhatósági tűzoltószövetség tagságával, a tűz színhelyén megjelent első fogatok (járóművek) jutalmazásával, a tűzoltóversenyre való kiküldés költségével, valamint a szertáros jutalmazásával felmerülő, és a felsoroltakkal rokontermészetű kiadásokat kell érteni.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt kiadások fedezéséről a törvényhatóságoknak és községeknek (városoknak) — az érvényben levő jogszabályok keretei között — költségvetésükben kell gondoskodniuk. Tűzrendészeti kiadást csak jóváhagyott költségvetés alapján lehet teljesíteni.

A tűzoltói intézmény fejlesztéséhez, és a tűzrendészeti felügyelet ellátásához szükséges kiadások fedezése.

68. §. (1) A tűzoltói intézmény fejlesztéséhez, és a tűzrendészeti felügyelet ellátásához szükséges kiadások fedezéséről külön jogszabályok rendelkeznek.

(2) Az (1) bekezdésben említett jogszabályok hatálybalépéséig a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelettel kapcsolatban felmerülő kiadásokról az ezidőszerint érvényben levő jogszabályok értelmében kell gondoskodni.

HARMADIK RÉSZ.

M e g e l ő z ő t ű z r e n d é s z e t.

I. Fejezet.

Általános óvintézkedések.

Tűzveszélyes anyagok, és azok kezelése.

69. §. (1) Tűzveszélyes anyagot mindenkinek elővigyázatosan kell kezelnie, és a vonatkozó külön rendelkezésekhez mindenkinek pontosan alkalmazkodnia kell.

(2) A tűzveszélyes anyagok:

a) éghető szilárd anyag: a faszén, kőszén, barnaszén, brikett, koks, tőzeg, kátránypapír, haszonfa, tűzifa, valamint ezek hulladéka;

b) könnyen nyúló szilárd anyag: a széna, szalma, nád, sás, szálas takarmány, kalászos termény, szárított fű, gyógyfű, és ezek hulladéka; a kender, lén, nyersgyapot, rongy, pamut, vatta, juta, gyaluforgács, papír;

c) tűzveszélyes szilárd anyag: nitrocellulozéból készült minden nem robbanó anyag (celluloid, film, műselyem), a foszfor és minden vegyülete, a dörzs- és biztonsági gyufa, a kén és kénvirág, a terpentín, és a szalmiákszesz;

d) tűzveszélyes, és robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadék: mindenfajta ásvány-, föld- és növényolaj, kátrány, valamint az említettek minden párlata (benzin, benzol, motalkó) és terméke, mindenfajta aetherikus olaj és ilyenek párlata, mindenfajta szesz, és az ezekből készített mindenfajta lakk és kence; aether, acetón, acetylén dissous, szénkéneg, folyékony collodium, azok gőze, és mindennemű termékek, valamint a felsorolt anyagok hozzáadásával készült mindenfajta festék és lakk;

e) légnemű anyag (gőz, gáz): a világító gáz, acetylén, hydrogen, földgáz, mindenfajta gyúlékony gáz, és a tűzveszélyes folyadékok robbanó gőze;

f) robbanó anyag: mindenfajta robbantószer, valamint minden salétromsavas, pikrinsavas és nitroglicerines vegyület, a puskapor, mindenfajta gyújtózsínór, gyutacs és gyújtókupak, végül mindenfajta lőszer és tűzijáték.

(3) Tilos együttesen raktározni olyan anyagokat, amelyek egymással érintkezve, tűzveszélyt okozható vegyi hatást váltanak ki.

(4) A belügyminiszter — szükség esetén az érdekelt miniszter meghallgatása után — a (2) bekezdésben fel nem sorolt anyagot is a tűzveszélyes anyagok közé sorolhat.

Tűzveszély keletkezésének elkerülése.

70. §. (1) Veszélyes, és ezért kerülni kell:

a) robbanó gőzöket leadó, vagy lobbanó folyadékot tűzélesztés céljából tűzhelybe (kályha, takaréktűzhely stb.) vagy tűzelőtérbe tartani;

b) tűzhely, füstelvezető cső, kémény, gőzkazán közelébe könnyen gyülő anyagot helyezni;

c) tűzveszélyes épület, üzem vagy raktár közelében tüzet rakni;

d) nyílt üzletben tűzveszélyes anyagot előállítani vagy feldolgozni;

e) famegmunkáló helyiségben nyílt tüzet használni;

f) zárt helyiségben nyílt tüzelésű kályha vagy világítás közelében benzinnel tisztítani;

g) olyan villamos-berendezést vagy készüléket létesíteni és fenntartani, mely a hatályban lévő szabványoknak és biztonsági szabályzatoknak nem felel meg;

h) hamut, parazsat, salakot, pernyét teljes eloltás és lehűtés nélkül éghető tartóba tenni, vagy a szabadba kiönteni;

i) lakóház padlásán könnyen gyülő és éghető anyagot tartani;

j) csomagolásra szolgáló szénát, szalmát, fagyapotot vagy papírforgácsot laza állapotban nem tűzbiztos épületben elhelyezni, a csomagolóhelyiségben egy napi szükségletnél több anyagot, vagy a munka befejezte után a gyulékony hulladékot a munkahelyiségben tartani, dohányzási tilalom alá eső helyiségben dohányozni.

A tűztávolság.

71. §. (1) A tűz kitörésének és a kitört tűz terjedésének lehető megakadályozása céljából megfelelő tűztávolságot kell megállapítani. A tűztávolság a hőforrás és az éghető anyag között levő az az üres tér, amely légtömegével a tűz sugárzó hőhatását csökkenti, vagy amelyen keresztül a hőforrásról az éghető anyagra gyújtó hatású szikra nem repülhet.

(2) Ha a tűztávolságot ez a rendelet, vagy más törvényes jog-

szabály nem állapítja meg, azt esetenként (4. §.) kell meghatározni.

Fásítás a tűz terjedésének megakadályozására.

72. §. (1) A tűz terjedésének megakadályozása céljából, a légvédelmi követelményeknek megfelelően, a községek utcáit és tereit fokozatosan (legkésőbb ennek a rendeletnek hatálybalépésétől számított öt év alatt) lombfákkal kell szegélyezni, illetőleg beültetni.

(2) A fákat a gyalogjáró, illetőleg a gyalogosok számára fenntartott úttest-rész külső szélén, egymástól általában oly távolságra kell ültetni, hogy lombkoronájuk 6—8 év alatt összefüggő egészet alkosson. Ahol a terület nagysága lehetővé teszi, ott — a zavartalan közúti közlekedés biztosítása mellett — több sor fát is lehet ültetni.

Tűzrendészeti intézkedések fáklyásmenet és tűzijátékok engedélyezésénél.

73. §. Fáklyásmenetre vagy tűzijátékokra vonatkozó rendőrhatósági engedélynek a szükséges tűzrendészeti óvintézkedéseket is tartalmaznia kell (5. §.).

Dohányzási tilalom.

74. §. (1) Épület tetőzetén és a padláson, csűrben, pajtában, szérűskertben, szérűn, továbbá minden más olyan helyen vagy helyiségben, ahol tűzveszélyes anyagot tartanak, előállítanak, feldolgoznak, raktároznak, vagy szállítanak, egyáltalában nem; nyilvános előadások tartására szolgáló helyiségben (épületben) pedig csak a tűzrendészeti hatóság által megállapított helyen szabad dohányozni. A dohányzási tilalmat a bejáratnál és a helyiségben jól láthatóan, jól olvasható betűkkel fel kell tüntetni.

(2) Nyilvános előadások tartására szolgáló helyiségnek (épületnek) dohányzásra kijelölt részét, és mulatóban az asztalokat a szivar- és cigarettavégek, valamint gyufaszálak elhelyezésére alkalmas edénykékkal, illetőleg hamútartókkal kell ellátni. Ezekbe az edénykébbe, illetőleg hamútartókba vizet kell önteni.

A tűzkár elleni biztosítás.

75. §. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság, községekben pedig a községi előljáróság minden év tavaszán egyszer hívja fel a község (város) lakosságának figyelmét — a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő módon — a tűzkár elleni biztosítás előnyére. Figyelmeztesse azonban a lakosságot, hogy a túlbiztosítás-

tól minden körülmények között tartózkodjék, mert a biztosítás tárgyának értékén túl a biztosítás érvénytelen (1875:XXXVII. tc. 470. §. első bek.). Ugyanazon alkalommal az értéken aluli biztosítás helytelenségére is fel kell hívni a lakosság figyelmét.

II. Fejezet.

Építkezés tűzrendszete.

Általános szabályok, építési engedély.

76. §. (1) Építkezésnél — az építésügyről és az építésrendszetről, valamint a légvédelemről szóló külön jogszabályokban a tűzbiztos építkezésekre megállapított általános rendelkezéseken felül — e rendelet rendelkezéseit is alkalmazni kell.

(2) E rendelet 76—125. §-aiban foglalt rendelkezéseket a rendelet hatálybalépésekor már fennálló épület, illetőleg üzem tekintetében csak abban az esetben lehet alkalmazni, ha ez tűzveszély elhárítása érdekében multhatatlanul szükséges.

(3) Az építési engedélyt a helyi tűzrendészeti szakértő meghallgatása után kell kiadni, és őt a helyszíni szemlére mindig meg kell hívni (5. §.).

(4) Ha a helyi tűzrendészeti viszonyok megkívánják, vagy ha az épületet (helyiséget) különleges célra (pl. nyilvános előadások tartására és nagyobb embertömegek befogadására, tűzveszélyes anyagok előállítására, feldolgozására vagy kezelésére) építik, különleges tűzrendészeti óvintézkedéseket (pl. magasabb tűzfal építését, a padlástérnek egész magasságában tűzbiztosan elválasztását, a tetősík párkányának tűzfallal megszakítását, szárító helyiségnek az üzem többi részétől tűzbiztos elválasztását, tűzveszélyes üzem helyiségében műköből vagy mészköből készült lépcső mellőzését, vagy eresznélküli vagy falazott párkánnyal építkezését) is el kell rendelni.

(5) Gazdasági épületnek nem tűzbiztos anyagból építése csak akkor engedélyezhető, ha a gazdasági épület és más épület között kellő tűztávolság biztosítható, vagy ha a gyúlékony anyag megfelelően lángbiztossá van téve.

(6) Tetőfedő anyagul község (város) belső területén nádat, szalmát, faszindelyt vagy más könnyen gyúló vagy éghető anyagot a jelen rendelet hatályba lépése után épült házakon használni általában tilos, ilyen anyaggal fedett ház tetejének könnyen gyúló vagy éghető fedőanyaggal javítását csak abban az esetben szabad megengedni, ha a javítás a tető felénél nagyobb terjedelemre nem terjed ki. E szabály alól a tűzrendészeti hatóság, a tűzrendészeti szakértő és a gazdasági felügyelő meghallgatásával, kivételt tehet.

(7) Az építési engedélyt, az abban felsorolt tűzrendészeti óvintézkedések foganatosításának ellenőrzése végett, a helyi tűzoltóparancsnoknak (tűzoltóparancsnoknak) is ki kell adni.

Padlás tűzvédelme.

77. §. (1) Lakóház padlásterén általában csak bútorok, bútordarabok, a háztartásban nélkülözhetetlen és éghetetlen, vagy nehezen gyulladó tárgyak, üres ládák és kosarak helyezhetők el. Papír- és szövetneműek csak keményfa ládákban, vagy szorosra fűzött lángbiztos csomagolásban legfeljebb oly mennyiségben tarthatók, hogy az országos légvédelmi készütség elrendelésével a padlástérről való eltávolításuk, és máshová elhelyezésük a legrövidebb idő alatt lehetséges legyen. A 69. §. (2) bekezdésben felsorolt tűzveszélyes anyagok lakóház padlásterén általában nem tarthatók. Könnyen gyúló szilárd anyagot (69. §. (2) bekezdés b) pont) nem lakás céljára szolgáló épület (épületrész) padlásterén csak abban az esetben szabad tartani, ha a raktározásra szolgáló helyet a padlás többi részétől, valamint a szomszédos házaktól tűzfal választja el, és használatban lévő kémény nincs a padlásterén átvezetve. Ha ilyen esetben a tűzfalon átjáró nyílások alkalmazása elkerülhetetlen, akkor azokat önműködően csukódó, zárható, erős és tűzbiztos vasajtóval kell ellátni. A területileg illetékes vegyesdandár légvédelmi parancsnokának megkeresésére a tűzrendészeti hatóságok egyes kijelölt városrészekben könnyen gyúló szilárd anyagok raktározását nem lakás céljára szolgáló épület (épületrész) padlásterében is megtilthatják.

(2) Padláson általában csak a padlótól számított 1.60 méter magasságig szabad raktározni. Ennél magasabb raktározás csak akkor megengedett, ha ez valamely bútordarab (pl. szekrény) méreteinél fogva elkerülhetetlen; ily tárgyat azonban úgy kell elhelyezni, hogy minden oldalról könnyen hozzáférhető legyen. Egyéb tárgyak is csak úgy helyezhetők el, hogy raktározásuk módja a könnyű hozzáférést ne akadályozza.

(3) A padlászrészeknek egy méternél nagyobb szintkülönbsége esetén a magasabb részekben való raktározáshoz a tűzrendészeti hatóság engedélye szükséges. A különböző magasságú szakaszokat lépcsővel, vagy helyhez kötött létrával kell összekötni. A padlásterék bejárati ajtóit, valamint a megosztott padlásterék elválasztó tűzfalaiban lévő vasajtókat önműködően csukódó szerkezettel kell ellátni, és állandóan betéve kell tartani.

(4) A tűzrendészeti hatóság elkerülhetetlen szükség esetén, különösen légvédelmi okokból elrendelheti:

a) a fedélszerkezet és a padlás minden farészének lángbiztossá tételét, és lángbiztosan jókarbantartását;

b) a padlás osztófalainak (rekeszeinek) merev szövetű sodronyhálóból, és az osztófalak ajtóinak lángbiztossá tett, gyalult faanyagból, vagy könnyen áttörhető más alkalmas anyagból készítését;

c) nagyobb hatásfokú kézi tűzoltókészülék és egyéb tűzoltó-felszerelések tartását;

d) szükséges mennyiségű homoknak minden padláson tartását;

e) a padlástér üresen tartását, vagy onnan az (1) bekezdésben fel nem sorolt anyagok, így különösen papíros, könyvek, ruha, vagy szövethulladék eltávolítását.

Kémény építése és tisztántartása.

78. §. (1) Olyan épületet, amelyben tűzhelyeket kívánnak elhelyezni, a jelen rendelet hatálybalépése után tűzbiztos anyagból készült, kívül-belül vakolt, vagy cementhabarccsal hézagolt, a tetőgerincnél legalább 80 cm-rel magasabb, szabályszerű kéménnyel kell építeni. A kémény belső üregének szélét minden faszerkezet külső szélétől legalább 15 cm távolságban téglavagy betonfalazattal, és a téglák réseit elfedő cseréppel és vakolattal kell elválasztani. A jelen rendelet hatálybalépése után építkezésnél 16 cm átmérőjű körkeresztmetszetű kéménybe legfeljebb három rendszerű tüzelésű tűzhely füstcsövének szabad torkolnia. Olyan kéménybe, amelybe rendszeres kályhacső torkol, motor kipuffogóját bevezetni nem szabad.

(2) Ha tűzrendészeti szempontból szükséges, a hatóság az építési engedélyben — különösen gyár- vagy más iparüzemnél — az építésügyi szabályzatban megszabott méretnél magasabb kémény építését rendelheti el.

(3) Emeletes épületben a földszint és minden emeletsor kéményeit külön-külön kell felvezetni. Több emeletsor kéményeit nem szabad egyesíteni, hacsak nem hatóságilag már elfogadott „thermofor” rendszerű kéményről van szó.

(4) E rendelet hatálybalépése után készülő kéményeken a padlásürben kéménytisztító nyílást hagyni nem szabad, a már meglévő ilyen nyílásokat pedig két év alatt be kell falazni, és a kéménytisztításról más helyen, és módon (pl. a tető felett lángbiztos kéményseprő járda építésével) kell gondoskodni. E kötelezettség alól a tűzrendészeti hatóság egyszerűbb falusi házaknál indokolt esetben kivételt tehet.

(5) Orosz kéményt a jelen rendelet hatálybalépése után csak körkeresztmetszettel szabad építeni. Ilyen kémény belső világának legalább 16 cm-nek kell lennie. A kéményűr falazatára legalább fél téglát kell használni, a körkeresztmetszetű nyílásokat

pedig idomtégglából, vagy megfelelően faragott rendes téglából kell építeni. Orosz kéményt csak kívülről, a tetőn szabad tisztítani.

(6) A kémény-nyílásnak a helyiség mennyezetétől olyan távolságra kell lennie, hogy a füstcső a mennyezettől, valamint egyéb éghető anyagtól legalább 50 cm távolságban legyen elhelyezhető.

(7) Tűzhely (fűtőtest, tüzelőtér) füstcsöve csak szabályszerűen falazott kéménybe torkolhatik. A füstcsövet közvetlenül a szabadba (eresz alá, vagy közvetlenül a padlásürön át a tetőn) kivezetni, vagy mennyezetten és éghető anyagon hőszigetelés nélkül átvezetni nem szabad. A füstcsöveket szilárdan kell egymásba helyezni, és széthullás ellen biztosítani kell.

Kémények seprése és égetése.

79. §. (1) A használatban levő kéményeket, kürtöket, füstelvezető csöveket, valamint tűzhelyeket állandóan tisztán kell tartani, illetőleg azoknak tisztításáról (sepertetéséről, koromhulladék eltávolításáról) gondoskodni kell. Ennek a kötelezettségnek teljesítése tekintetében az idevonatkozó mindenkorai törvényes rendelkezések irányadók.

(2) A kémény nem használt füstcsőnyílását bárminő gyúlékony anyaggal (rongy, papír) betömni vagy befedni nem szabad. Ilyen célra tűzbiztos fedőlapot kell használni, melynek közelében gyúlékony anyagot tartani nem szabad.

(3) A kémény seprése és égetése alkalmával köteles a kéményseprő meggyőződni arról, nincs-e az épületben — különösen a kémény körül — valamely tűzveszélyes állapot, vagy egyéb tűzrendészeti szabálytalanság. Ha ilyent talál, annak megszüntetésére a háztulajdonost (megbízottját) figyelmeztetni kell. Ha az észlelt szabálytalanság a következő seprés alkalmával még mindig fennállana, ezt köteles a kéményseprőmester az elsőfokú közigazgatási hatóságnak azonnal bejelenteni, és a tűzveszélyes szabálytalanság megszüntetéséig a kéményégetést mellőzni. Különösen be kell jelenteni:

a) ha a padlásra tetőre kijáró nyílás, és annál megfelelő létra nincsen, a tetőn pedig a kéményhez vezető erős kéményseprőjárda nincsen;

b) ha kályhának vagy tűzhelynek helyéről eltávolítása után a fali füstcsőnyílást nem zárták el tűzbiztos lappal, vagy fémfedővel, vagy a véglegesen használaton kívül helyezett füstcsőnyílást nem falazták be;

c) ha a kémény legalább 1 mm falvastagságú vassbádogból

készült jól záródó kettős kéménytisztító és koromkiszedő ajtóval nincsen ellátva;

d) ha a kéményfej sérült, mikor is a meglazult téglákat azonnal be kell venni addig is, amíg a kéményt kijavítják;

e) ha a kéménytoldó nem tűzbiztos anyagból van, és a kéménybe nincs jól bekötve;

f) ha a mászható kémény üregében papírt, rongyot, szalmát, fadarabot, vagy más könnyen gyúló anyagot tartanak;

g) ha a kéményfalba tetőzeti, mennyezeti vagy egyéb szerkezeti fákat építettek be, vagy ha a kéménytől 15 centimétert meg nem haladó távolságban faszerkezet van, és a kémény ürege nincs falazattal, annak hézagát elfedő cseréppel és vakolattal ellátva;

h) ha a függőlegetől 30 foknál nagyobb elhajtással épített kéménynek nincs a törési pontoknál jól záródó kettős vasbádóg tisztító ajtaja;

i) ha az új orosz kémény keresztmetszete nem köralakú, hanem négyszögletes, és így a szokásos tisztító eszközökkel rendszeren ki nem seperhető;

j) ha az orosz kémény álló műkö lapokból, vagy más szabálytalan anyagból készült;

k) ha a kémény falazata a tetőn kívül, vagy a padlástérben nincsen hézagmentesen bevakolva;

l) ha nincs a földszintnek és minden emeletsornak külön kéménye, ugyanazon az emeletsoron pedig szűkebb méretű kéménybe háromnál több füstcső van berendezve, vagy ha a füstcsövek betorkolása egyenlő magasságban van;

m) ha a kéménytisztító ajtók könnyen hozzá nem férhető zárt helyiségben vannak elhelyezve;

n) ha a kéménytisztító ajtók a padlástérben fél méternél közelebb vannak a faanyaghoz, és a faanyag nincsen vaslemezzel burkolva;

o) ha mászható kéménynek zárt helyiségbe nyíló alsó nyílásán nincs kettős vasbádógajtó;

p) ha a füstcsatornát a mennyezetre vagy deszkára rakták;

r) ha a falon át az eresz alá közvetlenül a szabadba vezettek füstcsövet, vagy bádogból készült csövet padlástéren vagy deszkafalon átvezetve használnak;

s) ha a kémény közelében egy méter körzeten belül a padlástérben tűzveszélyes anyag van felhalmozva;

t) ha a kéménybe torkoló füstcsőnyílásokat, vagy a füstsípkat nem tisztították ki rendszeren a tüzelőszerkezet füstcsövével égvidejűleg, és az alsó koromkiszedő ajtó nem könnyen hozzáférhető;

u) ha a padláson, vagy az épület belsejében, vagy az udvaron

szabálytalan kéményű, nem tűzbiztos falazatú hűsföstölőt használnak;

v) ha az udvaron nyílt tüzelést talált, ha a kémény repedt falazatú, hiányos, átégett vakolatú, vagy egyébként rosszkarban van, és abban tüzelnek.

Villámhárító elhelyezése és antenna földelése.

80. §. (1) Tűzveszélyes telepet, üzemet, raktárt, valamint nagyobb embertömeg befogadására szolgáló épületet — szükség esetén több — villámhárítóval kell ellátni, és annak jókarbantartásáról állandóan gondoskodni kell. E kötelezettség elmulasztása esetén a villámhárítót a tűzrendészeti hatóság a telep, üzem, raktár, illetőleg épület tulajdonosának költségére szerelteti fel.

(2) Épületen kívül és tetőszerkezeten elhelyezett antennát vízharban és használaton kívül földelni kell. Az antennát kéményseprőjárda felett legalább két méter magasan kell áthúzni.

(3) Az erősáramú villamos-berendezéseket keresztező vagy megközelítő antennát a 9.557/1927. K. M. sz. rendelet 47—49. §-ában foglaltaknak megfelelően kell szerelni.

III. Fejezet.

Tüzelő berendezések és tüzelő anyagok.

Tüzelő berendezések.

81. §. (1) Csak tűzbiztos anyagból készült, és a tűzrendészeti követelményeket egyébként is kielégítő állandóan jókarban tartott tűzhelyen (takaréktűzhely, kályha, kemence stb.) szabad tüzet rakni. A füstvezető csőnek is állandóan jókarban kell lennie.

(2) Éghető anyagból készült padlóval ellátott helyiség fűtésére, vagy ilyen helyiségben egyéb célra (pl. főzésre, vasalásra, mosásra vagy szárításra) szolgáló tűzhelynek — olyan gáztűzhely kivételével, amelynek az égő a padlótól legalább 30 cm magasan vannak — tűzbiztos (pl. aszbeszt, cement, eternit) alapon kell állnia. Fával, szénnel, kokszzsal, brikettel vagy tőzeggel való tüzelés esetén a tűzhely hamutartója alá, illetőleg elé megfelelő nagyságú fémlapot, kőlapot vagy tartót kell helyezni.

(3) Petróleummal csak olyan kályhában szabad fűteni, amelyből a petróleum a kályha feldőlése esetén nem folyik ki, és amelynek tartánya tűzbiztos, a szakszerűen úgynevezett káros fokon túl nem melegegdedhetik fel, és túlnyomás ellen kellően biztosítva van.

(4) Szilárd alapra elmozdíthatatlanul erősített gázfűtő szil-

lárd vezetékkel kell ellátni. Ha a gázfűző éghető anyagból készült padlózatot áll, a padlózat és a gázfűző közé aszbeszt- vagy eternitlemezt, vagy más tűzbiztos lemezt kell tenni.

(5) Központi (gőz-, melegvíz-) fűtőberendezés kazánjait szilárdan épült helyiségben tömör alapon kell elhelyezni. A forró levegő gyűjtőkamráit, valamint csatornáit csak tűzbiztos anyagból szabad készíteni. A fűtőtesteket pormentesen kell tartani, és tőlük csak olyan távolságban szabad elhelyezni tűzveszélyes anyagot, hogy az meg ne gyúlhasson. Tűzveszélyes anyaggal dolgozó ipartelepen a csővezetéket hőszigetelő réteggel kell védeni akkor, ha az szerkezeti vagy egyéb tűzveszélyes anyaghoz tíz cm-nél közelebb esik.

(6) Szárító kályhát (ú. n. parázkosarat) csak nem lakott, és alvásra nem használt helyiségben szabad felállítani, azt minden gyúlékony anyagtól legalább két m távolságra kell elhelyezni, a kályha tüzelőanyagául pedig csak kokszot szabad használni.

A tüzelőanyag elhelyezése.

82. §. (1) A tüzelőanyagot más helyiségtől tűzbiztosan elválasztott helyiségben (pincében, kamrában), vagy nyílt helyen (udvaron) gyúlékony anyagtól kellő távolságban kell tartani.

(2) Kétszáz métermázsánál nagyobb tüzelőanyag-készletet tartó tüzelőfatelep és kereskedés létesítéséhez szükséges iparhatósági telepengedély tárgyában az 51.991/1893. K. M. számú, és 10.445/1933. K. M. számú rendelet rendelkezései az irányadók.

(3) Konyhában legfeljebb annyi tüzelőanyagot szabad tartani, amennyi egy heti használatra szükséges. A tüzelőanyagot a tűzhelytől legalább félméter távolságban úgy kell elhelyezni, hogy az a tűzhelyből kisugárzó melegtől, vagy az abból esetleg kipattanó szikrától, továbbá kihulló zsarátnoktól vagy paráztól meg ne gyulladjon.

(4) Égési terméket (parázs, hamu, salak), ha az nincs tökéletesen lehűtve, csak arra a célra szolgáló gödörbe, vagy csak tűzbiztos tartályba szabad kiönteni, és azt kiöntés előtt tökéletesen el kell oltani, és le kell hűteni.

Szabadban tüzelés, nyílt tűz használata.

83. §. (1) Padlásürben, tetőn, pincében, tűzveszélyes anyag gyártására, feldolgozására, kezelésére vagy raktározására szolgáló helyiségben, vagy ily helyiség közelében nyílt tüzet (parázsát) használni általában tilos.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett helyen olyan munkát kell végezni, amelynél nyílt tűz, vagy parázs használata elkerülhetetlen, az ily munka végzésénél olyan készüléket kell használni,

mely a láng tovaterjedése ellen feltétlen biztonságot nyújt, és amelyből a parázs és hamu nem hullhat ki. Az említett helyeken végzett ily munkálatok alkalmával a készüléket fokozott gondossággal kell kezelni, és tűzveszélyes anyagtól kellő távolságban kell elhelyezni. A munka befejezésekor a tüzet (parazsat) azonnal el kell oltani. A készüléket ezután tűz szempontjából veszélytelené tett tartalmával együtt az épület tetőzetéről, illetőleg a padlásürből, vagy az (1) bekezdésben említett célra szolgáló helyiségből le, illetőleg ki kell vinni. Az esetleg keletkező tűz azonnali eloltására alkalmas anyagot (víz, homok, kézi tűzoltókészülék) a munkahelyen készenléten kell tartani.

(3) Házakkal szegélyezett területen nyílt tüzet csupán tűzveszélyes tárgytól és anyagtól, valamint gyúlékony fedésű épülettől megfelelő tűztávolságban, és szélcsendes időben szabad gyújtani. A tűz mellett legalább két veder vizet kell tartani, és a tüzet, ha arra már szükség nincs, azonnal el kell oltani.

(4) Erdőben, erdőhöz tartozó egyéb területen, és az erdő szélétől számított száz méternyi távolságon belül való nyílt tüzelésre az idevonatkozó külön rendelkezések az irányadók. (1935. IV. tc. 25—29. §.)

(5) Kiszáradt nádat vagy legelőt csak a tűz esetleges terjedésének megelőzése céljából szükséges óvintézkedések megtétele után szabad meggyújtani.

(6) Üstházat, valamint hordozható tűzhelyet tűzbiztos épülettől legalább 10 méter, puhafedésű épülettől és kazaltól pedig legalább 15 méter távolságban kell felállítani. Szeles időben az üstházban, illetőleg hordozható tűzhelyben a tüzelést abba kell hagyni.

IV. Fejezet.

Világításra, gázfejlesztésre és más hasonló célokra szolgáló eszközök, berendezések és anyagok.

Tűzbiztos világító eszközök.

84. §. (1) Világításra lehetőleg tűzbiztos eszközt (berendezést) kell használni, azt úgy kell elhelyezni, hogy attól a közelben levő éghető anyagok és tárgyak meg ne gyúlhassanak. Ez a rendelkezés gyertyának világításra használatát nem zárja ki.

(2) Tűzveszélyes anyag közelében, továbbá padláson és pincében csak teljesen zárt kézi lámpát szabad használni,

Villamos világításra szolgáló berendezések.

85. §. Villamos világításra szolgáló berendezést az érvényben lévő szabványok és biztonsági szabályzatok szerint kell lé-

tesíteni és fenntartani. E berendezéseket csak ezek felszerelésére és létesítésére jogosító iparengedéllyel rendelkező iparos készítheti.

Gázvilágításra, gázfejlesztésre és más hasonló célokra szolgáló berendezések.

86. §. (1) Gázvilágításra szolgáló berendezés vezetékét vörös rézcsőből készíteni nem szabad. Ólomból készült csövet gázvezetékkel kapcsolatban csak gázmérő bekötésére szabad használni. A szabad vezeték végét csavarmentes fémkupakkal kell ellátni.

(2) Világításra szolgáló gázvezetéknel gummitömítőt alkalmazni nem szabad.

(3) Gázmérőt tűzveszélyes anyag közelében, és közvetlenül a lépcső alatt elhelyezni nem szabad.

(4) Gázömlésre gyanus helyiségbe nyílt lánggal (pl. gyúfával, égő lámpával, gyertyával) belépni tilos.

(5) Alápincézetlen épülettömb alatt gázvezeték elhelyezni nem szabad. Alápincézett épületben a gázvezeték fölzáró csapját ott kell felszerelni, ahol a vezeték az utcáról a pincébe jut.

(6) Világításhoz, forrasztáshoz, hegesztéshez és egyéb ipari és háztartási célokra szolgáló gázt (sűrített cseppfolyósított gázt) tartalmazó tartályt csak tűzbiztos és megfelelő szellőztetéssel ellátott, elkülönített helyiségben, és csupán a tűzrendészeti hatóság, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság engedélyével szabad raktározni.

(7) Acetylén-gáz fejlesztésére csak engedélyezett szerkezetű, vagy azonosságot igazoló hitelesítő bélyegzővel ellátott készüléket szabad használni.

(8) Olyan világító berendezést, amelynek könnyű ásványolaj (pl. benzin, gazolin, ligroin) a világító anyaga, és amelynél a gázt központilag fejlesztik, csak a tűzrendészeti hatóság engedélyével szabad létesíteni. Az engedélyt — egyéb feltételek fennforgása esetén is — csak akkor szabad kiadni, ha a gázfejlesztő készülék vagy gáztartály elhelyezésére lakott helyiségként nem használt, jól szellőztethető, természetes nappali külső világítású helyiség áll rendelkezésre. Az emített helyiséget állandó felügyelet vagy zár alatt kell tartani, és az abban levő gázfejlesztő készüléket szakképzett egyénnek kell kezelnie.

Nyilvános helyiség, és tűzveszélyes üzem vagy raktár céljára szolgáló épület (helyiség) világító berendezése.

87. §. (1) Színházban, mozgófényképüzemben, cirkuszban, hangversenyteremben, felolvasóteremben, más nyilvános helyiségben, a légvédelmi rendelkezésekben kijelölt óvóhelyen, gabona-, festék-, olaj- vagy parafamalomban, lakk-, kence- (firnisz-) főzdében, szeszgyárban, filmfeldolgozó vagy raktározó helyiségben, robbanó gőzök, gázok, vagy általában robbanó anyagok feldolgozásával foglalkozó gyárban (üzemben), valamint minden könnyen gyúló vagy lobbanó anyagot feldolgozó, raktározó vagy elárúsító helyiségben vagy üzemben általában csak villamos világítást szabad használni. A villamos világítást úgy kell berendezni, hogy minden épületrész, illetőleg nagyobb munkaterem önálló áramkört alkosson.

(2) Abban a községben, ahol villamos világítás nincs, az (1) bekezdésben említett helyiségben használható fényforrást, és a fényforrás használatának feltételeit a tűzrendészeti hatóság állapítja meg.

(3) Robbanásveszélyes helyiségben villamosgépet, feszültségváltót (transzformátort), áramátalakítót, ellenállást, valamint kapcsolót, biztosítót és egyéb készüléket, ha kezelésük árammegszakításokkal jár, csak a különleges viszonyoknak megfelelő, robbanásbiztos szerkezetben szabad alkalmazni. Ilyen helyiségben szigetelt vezetéket csak zárt csőben szabad használni, különben pedig ólomkábelt kell használni.

(4) Olyan üzemben, amelyben könnyen gyúló pehely vagy por száll vagy rakódik le (pl. celluloid-, famegmunkáló üzem, szövőműhely, papírgyár, malom), a villamos készüléket, illetőleg berendezést az üzem céljára szolgáló helyiségen kívül kell elhelyezni, vagy olyan tűzbiztosan záró fedéllel kell lezárni, hogy a benne esetleg keletkező elektromos szikrafényív tüzet ne okozzon.

(5) A (3) és (4) bekezdésben felsorolt üzemek céljára szolgáló helyiségben csupasz vezeték alkalmazása tilos. A szilárdan szerelt vezetékeket a lámpákba és kapcsolókba érő csövekkel kell védeni, vagy csőhuzalokból kell készíteni. Világítás céljára csak robbanásbiztos, illetőleg tűzbiztos lámpatesteket szabad alkalmazni. Ha pedig a tűzbiztonság érdeke megkívánja, a (3) és (4) bekezdésben említett üzem helyiségeit csak külső villamosizzólámpa világítással (kajüt-világítás) szabad megvilágítani.

(6) Az (1) bekezdésben említett helyiségben elhelyezett dinamót, elektromotort, kapcsolót, biztosítékot és ellenállást tűzbiztos alapra (pl. beton, porcellán, üveg) kell szerelni, a feszültségváltót (transzformátort) pedig tűzbiztosan kell felállítani, és aj-

taját veszélyt jelző táblával kell ellátni. A 150 Celsius fokra felmelegedő ellenállást éghető anyagtól egy méter távol kell tartani, és lyukgatott védőburkolattal kell ellátni. Ha az áramátalakítót (transzformátort) pincében vagy folyosón helyezik el, a veszélytjelző táblát mind az áramátalakító (transzformátor) ház ajtaján, mind a pince vagy folyosó bejáratán ki kell függeszteni. Színház és mozgófényképüzem kapcsolótábláján a biztosítékokat és kapcsolókat megfelelő felirattal kell ellátni. A kapcsolókat és biztosítókat úgy kell elhelyezni, hogy a közönség hozzájuk ne férhessen.

Mellék- (vész-) világítás.

88. §. (1) Nyilvános helyiségben, szállodában, internátusban, valamint éjjeli üzemmél dolgozó nagyobb és tűzveszélyes ipartelepen a kijáratokat (lépcsőket) és folyosókat, valamint a közlekedési utakat az általános világítási forrástól teljesen független forrásból, lehetőleg akkumulátorból táplált mellék- (vész-) vilamos világítással kell ellátni. Vészvilágítás fényforrásául, az óvóhelyek kivételével, három oldalról üvegezett, 30×20×15 cm nagyságú zárt világító szekrénybe elhelyezett gyertyát vagy olajmécset is szabad használni. A 69. §. (2) bekezdése d) pontjában felsorolt folyadékot mellékvilágítás fényforrásaként nem szabad használni. A mellékvilágítást legalább két méter magasan kell elhelyezni, elmozdulás ellen védetten fel kell erősíteni, és állandó ellenőrzés alatt kell tartani.

(2) Nagy és gyors füstképződés veszélye esetén, valamint olyan helyiségben, ahol nyílt lángot használni nem szabad, csak külön akkumulátorral táplált villamos világítást szabad mellék- (vész-) világításként alkalmazni.

(3) Állandóan működő üzem (pl. szálloda, étterem vagy intézet) vészkiáratánál a vészvilágításnak a sötétség beálltától állandóan égnie kell, míg időszakonként működő üzemben (pl. színház, mozgófényképüzem, cirkusz) a vészvilágítást a közönség bebocsátása előtt a fővilágítással egyidejűleg kell üzembe helyezni, és csak a közönség eltávozása után szabad eloltani.

(4) A lámpákat állandóan tisztán kell tartani, és legalább hetenként egyszer meg kell tisztítani.

Világításra szolgáló anyagok kezelése.

89. §. (1) Világításra csak olyan petróleumot szabad használni, melynek lobbanási pontja 30 Celsius foknál nem kisebb.

(2) Petróleumlámpát nyílt láng közvetlen közelében tölteni, továbbá égő lámpába petróleumot tölteni tilos.

(3) 30 Celsius foknál magasabb hőfokú szárító helyiségben petróleummal, vagy egyéb ásványolajjal világítani tilos.

(4) A világító anyagok előállítására, kezelésére és forgalom-bahozatalára a hatályban levő külön rendelkezéseket kell alkalmazni.

V. Fejezet.

Nyilvános előadásra szolgáló helyiség (épület) tűzrendszete.

Nyilvános előadásra szolgáló helyiség (épület).

90. §. (1) Bárminő nyilvános előadást (pl. színielőadást, mozgófényképbemutatót, hangversenyt, táncmulatságot, nagyobb ünnepélyt) csak erre a célra alkalmas, a tűzrendészeti követelményeknek is megfelelő helyiségben (épületben) szabad tartani.

(2) Lakóházban az (1) bekezdésben említett célra csak földszinti helyiség vehető igénybe, de az is csupán akkor, ha a tűzrendészeti követelményeknek megfelel, és színháznál legfeljebb 300, mozgófényképszínháznál legfeljebb 800 személy befogadására alkalmas. A tűzrendészeti hatóság ettől a rendelkezéstől — a tűzrendészeti követelmények kellően érvényesítése mellett — elterést engedélyezhet.

(3) Az (1) bekezdésben említett célra szolgáló helyiség (épület) a jelen rendelet hatálybalépése után csak utcával vagy térrel, avagy mindkettővel határolt ingatlanon építhető vagy létesíthető. Ez a rendelkezés nem irányadó akkor, ha az épület már a jelen rendelet hatálybalépésekor az (1) bekezdésben említett célra szolgált; ilyenkor azonban a tűzbiztonsági szempontokra fokozott gondot kell fordítani.

(4) Az épület, illetőleg helyiség, valamint a hozzátartozó lépcsőház, előcsarnok, várócsarnok, ruhatár, dohányzó, folyosó, kijárat és átjáró, úgyszintén a szellőző csatornák falait, továbbá a helyiségek, folyosók, kijáratok és átjárók mennyezetét tűz- és lángbiztos anyagból kell készíteni, az épületet és a lépcsőházat tűz- és lángbiztos anyaggal kell fedni.

(5) Az (1) bekezdésben említett célra szolgáló helyiség felett, vagy alatt, avagy mellett, avagy általában közvetlen közelében lévő helyiség — kivéve az óvóhelyeket — nagyobb embertömeg befogadására egyéb tűzrendészeti követelmények fennforgása esetén is csak akkor engedélyezhető, ha az utóbb említett helyiség közönségének távozása az (1) alatti helyiségektől függetlenül is biztosítva van.

(6) Ha a helyiség lakóházban van, a lakásul vagy egyéb célra szolgáló helyiségek bejáratait a nyilvános helyiség bejáratától egészen el kell különíteni.

(7) Abban az épületben, amelyben nyilvános előadásra szolgáló helyiség van, könnyen gyúló, robbanó vagy lobbanó anyag feldolgozására, raktározására, vagy üzletszerű eladására engedélyt adni nem szabad. Egyéb, raktárt, műhelyt vagy üzletet is

csak tűzbiztos elválasztással, teljesen külön kijáratral, és a tűzrendészeti hatóság, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság külön engedélye alapján szabad létesíteni, illetőleg nyitni.

(8) Az (1) bekezdésben említett célra szolgáló helyiségben lakás legfeljebb a helyiség felügyelője részére engedélyezhető, de csak akkor, ha a lakás a színpadi és nézőtéri részen a többi helyiségtől tűzbiztosan elválasztható.

(9) Színházi kelléket előállító vagy javító műhelyt a nézőtéri részen elhelyezni nem szabad.

(10) Az (1) bekezdésben említett célra szolgáló helyiség világítóberendezésére a 87. és 88. §. irányadó.

Előcsarnok, váróterem, folyosó, lépcsőház, ruhatár, büffé.

91. §. (1) A közönség részére megfelelő nagyságú előcsarnokról és váróteremről kell gondoskodni, az akadálytalan közlekedést pedig megfelelő széles, legfeljebb 10%-os lejtésű folyosókon kell biztosítani. A helyiségből vezető kijáratoknál lépcsőket nem szabad alkalmazni.

(2) A nézőtér folyosóin elmozdítható széket, vagy a közlekedést akadályozó más tárgyat elhelyezni nem szabad. Az ajtók méreteinek olyanoknak kell lenniök, hogy a kinyitott ajtók a folyosó megkívánt méreteit ne szűkítsék. A folyosókat, előcsarnokot és lépcsőházat gyúlékony anyaggal egyáltalában nem szabad díszíteni; nem gyúlékony anyaggal pedig csak úgy szabad díszíteni, hogy a díszítések a folyosó szélességét ne csökkentse, és a szabad közlekedést ne akadályozzák.

(3) Az emeletről és erkélyről — egymástól függetlenül — annyi tűzbiztos lejárót kell építeni, hogy minden 120 férőhelyre legalább 1.5 méter, vagy minden 150 férőhelyre legalább két méter széles lejáró jusson. A lépcsőket úgy kell elhelyezni, hogy a leendő közönség a földszintről távozó közönséget kimenetelében ne akadályozza. A lépcsőházak fordulóit gömbölyített sarokkal kell építeni, az emeleti lépcsőházat a földszintről kezelhető szellőző-nyílásokkal kell ellátni.

(4) A lépcsőket tűzbiztos anyagból, kétoldalt alátámasztva kell készíteni. A lépcsőfokoknak egyeneskarúaknak (egész terjedelmükben egyenlő mélységűeknek) kell lenniök. Patkóalakú, kör- vagy csigalépcsőt, és ékalakú, vagy általában nem egyeneskarú lépcsőfokokat nyilvános előadás tartására szolgáló helyiségben elhelyezni nem szabad.

(5) A lépcsőháznak az emeletről az előcsarnokba, vagy a váróterembe, vagy a szabadba kell vezetnie. Ha ilyen lépcsőházban fordulók vannak, ezeknél pihenőkről kell gondoskodni.

Be- és kijáratok.

92. §. (1) Olyan helyiségben, ahol folytatólagos előadások vannak, a közönség részére külön be-, és külön kijáratot kell biztosítani.

(2) A páholyajtók kivételével minden ajtónak kifelé kell nyílnia. Az ajtókat tolózárrel, vagy függőleges retesszel ellátni nem szabad. A kinyitott ajtókat önműködő rugókkal kell rögzíteni.

(3) A nézőtér ajtóit olyan zárral kell ellátni, hogy azok mindkét szárnya egy nyomással könnyen nyitható legyen. A zárat, a padlótól számítva, 1,2—1,5 méter magasra kell elhelyezni úgy, hogy azokba a közönség ruhája bele ne akadhasson.

(4) A színpadot, sülyesztőt és zsinórpadrást tűz- és füstmentesen záró önműködő ajtókkal kell ellátni.

(5) A közönség tájékoztatása céljából valamennyi ajtó felett táblát kell elhelyezni. A táblát az ajtón kívül, illetőleg belül kell felerősíteni a szerint, hogy az a helyiség menő, vagy onnan távozó közönség tájékoztatására szolgál. A táblán a helyiség beosztását és rendeltetését (pl. támlásszék, zsöllye, ki- és bejárat, állóhely) jól olvasható betűkkel kell feltüntetni.

(6) A nézőtérről az előcsarnokba, a váróterembe, a folyosóra, vagy közvetlenül a szabadba minden 75 férőhely után, egy-egy ajtót kell létesíteni. Valamennyi ajtónak legalább 140 cm szélesnek, kétszárnyúnak, kifelé nyílnak, és önműködően rögzíthetőnek kell lennie. Az öltözőbe, ruhatárba vagy más helyiségbe (pl. raktár, műhely) nyíló ajtók a kijáratok közé nem sorolhatók.

(7) A kijárat ajtóit a nézőtér kinyitásától az előadás befejeztéig, illetőleg a közönség eltávozásáig betéve, de nem zártan kell tartani, és az említett idő alatt szabadon kell hagyni.

(8) Ha egy vagy több kijáratú ajtó az udvarra nyílik, gondoskodni kell arról, hogy az udvar utcai kijáratánál minden 100 férőhely után legalább 140 cm széles szabad kijárat jusson.

(9) A kijárat ajtóit közvetlenül lépcsőre nem nyílhatnak; előttük legalább az ajtó szélességének megfelelő széles, és 80 cm hosszú kilépőnek (pihenőnek) kell lennie.

(10) Emeleti helyiség külső falán, valamint ilyen helyiséget magában foglaló épület udvarán a tűzrendészeti hatóság részéről kijelölt helyeken és módon menekülésre, valamint felhatolásra alkalmas, emeletenkint erkélyszerű kilépővel ellátott vaslétrákat kell elhelyezni.

(11) Kijáratú ajtó függönyét a nézőtér ajtótokján fémrúdra fémgűrűkkel úgy kell felfüggeszteni, hogy a függöny a padlóig ne érjen, bármikor könnyen széthúzható legyen, és a kijáratot

ne szűkítse. A függönyszárnyak összeérő szélét feltűnő színű szégyelzéssel kell ellátni.

Az ablakok.

93. §. (1) Ha nyilvános előadásra szolgáló helyiséggel, illetőleg épülettel szemben levő épület világító udvarán ablak van, ily világító udvar felé a nyilvános előadásra szolgáló helyiségen, illetőleg épületen csak négy méter tűztávolság esetén szabad ablakot nyitni.

(2) Az ablakokra csak azokkal együtt nyíló rácsot szabad szerelni. A pénztár ablaka bármilyen ráccsal ellátható. A színpadról nyíló ablakokat tűzbiztos keretbe foglalt, tűzbiztos üveggel kell ellátni.

(3) Ha a nézőtéren ablak van, az ablakszárnyaknak belülről is könnyen nyithatóknak kell lenniök.

A nézőtér.

94. §. (1) A nézőtérre csak a tűzrendészeti hatóság részéről megállapított számú személyt szabad bocsátani.

(2) A nézőtér befogadóképességének megállapításánál a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

a) az egysorban levő székeket és padokat egymáshoz, vagy a padlóhoz szilárdan kell rögzíteni;

b) egyoldali megközelítés esetén egysorban megszakítás nélkül legfeljebb 8 ülőhely, kétoldali megközelítés esetén egysorban megszakítás nélkül legfeljebb 16 ülőhely lehet;

c) ha az ülőhelyek felcsapódó székek, az egyes szék- (pad-) sorok között támlától támláig legalább 80 centiméter, más esetben pedig legalább 90 centiméter távolságot kell hagyni; a székeknek (padnak) legalább 0.5 méter szélesnek kell, karfájának pedig legfeljebb 0.25 méter hosszúnak szabad lennie;

d) a nézőtér első szék- (pad-) sora és a zenekar ülőhelye között, valamint a nézőtér hosszában és szélességében minden egyes be- és kijárat felé a közönség részére utat kell biztosítani; az útnak egyoldalú ülőhelyek esetén legalább 1.20 m, kétoldalú ülőhelyek esetén legalább 2 méter szélesnek kell lennie, és azt lépcsővel ellátni nem szabad;

e) a páholyokban elhelyezhető székek számát — a páholy nagyságának figyelembevételével — úgy kell megállapítani, hogy egy négyzetméterre legfeljebb 2 személy részére szolgáló ülőhely jusson; páholyban a székeket nem kell rögzíteni;

f) állóhely csak az ülőhelyek mögött, azoktól korlátlanul elkülönítve engedélyezhető, és ott egy négyzetméteren legfeljebb két személynek szabad állnia; az állóhelyekül kijelölt területet külön kijáratokkal kell ellátni;

g) a nézőtéren pótszéket elhelyezni, vagy a nézőtérre az engedélyezettnél nagyobb számú közönséget bebocsátani nem szabad;

h) nézőtéren asztalokat — a hatóság részéről megállapított egyéb feltételek mellett— csak úgy szabad elhelyezni, hogy egy négyzetméterre csupán egy személy jusson.

(3) A nézőtérnek a színpad felé eső részén, továbbá a zsinórpadlás mennyezetén a nézőtér és színpad kellő szellőztethetése céljából jól húzó kürtönyílast kell elhelyezni. A nyílás a színpad alapterületének legalább 1/20-a, a nézőtér alapterületének pedig legalább 1/40 része legyen. A nyílás szabályozó készülékének a nézőtérrel, a színpadról, valamint ebből a célból kijelölt helyről is akadálytalanul kezelhetőnek kell lennie.

(4) A nézőtéren gyúlékony anyagot díszítésül használni nem szabad, ideiglenes díszítéseket hivatalosan felülvizsgált anyaggal lángbiztossá kell tenni (impregnálás).

(5) A nézőtér befogadóképességét és a kijáratokat feltűntető, és a hatóság által láttamozott alaprajzot az előcsarnokban ki kell függeszteni.

(6) Az ügyeleti, valamint ellenőrző szolgálatot teljesítő rendőr- és tűzoltótiszt részére minden előadásra a nézőtéren megfelelő ülőhelyet kell fenntartani.

A színpad.

95. §. (1) Állandó színi előadások céljára szolgáló színpadot a színház többi helyiségeitől tűzfalal, nyolc méternél magasabb légerű, vagy süllyesztővel vagy zsinórpadlással ellátott színpadot ezenfelül a nézőtértől tűzbiztos vasfüggönnyel kell elválasztani. A színpadot az öltözőktől tűzbiztos folyosóval kell elkülöníteni.

(2) A vasfüggöny lebocsátó szerkezetének olyannak kell lennie, hogy a vasfüggöny önműködő fékkel lebocsátható legyen. Ezt a szerkezetet a színpadon és azon kívül olyan helyen kell elhelyezni, ahonnan az színpadi tűz esetén is akadálytalanul kezelhető. A függöny leeresztésére szolgáló szerkezet mellett a vasfüggöny mindenkori állását jelző készüléket kell alkalmazni.

(3) A vasfüggöny működését a színházi tűzország vezetőjének minden előadás megkezdése előtt ki kell próbálnia, szerkezetének biztonságát pedig a színi idény megkezdése előtt a tűzrendészeti hatóságnak meg kell vizsgálnia.

(4) A vasfüggönnyel a felvonások közötti szünetben, az előadás megszakításával járó díszletezés alatt le kell eresztetni, az előadás végétől pedig leeresztve kell tartani.

(5) A függöny és az első díszlet között a szolgálatban álló

tűzoltók részére jobbról és balról megfelelő teret kell szabadon hagyni. Zárt színpadi képnél vagy körfüggőnyénél olyan berendezést (figyelőlyuk és ajtónyílás) kell készíteni, amely az áttekintésen és körüljáráson felül azt is lehetővé teszi, hogy késedelem nélkül a színpadra lehessen jutni.

(6) A tűzbiztos elválasztásra szolgáló ajtókat állandóan betéve, a nézőtéri részt és a színpadi részt összekötő folyosók ajtaját pedig állandóan zárva kell tartani; azokon csak szolgálatban levő hatósági közegeknek és olyanoknak szabad átjárniok, akik erre hatósági engedélyt kaptak.

(7) Helyváltoztatásnak kitett, továbbá erősfényű reflektoros lámpát zárt köpennyel kell burkolni, és ennek kábeleit külső sérülések ellen védő bőr-, gummi- vagy vászontömlővel kell védeni. Izzólámpát színpadon vagy színpad céljára szolgáló emelvényen, továbbá folyosón, raktárban, műhelyben és színpadi öltözőben biztosító üvegburával és drótkosárral kell védeni.

A díszletek, valamint egyéb kellékek és azok raktározása.

96. §. (1) A színház minden helyiségében csak lángbiztossá tett (impregnált) díszleteket és függönyöket szabad használni. A tűzrendészeti hatóság a lángbiztosság hatályosságát minden évben felülvizsgálja. Lángmentesítésre (impregnálásra) csak a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség által hivatalosan felülvizsgált szereket szabad használni. Az ebben a bekezdésben foglalt egyes rendelkezések megtartása alól a tűzrendészeti hatóság rendkívüli esetekben felmentést adhat akkor, ha a tűzrendészeti követelmények egyéb módon kielégítően biztosíthatók.

(2) A díszítésre szolgáló tárgyakat, illetőleg anyagokat a vilamos berendezéstől, a kályhaajtóktól, a kályhától, és a kéménytisztító ajtóktól legalább 1 méter távolságban kell elhelyezni.

(3) Helyiségnek vagy egyes részeinek díszítésére könnyen gyúló, vagy tűztől nehezen védhető anyagot nem szabad használni. Farészeket és fapárkányokat ilyen célra felhasználás esetén meg kell gyalulni, és lángbiztossá kell tenni. Egyéb kellékeket is nehezen égő anyagból kell készíteni, vagy tűzveszélyességüket megfelelő eljárással csökkenteni kell (impregnálás). E követelményeknek meg nem felelő kellékeket csak a tűzrendészeti hatóság külön engedélyével szabad használni. Előadás után azonban ezeket a színpadról el kell távolítani. Ha vendégszereplő színtársulat vagy színészek saját díszletüket és egyéb kellékeiket használják, azok tűzbiztosságáért a vendéglátó színház igazgatója, és az épület tulajdonosa felelős.

(4) A színpadon egyszerre legfeljebb két előadáshoz szükséges díszletet és egyéb kelléket szabad tartani.

(5) A díszlet felett haladó, vagy azon elhelyezett vezeték igen hajlékony rézerekből vízálló szigeteléssel kell készíteni. A vezeték elhelyezési módja olyan legyen, hogy a szigetelés sérülését kizárja, és ezek biztosítására könnyen kioldható biztosítókat, vagy önműködő kikapcsolókat kell alkalmazni. A berendezést állandó és szakszerű felügyelet alatt kell tartani.

(6) Világítótesteket a díszletektől megfelelő távolságban kell elhelyezni.

(7) Díszleteket, ruhákat és egyéb kellékeket folyosótól és más helyiségtől tűzbiztosan elválasztott helyiségben is csak a tűzrendészeti hatóság által megállapított feltételek mellett szabad tartani. Az említett tárgyakat a színpaddal összefüggő pincében, a nézőtér padlásán, vagy a nézőtér alatti pincében tartani nem szabad. A nézőtér padlását tisztán és állandóan zárva kell tartani.

Tűzveszélyes tárgyaknak a színpadon használata.

97. §. (1) Ha a színjátás során tűzveszélyes tárgyat (pl. tűz. nyílt lángú világítás, lőfegyver) kell használni, vagy tűzveszélyes jelenet (pl. szivarra vagy cigarettára gyújtás, magnézium fény mellett fényképezés) fordul elő, ezt a tűzoltóőrnarancsnoknak (tűzoltónarancsnoknak) — az ilyen alkalomra szükséges külön óvintézkedések megtétele céljából — legalább 24 órával előbb írásban be kell jelenteni.

(2) Színpadon a szereplőknek csak a szerep követelményeinek megfelelően, és csak annak keretében szabad dohányozni. Ily esetben azonban a színpadon, vagy a színpadon kívül a gyufa, cigaretta, szivar vagy pipa teljes eloltására alkalmas eszközt (pl. vízzel telt hamutartót) kell kéznél tartani. Ha a színész a színpadról eső cigarettával, szivarral vagy pipával lép ki, köteles azt a legközelebb álló tűzoltónak eloltás végett azonnal átadni.

Tűzvédelmi berendezés.

98. §. (1) Nyilvános előadás tartására szolgáló helyiség (épület) tűzvédelmi berendezését, így különösen a tűzoltó eszközök minőségét, helyét, számát és méretét, a víznyomást, a zápkészülék ellenőrzésére szolgáló feszmérő helyét, a tömlőkészletet és a szivattyúberendezést a tűzrendészeti hatóság állanítja meg. Ugyancsak a tűzrendészeti hatóság állapítja meg annak a géni jelzőberendezésnek fajtát és helyét, amely a helviségben kitört tüzről a tűzoltó-őrszem, és az öltözőkben tartózkodók értesítésére szolgál. Ha a tűzrendészeti hatóság elrendeli, a nyilvános előadás tartására szolgáló épületet a tűzoltó őrséggel közvetlen tűzjelző telefonnal kell összekötni.

(2) A megállapított tűzvédelmi berendezést, ideértve a tűzoltó eszközöket és a vészjelző berendezést is, az engedélyesnek állandóan jókarban és használható állapotban kell tartania, és valamennyi biztonsági berendezést jól olvasható felirattal kell megjelölnie.

(3) A vészjelző berendezés kifogástalan működését naponként az előadás megkezdése előtt a színház tűzörségének vezetője ellenőrzi. A záporkészülék és tűzcsapok, valamint egyéb tűzbiztonsági berendezések, úgyszintén a fűtési és világítási berendezések használhatóságát a tűzrendészeti hatóság évente kétszer, és pedig az idény megnyitása előtt, és idénzáraskor tűzoltóság közbenjöttével tartott zápor- és ellenőrző próbán, vagy záporpróbát helyettesítő szárazpróbán állapítja meg. Ha a próba eredménye nem kielégítő, a hiba megszüntetése után a tűzrendészeti hatóság újabb próbát és szemlét rendelhet el. A vizsgálatot olyan időben kell megtartani, hogy az esetleg mutatkozó hiányok pótlására kellő idő álljon rendelkezésre.

Műkedvelői és alkalmi előadások tartására szolgáló helyiségek.

99. §. A tűzrendészeti hatóság műkedvelői vagy alkalmi előadás esetén — a tűzrendészeti szempontok megóvása mellett — a 90—98. §-okban meghatározott követelmények alól könnyítésket engedélyezhet.

Sátorcirkusz.

100. §. (1) Sátorcirkusz főoszlopaít, valamint a nagyobb terhet tartó többi oszlopot oly mélyre kell a földbe ásni, hogy az oszlopok a terhet szilárdan tartsák. A ponyvát úgy kell kötelekkel kifeszíteni, hogy ezek a szabad közlekedést ne akadályozzák. A ponyvát a be- és kijáratnál rögzíteni nem szabad.

(2) A cirkusz befogadóképességét a 94. §. alapján kell megállapítani.

(3) Vándorcirkusz nézőterén a székeket lécekkel is szabad egymáshoz erősíteni.

(4) A nézőtér emelkedett részéről a szabadba vezető lépcsőket és más feljárásokat szilárdan kell megerősíteni, és mindkét oldalon karfákkal kell ellátni.

(5) Sátorcirkuszt villamosvilágításon kívül hatóságilag engedélyezett acetylénkészülékkel is szabad világítani.

(6) A cirkusz helyiségeit, az öltöző- és lakókocsikat, a sátrakat, esetleg takarmánykazlat a nézőtértől és egymástól legalább 6 méter távolságban kell elhelyezni, illetőleg felállítani.

(7) Öltöző- és lakókocsiban előadás alatt csak állandó felügyelet mellett, és külön engedéllyel szabad tüzelni.

(8) A szerepök átjáró folyosójába, öltöző helyiségébe, és az

istállóba két-két vízzel telt hordót (összesen legalább 200 liter vizet), és két vedret kell elhelyezni.

VI. Fejezet.

Mozgófényképüzemekre vonatkozó különleges tűzrendészeti rendelkezések.

Mozgófényképüzem vetítő helyisége.

101. §. (1) Minden mozgófényképüzemnél külön vetítő, és külön tekerceselő helyiségnek kell lennie.

(2) Mozgófényképüzem vetítő helyiségének legalább 2,60 méter magasnak, alapterületének pedig egy gép beállítása esetén legalább 7 m²-nek, minden további gép beállítása esetén pedig gépenként még 3 m²-nek kell lennie. A hangosfilmberendezés(ek)e)t lehetőleg a tekerceselő helyiségben kell elhelyezni. Ha azonban ez(ek) a vetítő helyiségben van(ak), a szabad közlekedést nem szabad akadályozni(ok)a.

(3) A vetítő helyiséget a nézőtértől tűzbiztos fallal kell elválasztani. A falon csak a (4) bekezdésben meghatározott nyílásoknak szabad lenniük. A vetítőkamra falát legalább 8 cm vastag vasbetonból, 25 cm vastag téglafalból, vagy szilárdság és tűzbiztonság szempontjából ezekkel azonos értékű más anyagból, hézagmentesen kell készíteni.

(4) A vetítő helyiségnek a nézőtér felé eső falán minden egyes vetítőkészülék részére egy megfigyelő nyílást, és egy világító kúpnylást kell hagyni. Ezek a nyílások legfeljebb 10×15 cm nagyságúak lehetnek. A nyílásokat legalább 5 mm vastag, tűzbiztos, szilárdan és füstmentesen beépített üveglappal, és függőleges irányban mozgatható fémmelzáróval (tolózár) kell ellátni. A fémmelzárónak olyannak kell lennie, hogy vele a nyílás a vetítő helyiségből, valamint attól tűzbiztosan elválasztott helyről kézzel is könnyen elzárható legyen. A fémmelzárót (tolózarat) abban az esetben is fel kell szerelni, ha a nyílás olyan szerkezetű, hogy — a vetítő helyiségben támadt tűz esetén — tűz- és füstmentesen önműködően elzáródik.

(5) A vetítő helyiséget közvetlenül a szabadból nyíló tűzbiztos bejárattal kell ellátni. Ha kivételes esetben ez nem lehetséges, és a vetítő helyiségbe csak az előcsarnokból lehet bejutni, akkor a vetítő helyiség bejárata előtt legalább 1,5 méter széles, és tűzbiztosan elzárt teret kell hagyni.

(6) A vetítő helyiségben csak a bemutatandó mozgófényképűzeknek gépenként egy-egy filmtekercesét szabad tartani. A többi filmszalagot a tekerceselő helyiségben elhelyezett, önműködően csukódó ajtóval ellátott, keményfából készült, és minden tekeres

részére rekeszekre osztott ládában kell tartani.

(7) A vetítógépbe fűzött filmtekerceszt vastag bádogból készült, belülről aszbeszttel bélelt, és oldalt sűrű fémsodronyhálóval ellátott tűzvédő dobról kell lepergetni, és ugyanolyan dobra kell tekerceslni. A dobnak a film ki- és bevezetésére szolgáló nyílását megfelelő tűzvédő csatornával, és olyan szerkezettel kell ellátni, hogy a dobot vetítés közben ne lehessen kinyitni.

A vetítőkészülék kezelése.

102. §. (1) Vetítőkészüléket csak a hatályban levő jogszabályban meghatározott képesítéssel rendelkező gépkezelőnek szabad kezelnie. A gépkezelőnek a vetítőkészülék működése alatt a gép mellett kell tartózkodnia.

(2) A mozgófényképüzem engedélyese (felelős vezetője) a vetítőkészüléket kezelő gépész családi és utónevét, lakását és működési igazolványának számát, valamint a személyében beállott mindennemű változást az elsőfokú rendőrhatalóságnál, Budapesten a m. kir. rendőrség budapesti főkapitányánál írásban bejelenteni köteles.

A tekerceselő helyiség.

103. §. Filmek tekerceselését és szakadt filmek ragasztását csak tűzbiztos, és a vetítőhelyiségtől is tűzbiztosan elválasztott helyiségben szabad végezni. Szakadt filmet csak akkor szabad ragasztani, ha a helyiségben más filmtekerces nincs szabadon. A tekerceselő helyiségben filmragasztó anyagot legfeljebb 1 deciliter mennyiségben, és csakis olyan zárt üvegben szabad tartani, amelynek dugójában van az ecset szára.

A vetítő és tekerceselő helyiség ajtói és füstelvezető kürtője.

104. §. (1) A vetítő és a tekerceselő helyiségből a kezelő személyzet részére a nézőtér érintése nélkül használható tűzbiztos kijárást kell biztosítani. A vetítő és tekerceselő helyiség között levő ajtónak, valamint e helyiségek kijáratí ajtójának önműködően, és kilincsre csukódó, kifelé nyíló tűzbiztos ajtónak kell lennie. Ha a vetítő helyiségben — elkerülhetetlen szükség esetén — lépcsőt kell elhelyezni, azt is tűzbiztos anyagból kell készíteni, és a lépcső lejtése legfeljebb 45 fok lehet.

(2) Mind a vetítő, mind a tekerceselő helyiségben szabadba torkoló, tűzbiztos anyagból készült, legalább 30 cm átmérőjű füstelvezető kürtőt kell felszerelni. Ennek a kürtőnek az említett helyiségekben, valamint azokon kívül eső tűzbiztos helyről is kezelhetőnek kell lennie.

A vetítő és a tekerceselő helyiség világító berendezése.

105. §. (1) A vetítő készülékhez a lehetőséghez képest elektromos fényforrást kell használni.

(2) Az elektromos fényforrást, és a motort úgy kell elhelyezni, hogy azok a vetítő helyiségen kívül eső megfigyelő helyről is kikapcsolhatók legyenek.

(3) A vetítő helyiséget csakis üvegbúrával és védő drótkosárral ellátott villamos izzólámpával szabad megvilágítani. Villamos ellenállásokat a vetítő helyiségen kívül kell elhelyezni olyképen, hogy azokra, vagy burkolatukra semmiféle tárgyat ne lehessen rátenni.

(4) A vetítő és tekerceselő helyiségben nyitott tüzelésű kályhát nem szabad felállítani.

(5) A nézőtér és a kijáratok világítására szolgáló vezetékeket és készülékeket, úgyszintén a mellékvilágításhoz szolgáló akkumulátort a vetítő helyiségben elhelyezni nem szabad. Ott legfeljebb a többi helyiség általános villamoskapcsolója lehet, de a nézőtér világítására a vetítőhelyiségen kívül is mindenesetre külön kapcsolót kell felszerelni.

(6) Ahol nincs villamosvilágítás, ott csak a tűzrendészeti hatóság részéről engedélyezett világító anyagot és eszközt szabad fényforrással használni.

Vetítő és tekerceselő helyiség egyéb berendezése.

106. §. (1) A vetítőkészüléket hűtő* berendezéssel kell felszerelni.

(2) A fényforrás és tárlencse közé sugárelzáró lemezt kell helyezni. A sugárelzárónak olyannak kell lennie, hogy az a celluloid-szalagot mozgó motornak csak kellő fordulatszámra esetén bocsásson erős fénykévét a filmszalagra, ha pedig a film még, vagy már nem mozog kellő sebességgel, a vetítőkészülék nyílását a hűsugarak elöl önműködően elzárja.

(3) A vetítőkészülék nyílásának elzárására kézzel is gyorsan működésbe hozható sugárelzárót kell felszerelni.

(4) A vetítőkészülék ívlámpáját minden oldalról zárt, kettős fallal ellátott, felül nyereg- vagy fedélszerűen lefedett fémszekrényben kell elhelyezni, és belső oldalát — a sugárzó meleg ellen — aszbeszttel kell bélelni. A külső és belső köpeny között legalább 2 cm hézagnak kell lennie. A köpenyen a levegőnek a hűtőben keringése céljából megfelelő nyílásokat kell létesíteni. A lámpaház hátsó oldalát — tükrőlámpás gépek kivételével — aszbesztszövettel kell elzárni. A vetítőkészülék gépállványát vasból kell készíteni, és a padlóhoz szilárdan rögzíteni kell.

(5) A vetítő és tekereselő helyiségben csak a mozgófényképüzem engedélyesének (felelős üzemvezetőnek), az ott szolgálatot teljesítő személyzetnek (gépész, tekereselő), végül a tűzoltóság esetleg kivezényelt tagjának szabad tartózkodnia. Ezt a rendelkezést az említett helyiségek ajtaján elhelyezett táblán jól olvasható betűkkel fel kell tüntetni.

A vetítő és tekereselő helyiségben tartandó tűzoltó eszközök.

107. §. A vetítő helyiségben minden vetítő gép mellett vízzel telt edényt, egy négyzetméter nagyságú vizespokrócot, ládában egy negyed köbméter homokot kell késznél tartani. A vizes edénynek oly szélesnek kell lennie, hogy abba a legnagyobb méretű filmtekerés orsójával együtt könnyen beleférjen.

Mozgófényképüzem nézőtere.

108. §. (1) Mozgófényképüzem nézőtere befogadóképességének és ülőhelyei elhelyezésének megállapítása tekintetében is a 94. §-ban foglalt rendelkezések az irányadók. Az első szék- (pad-) sor elejének azonban a vetítő-vászontól legalább 4 méter távolságban kell lennie. Ha az első szék- (pad-) sor előtt emelvényt (dobogót) vagy zenekart helyeznek el, akkor az emelvény, illetőleg a zenekar részére fenntartott hely és az első szék- (pad-) sor között legalább 1 méter széles szabad területet kell hagyni. Az emelvényen díszletet és külön fényforrást csak a tűzrendészeti hatóság részéről megállapítandó feltételek mellett szabad használni.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések irányadók akkor is, ha a mozgófényképüzem nézőtere a szabadban van (pl. kerti mozgófényképüzem).

(3) Mozgófényképüzemben állóhelyet nem szabad engedélyezni.

Mozgófényképek alkalmi bemutatása.

109. §. Mozgófényképet — ide nem értve házi vetítőkészüléknek kizárólag családi, és a szokásos vendéglátást meg nem haladó baráti körben vetítésre használatát — nem kizárólag erre a célra szolgáló helyiségben csak a tűzrendészeti hatóság engedélyével szabad bemutatni. Az engedély feltételeit a tűzrendészeti hatóság esetenként állapítja meg, és — a 101—108. §-okban foglalt rendelkezésektől eltérően — könnyítéseket is engedélyezhet.

Mozgófényképeknek iskolában bemutatása.

110. §. (1) Közép- és középfokú iskolákban kizáróan a tanuló ifjúság részére a tantervvel összefüggő ú. n. nehezen égő okta-

tófilmet is csak a tűzrendészeti hatóság engedélyével szabad bemutatni. A tűzrendészeti hatóság az iskola igazgatójának megkeresésére helyszíni szemlét tart, és ennek eredményéhez képest a kérés teljesíthetősége tekintetében véghatározattal dönt. A véghatározatban minden körülmények között el kell rendelni a (2)–(15) bekezdésekben meghatározott óvintézkedéseket.

(2) A tanteremben a vetítógépet csak az előadó asztalán, vagy külön vetítőasztalon szabad elhelyezni, és ott is úgy kell felállítani, hogy ahhoz avatatlan egyén hozzá ne nyúlhasson. Sem az előadó asztalát, sem a vetítőasztalt nem szabad közvetlenül a tanterem ajtaja mellett elhelyezni.

(3) A mozgófénykép bemutatása alatt a tanteremben az állandó berendezési tárgyakon (pl. előadó asztalon, iskolapadokon) felül egyéb tárgyakat, valamint pótszékeket tartani, vagy ott a szabad közlekedést eltorlaszolni, vagy egyébként akadályozni nem szabad.

(4) A vetítógéphez csak külső sérülések ellen védő borítással ellátott villamosvezeték szabad használni.

(5) A vetítógép villamosvezetékét, valamint a teremvilágítás kapcsolóját lehetőleg a vetítógép közvetlen közelében kell elhelyezni, hogy azokat a gép kezelője működési helyéről elérhesse. Ha a teremvilágításnak, vagy a gép vezetékének dugaszkapcsolója a gép helyétől távol van, akkor a vetítés tartama alatt a kapcsolók kezelhetése céljából valakinek állandóan a kapcsolók mellett kell tartózkodnia. Ezt a feladatot megfelelően oktatott tanuló is elláthatja.

(6) A vetítéshez szükséges filmtekercset megfelelő csomagolásban az intézet olyan helyiségében kell tartani, ahová illetéktelenek nem juthatnak.

(7) A film csak az előadás tartama alatt, és az előadó tanár személyes felügyelete mellett tartható a tanteremben. Az előadó tanár előadás után a filmet ismét a megállapított helyére köteles visszavinni.

(8) Az előadásokhoz csak olyan filmtekercs használható, melynek engedélyokiratán „nehezen égő film” jelzés, illetőleg felirat látható.

(9) A gépet csak ehhez értő tanárnak szabad kezelnie. A gép kezelőjének a vetítés tartama alatt a gép mellett kell állnia, és onnan csak a vetítés befejezése után szabad eltávoznia.

(10) Ha oktatás közben a filmnek állóképként vetítése válik szükségessé, a motor leállítása előtt — a gépkapuban levő filmnek a vetítőlámpa hősugarai gyújtóhatásától megóvása céljából — a hővédő üveget kell beállítani, ha ez a motor megállításával egyidejűleg nem kerül önműködően alkalmazásba.

(11) A vetítés és az ezzel kapcsolatos előadások alatt dohányozni tilos.

(12) A tanteremben filmragasztóanyagot tartani, vagy elszakadt filmet ott megragasztani nem szabad.

(13) Ha a film bemutatása alatt elszakad, akkor:

a) a vetítógép villamosvilágítását ki kell kapcsolni;

b) a teremvilágítást be kell kapcsolni;

c) az elszakadt filmet újra fel kell fűzni, és utána a vetítést a vetítógépre vonatkozó kezelési utasítás szerint kell tovább folytatni.

(14) Vetítés alatt a vetítógép közvetlen közelében oltás céljára egy négyzetméter nagyságú vizes pokrócot kell tartani.

(15) Ha vetítés közben a film, vagy a vetítógép bármely éghető alkotórésze meggyúl, akkor a gépkezelőnek — az alábbi sorrendben — a következőket kell tennie:

a) a vetítógép villamos berendezését (motort és lámpát) ki kell kapcsolnia;

b) a tanterem világítását be kell kapcsolnia;

c) a vizes pokróccal az égő tárgyat be kell takarnia, és a tűz elfojtása céljából szükséges egyéb intézkedéseket is meg kell tennie.

(16) Ha a helyi viszonyok szükségessé teszik, a tűzrendészeti hatóság a (2)—(15) bekezdésben meghatározottakon felül egyéb óvintézkedéseket is elrendelhet.

(17) Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a tűzrendészeti feltételek pontos megtartását időnkint hivatalból (díjtalanul) ellenőrizni köteles.

VII. Fejezet.

Használhatósági és játszási engedély, ellenőrzés.

A használhatósági és játszási engedély kiadása.

111. §. (1) Nyilvános előadást — egyéb feltételek fennforgása esetén is — csak használhatósági és játszási engedély alapján szabad tartani.

(2) A használhatósági engedélyt, amely az építésrendészeti és tűzrendészeti követelményeket foglalja magában, az önkormányzati közigazgatási hatóság, míg a játszási engedélyt, amely az egyéb személy- és vagyonbiztonsági intézkedéseket tartalmazza, az elsőfokú rendőrhatóság adja ki. Játszási engedélyt használhatósági engedély bemutatása nélkül nem szabad kiadni.

(3) A használhatósági és játszási engedélyt egybefoglalva kell kiadni akkor, ha mindkét engedély kiadására ugyanaz a hatóság jogosult.

(4) Az engedélyesnek (felelős vezetőnek) a helyiségen bárminő változtatást tenni csak az illetékes hatóság engedélyével szabad.

Tűzoltói szolgálat nyilvános előadásra szolgáló helyiségben.

Ellenőrzés.

112. §. (1) A tűzoltóságnak rendszeres felügyeletet és ellenőrző szolgálatot kell tartania:

a) színházban és cirkuszban;

b) mozgófényképüzemben akkor, ha ott színdarabhoz, szkeccshez, vagy bárminő más mutatványhoz díszletet használnak, végül ha a vetítővászon mellett vagy előtt levő függőnyt vagy díszítést nem tették lángbiztossá;

c) mozgófényképeknek nem nyilvános előadásra szolgáló helyiségben alkalmoszerű nyilvános bemutatása esetén (109. §.);

d) minden olyan hangversenyen, iskolai, szabadtéri vagy egyéb előadáson, ahol díszletet állítanak fel; úgyszintén táncmulatságon akkor, ha azt a tűzrendészeti hatóság szükségesnek tartja;

e) olyan sporttelepen, amelynek tribünje nem tűzbiztos.

(2) A c) pontban foglalt rendelkezés kizáróan a tanuló ifjúság részére iskolában vagy intézetben a tantervvel összefüggően bemutatott oktatófilmre (110. §.) nem vonatkozik.

(3) Az (1) bekezdésben említett szolgálatot a hivatásos, vagy önkéntes, vagy köteles tűzoltóság tagjai látják el.

(4) A tűzoltóórség létszámát a tűzrendészeti hatóság állapítja meg, és erről — a tűzoltóórség vezénylése céljából — a tűzoltófőparancsnokot (parancsnokot) is értesíti.

(5) A tűzoltóórség a helyiségben oly időpontban köteles megjelenni, hogy ott a megállapított tűzrendészeti óvintézkedések foganatosítását a közönség bebocsátása előtt ellenőrizhesse. Ennek megtörténte után a tűzoltóórség tagjainak a részükre kijelölt helyeket kell elfoglalniok.

(6) Az előadást csak akkor szabad megkezdeni, ha a tűzoltóórség a tűzvédelmi óvintézkedéseket rendben találta.

(7) A tűzoltóórségnak a helyiségből (épületből) a közönség távozása után is csak akkor szabad távoznia, ha meggyőződött arról, hogy tűzveszély nem forog fenn.

(8) A tűzoltóórség tagjait ebben a szakaszban meghatározott külön szolgálatukért díjazás illeti meg, amelynek összege a m. kir. rendórség tagjai részére mindenkor megállapított ügyeleti díjak összegével azonos. A tűzoltóórség díját az engedélyes 48 órával az előadás előtt a város (község) pénztárába befizetni, vagy legkésőbb az előadás megkezdése előtt hivatalos nyugta el-

lenében az őrség vezetőjének továbbítás végett átadni köteles.

(9) A tűzoltóórség díját az őrség tagjai és az ellenőrző szolgálatot feljesztő tűzoltótiszt részére teljes egészében ki kell adni.

(10) A tűzrendészeti hatóság a mozgófényképüzemeket tűzrendészeti szakértő bevonásával félévenként legalább egyszer hivatalból meglepetésszerűen ellenőrizni köteles. Ha a mozgófényképüzem engedélyese (felelős üzletvezetője) nem lakik a községben, az üzem helyiségeinek egyik kulcsát az üzem székelyén kell tartania, és a kulcs őrzőjének nevét és lakását a községi előljárásnál be kell jelenteni.

VIII. Fejezet.

Gépjárműszín (garage) tűzrendészete.

Gépjárműszín építése és berendezése.

113. §. (1) Gépjárműszín (garage) falait mindig tűzbiztos anyagból kell építeni, mennyezetét pedig akkor kell tűzbiztos anyagból építeni, ha a gépjárműszín felett lakott, vagy munkahelyiségek, vagy raktárak vannak. A padlózatot, mely a küszöbnél alacsonyabb nem lehet, éghetetlen és folyadékot át nem eresztő anyagból kell készíteni. A kapunak, az ajtónak, és a szükség esetén menekülésre szolgáló ablakoknak lehetőleg kifelé kell nyílniok.

(2) Gépjárműszín világítására szolgáló anyag és eszköz felszerelésére és használatára nézve a mindenkor hatályban levő szabályok az irányadók.

(3) Gépjárműszín állandó szellőztetéséről gondoskodni kell. Az alsó szellőzés a gépjárműszín kapuiba vagy falaiba beépített szellőzőnyílásokkal is biztosítható.

(4) Gépjárműszínt csak olyan módon szabad fűteni, amely mód mellett ott tűz nem keletkezhetik (pl. melegvíz-, gőzfűtés, megfelelő szerkezetű villamos kályha, étage-fűtés).

(5) Gépjárműszínben szikraképződéssel, erős felmelegedéssel, vagy tűz használatával járó munkát végezni, ott benzint, vagy más gyúlékony vagy robbanó anyagot, valamint gépjármű tisztítására szolgáló olajos rongyot tartani, gépjárművet benzinnel tisztogatni, dohányozni nem szabad. Ezekre a tilalmakra figyelmeztető táblát a gépjárműszínben jól láthatóan ki kell függeszteni.

(6) A benzinkamrának és a benzintöltőnek a gépjárműszínen kívül kell lennie; a gépjárművek tisztítására elhasznált rongydarabokat a 116. §. (1) bekezdésében megállapított módon kell összegyűjteni, és naponkint eltávolítani.

(7) Minden gépjárműszímben közvetlenül a bejárat mellett könnyen hozzáférhető helyen benzín, olaj és zsiradék oltására is alkalmas kézi tűzoltókészüléket, homokot, lapátot és pokrócot kell tartani. Ezeknek az eszközöknek mennyiségét a tűzrendészeti hatóság állapítja meg.

(8) Lakás, munkahelyiség, tűzveszélyes üzem vagy raktár gépjárműszínből nem nyílhat. Gépjárműszímben lakni nem szabad.

(9) Közhasználatú gépjárműszín, vagy magánhasználatú gépjárműveknek üzletszerű tárolására szolgáló gépjárműszín — egyéb feltételek fennforgása esetén is — csak abban az esetben engedélyezhető, ha az templomtól, iskolától, kórháztól, valamint tűzveszélyes üzemtől, középülettől, vagy tűzveszélyes anyag raktározására, végül nyilvános előadások tartására szolgáló helyiségtől megfelelő távolságra fekszik. Azt, hogy valamely helyiség gépjárműszín céljára alkalmas-e, a hatóság a helyi viszonyok és eltérő körülmények mérlegelésével esetről-esetre bírálja el.

(10) Kapualjban gépjárművet rendszeresen tartani nem szabad.

(11) Háromnál több gépjárművet befogadó színben a csatornaszemre hatóságilag engedélyezett benzín- és zsír-elválasztó készüléket kell alkalmazni.

(12) A hatóság könnyítéseket engedélyezhet, ha a gépjárműszímben a gépjármű valóságos és jogos üzembentartója kizáróan a nevén nyilvántartott gépkocsit tartja, vagy abban háromnál több gépjárművet nem tartanak.

IX. Fejezet.

Üzem (gyár, telep, műhely) tűzrendészete.

Tűzveszélyes anyagot előállító vagy feldolgozó üzem, gyár, telep (műhely) létesítése.

114. §. (1) Az iparhatóság a telepengedély kiadásánál az illetékes tűzrendészeti szakértő és az illetékes légvédelmi parancsnok meghallgatása után határoz.

(2) Gyárat, telepet, műhelyt, más üzemet vagy raktárt, ha az rendeltetésénél fogva szükségesnek látszik, csak tűzbiztos anyagból épült, ugyanilyen anyaggal fedett, falazott párkányú, vagy crez nélküli épületben szabad a légvédelmi követelmények betartásával létesíteni. A helyiséget (épületet) az esetleg kitört tűz terejedésének előmozdítására alkalmas anyagból készült díszítéssel, vagy kiugrással ellátni, a tető- és szellőztetőnyílásokat pedig éghető anyagból készíteni nem szabad. Tűzveszélyes anya-

got feldolgozó vagy raktározó üzemnek nem tűzbiztos anyagból készült mennyezetét, oszlopaít és támasztó pilléreit védő burkolattal kell tűzbiztossá tenni. Már meglévő épületben ilyen üzemet csak akkor szabad engedélyezni, ha azt a (4)—(14) bekezdésben foglaltaknak megfelelően átalakítják.

(3) Az üzem (gyár, telep, műhely, raktár) épületét — amennyiben az üzem természete azt lehetővé teszi — huszonöt méteres szakaszonként a tetősík fölé legalább félméterrel emelkedő, tömör, 30 cm széles tűzfalal kell elválasztani, és ezt a falat csak önműködően záródó tűzbiztos ajtóval szabad bárhol is áttörni. Több összefüggő helyiségből álló üzemet a tetőszerkezettel együtt csak tűzbiztos anyagból, padlás nélkül szabad építeni.

(4) 100 méternél hosszabb, vagy 2500 négyzetméternél nagyobb fatelepen, vagy ha az egymás mellett levő fatelepek a 100 m hosszúságot, illetőleg 2500 négyzetméter kiterjedést együttevée elérik, a telepek között 100 méterenként megfelelő magas, és csak tűzbiztos ajtóval ellátható falakat kell húzni, vagy 20 méter széles térközt kell hagyni. A szabadon bárhol raktározott puha- vagy keményfa készlet magassága a 4 métert, szélessége az 5 métert, hossza a 20 métert meg nem haladhatja. A farakások között legalább 2 méter széles térközt, a farakások között pedig legalább 4 méter széles közlekedési utat kell hagyni. A farakásokat téglakerítéstől és nyílásmentes tűzfaltól legalább egy méter, fakerítéstől legalább 3 méter, épülettől legalább 6 méter, szomszédos épülettől, ha azon ajtó- vagy ablaknyílás van, legalább tíz méter távolságra kell elhelyezni. A szabadon hagyandó térközöket és utakat még átmenetileg sem szabad fával vagy más anyaggal berakni, illetőleg szűkíteni. E szabályok alól indokolt esetben a hatóság kivételt tehet.

(5) Tűzfalon, válaszfalon, vagy mennyezetben csak az üzem (gyár, telep, műhely vagy raktár) rendeltetése szempontjából feltétlenül szükséges nyílásokat szabad alkalmazni. A nyílásoknak tűzbiztosan zárhatóknak kell lenniök. Ha azonban ez bármilyen okból (pl. felvonónál, csatornánál, vagy közlőműnél) akadályba ütköznék, az iparfelügyelő meghallgatása után egyéb módon (pl. felfüggesztett, lecsapható vaslemez alkalmazása útján) kell gondoskodni arról, hogy a nyílások szükség esetén elzárhatók legyenek.

(6) Gyári épület lépcsőházát falak közé zártan úgy kell építeni, hogy a lépcsőházat körülvevő falak a főépület tetősíkját legalább félméterrel minden oldalról meghaladják. A lépcsőháznak az épületen felül emelkedő felső részét megfelelő füstelvezető nyílásokkal vagy ablakokkal kell ellátni. A lépcsőházba vezető ajtóknak úgy kell nyílniök, hogy azok a falhoz simuljanak, és a kijáratot ne szűkítsék.

(7) A lépcsőket tűzbiztos anyagból kell készíteni, és azok alatt nem szabad gyúlékony anyagot tartani.

(8) Az ablakok és ajtók számát és nagyságát a helyiségek nagyságának és az alkalmazottak számának figyelembevételével kell megállapítani. Ha a felhasznált üzemanyag tűzveszélyessége megkívánja, a helyiségeket olyan tűzbiztos ajtókkal és ablakokkal kell ellátni, amelyek a füstöt nem bocsátják át, és a láng közvetlen hatásának is hosszabb ideig ellenállanak. Ezeket az ajtókat kitámasztani nem szabad.

(9) Az ajtókon és ablakokon kívülről sem tolózárt, sem keresztvasat nem szabad alkalmazni. Amíg a helyiségben bárki tartózkodik, az ajtókat és ablakokat sem kívülről, sem belülről lakattal, vagy más módon elzárni nem szabad. A kijáratról legtávolabb eső ablaknak teljes nagyságában nyithatónak kell lennie. A kijáratú ajtóknak és a vaslétrához [(11) és (12) bek.] vezető ablakoknak kifelé kell nyílniuk. A vaslétrához vezető ablakokat kulccsal, lakattal vagy tolózárral zárni nem szabad. Ha biztonsági okokból az ajtó vagy ablak bezárása elkerülhetetlen, annak kulcsát az ajtó vagy ablak mellett kell elhelyezni.

(10) Minden egyes munkahelyiség részére — lehetőleg elmentéses irányban — közvetlenül a szabadba, vagy tűzbiztos lépcsőházba nyíló legalább két kijáratot kell biztosítani. Az egyik kijárat az épület falán elhelyezett, szabadba vezető, pihenővel ellátott vaslétrával is helyettesíthető. Ha a munkahelyiség földszinten van, az egyik kijáratot ablak is pótolhatja. Az emeleti munkahelyiség mindkét kijáratának földszintre vezető lépcső, vagy ilyen lépcsőhöz vezető folyosó legyen a folytatása.

(11) A vaslétrákat a függőleges ablaksorok közötti falterületen úgy kell elhelyezni, hogy azok az ablakoktól megfelelő távolságban legyenek. A kijáratként kijelölt ablakokat korláttal is ellátott hídnak kell a vaslétrával összekötnie. A vaslétra a talaj felett 2 és fél méter magasságban végződhetik, ebben az esetben azonban a két és félméteres részt behajthatóra kell kiképezni. Ha az épület több emletes, a létrát a tetőre is fel kell vezetni. A vaslétrákat állandóan jókarban kell tartani, és teherbírásukat a tűzrendészeti szakértőnek évenként legalább egyszer meg kell vizsgálnia.

(12) A kijáratú ajtókat, folyosókat, lépcsőket, és a kijárat, valamint az óvóhely felé vezető utakat állandóan szabadon kell tartani. A kijáratához vezető útnak egyenes irányúnak, és legalább 1 méter szélesnek kell lennie. A kijáratokat, valamint a vész-kijáratokul szolgáló ablakokat, utakat és folyosókat az irányt és a kijáratot jelző feliratokkal kell ellátni, és szürkülettől a munka befejezéséig a fővilágítástól független mellék- (vész-) világítással kell megvilágítani.

(13) Tűzveszélyes telep udvarát befedni nem szabad; az akadálytalan közlekedést az udvaron biztosítani kell. Személyfelvonót lehetőleg a munka- vagy raktárhelyiségen kívül kell elhelyezni; ha ennek akadálya van, az említett helyiségtől tűzbiztos falakkal és önműködően záródó tűzbiztos ajtóval kell elválasztani.

(14) Kapubejáratot, kapualjat, vízmedencét, tűzcsapot, folyosót, lépcsőt, utat állandóan szabadon kell tartani. Kapualjat raktározás, árusítás céljára, vagy más hasonló célra felhasználni nem szabad.

Robbanó stabilmotorok elhelyezése.

115. §. (1) Robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadékkal (pl. petróleum, benzin, motalkó, neolin, nafta) hajtott stabilmotort csak az építésügyi hatóságnak a tűzrendészeti szakértő meghallgatásával adott engedélye alapján szabad felállítani. A motort táplálótartányt a gépházban robbanástgátló szerkezettel kell el látni.

(2) Nagyobb robbanó motor kipuffogó gázát tüzelőanyag termékeinek elvezetésére szolgáló kéménybe bevezetni nem szabad. A kipuffogó csövet tűzveszélyes anyagtól megfelelően szigetelni kell.

Tűzveszélyes hulladékok eltávolítása.

116. §. (1) A tűzveszélyes hulladékokat (pl. gyaluforgácsot, fűrészport) a munkahelyiségből naponként legalább egyszer, a napi munka befejezésekor azonban mindenesetre el kell távolítani, és továbbadni vagy megsemmisíteni, avagy esetleges elszállításig tűzbiztos helyen kell elhelyezni.

(2) Ha a hulladék és a por eltávolítására külön berendezés szolgál, a berendezéssel kapcsolatos hulladékra tárnak lehetőleg az üzem céljára szolgáló helyiségen kívül kell lennie. A berendezés ülepítő tartánya előtt elzárót kell alkalmazni. Akár a munkahelyiségben, akár kívül van a tartány, azt tűzbiztosan el kell különíteni.

(3) Bármily célból összegyűjtött fűrészport olajos beszenyveződéstől meg kell óvni.

(4) Olajos rongyot, kócót, zsírossá vagy olajossá vált munkásruhát csak tűzbiztos, jól záró fedővel ellátott bádoggal vagy vastartányban szabad tartani, gyűjteni, és a legrövidebb időközben el kell távolítani, vagy meg kell semmisíteni.

Tűzbiztonsági ellenőrzés a munka után.

117. §. A munka befejezése, és a munkások eltávazása után meg kell győződni arról, hogy a világítást, valamint a tüzelőhe-

lyek tüzet minden helyiségben eloltották-e, és tűzveszély lehetősége nem maradt-e fenn. A vizsgálat eredményét azoknál a gyári jellegű iparüzemknél, amelyekre vonatkozólag az iparhatóság azt elrendeli, nyilvántartókönyvbe kell bevezetni; a vizsgálat ellenőrzésével megbízottak a nyilvántartó könyvet naponként aláírni kötelesek.

Malom koptató berendezése.

118. §. Napi 5.000 kilogrammot meghaladó őrlőképességű koptató berendezést a malom egyéb helyiségeitől tűzfalal elválasztott külön helyiségbe kell elhelyezni. A koptató helyiséget a malom többi helyiségeivel csak önműködően csukódó tűzbiztos ajtóval szabad összekötni.

Pincehelyiségnek műhelyül és raktárul felhasználása.

119. §. Műhely vagy raktár céljára szolgáló pincehelyiséget közvetlenül a szabadba (udvarra, térre vagy utcára) vezető megfelelő kijáratokkal kell ellátni. Az ilyen pincehelyiség lejárátát a lakóház lépcsőházától, valamint a műhelyt és a raktárt a lakók pincéjétől tűzbiztosan kell elkülöníteni. Gyúlékony anyag raktározására szolgáló pince- és üzlethelyiség között közvetlen összeköttetést létesíteni csak úgy szabad, ha mindegyik ilyen helyiségnek a szabadba nyíló külön kijárata is van. Az ablakokat egész kiterjedésükben a gyalogjáró, illetőleg a talaj végleges szintje felett legalább 0.10 m-re kell elhelyezni, és nyithatóan akként készíteni, hogy minden egyes ablak belső világának magassága legalább 1 m, felülete pedig legalább 1 m² legyen. Annnyi ablakot kell a helyiségben alkalmazni, amennyit az épület szerkezete megenged. A padló legfeljebb 1 m 50 cm mélyen lehet a végleges gyalogjáró, illetőleg az udvar szintje alatt. A helyiségnek úrmagassága síkmennyezet esetében legalább 3 m, boltíves mennyezet esetében átlag legalább 3 m legyen.

Tűzveszélyes anyagot tároló nagyobb telep felügyelete.

120. §. (1) A tűzrendészeti hatóság, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság tűzveszélyes anyagot tároló nagyobb telepen állandó tűzrendészeti felügyeletet tehet kötelezővé. Ilyen tűzrendészeti felügyelet végett alkalmazott éjjeli őr csak tűzbiztos anyagból készült őrbódéban tartózkodhatik. Az éjjeli őrt szolgálatának pontos ellátásában megfelelően (pl. ellenőrző órával) ellenőrizni kell.

Áruházak

121. §. Áruház egyes részeit tűzbiztosan el kell választani. Az áruház minden helyiségéből legalább két kijáratot kell biztosítani, és a kijáratok mellék- (vész-) világításáról is gondoskodni kell. Nagyobb áruházat a tűzrendészeti hatóság külön tűzoltói berendezés és tűzoltóság tartására kötelezhet.

X. Fejezet.

Celluloidot előállító, feldolgozó és raktározó üzemben (telepen, üzlethelyiségben) tűzrendészeti óvintézkedések.

Irányadó rendelkezések.

122. §. A celluloidot előállító vagy feldolgozó ipartelepek, valamint celluloidraktárak létesítésével és fenntartásával kapcsolatos tűzrendészeti követelmények tekintetében a 78.244/1923. K. M. számú, és a 72.434/1925. K. M. számú rendelet rendelkezései az irányadók.

XI. Fejezet.

Robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadékok, valamint más tűzveszélyes és robbanó anyagok tűzrendészete.

Irányadó rendelkezések.

123. §. Robbanó, valamint lobbanó anyag gyártására, kezelésére, forgalombahozatalára, csomagolására, szállítására és raktározására — ideértve a robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadékokat, az ásványi olajokat, és ezek termékeit is — ebben a rendeletben, és az idevonatkozó külön jogszabályokban megállapított rendelkezések az irányadók.

Tűz- és robbanásveszélyes szilárd anyag kezelése és tartása.

124. §. (1) Könnyen gyúló szilárd anyagot, amennyiben külön jogszabály erre nézve nem rendelkezik eltérően, elárusítás céljából csak az iparhatóságnak a tűzrendészeti szakértő meghallgatásával adott engedélyével szabad raktáron tartani. Az engedély kiadásánál elsősorban arra kell figyelemmel lenni, vajjon a helyiség, ahol az anyagot tartani kívánják, akár fekvésénél, akár anyagánál fogva az anyag raktározására alkalmas-e.

(2) Az országos légvédelmi készütséggel elrendeléséig lőport 20 kilogrammot meg nem haladó mennyiségben, tűzijátékszert 50 kilogrammot meg nem haladó mennyiségben lakóházul használt épületben is szabad tartani, de padláson csak akkor szabad

elhelyezni, ha a háznak tűzbiztos fedele van, a padlást tűzfal keríti el, azon kémény nem fut keresztül, és a padlásnak tetőnyílása nincs. Az ilyen padlást állandóan zárva kell tartani.

(3) A lőport falazott tartóban kell elhelyezni, és kéményfa fedővel lazán le kell takarni. A kezelést csak nappali világításnál, és mesterséges világítóanyag használata nélkül szabad végezni.

(4) Üzlethelyiségben legfeljebb 3 kilogramm lőport szabad tartani. Tartásának helyét a tűzoltófőparancsnok (tűzoltóparancsnok) meghallgatásával a tűzrendészeti hatóság, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság állapítja meg. Ezt a mennyiséget indokolt esetben a tűzrendészeti hatóság felemelheti.

(5) Karbidot csak száraz helyen szabad tartani. Karbidraktárban vizet tartani, vagy vizet mármily célra felhasználni tilos.

(6) Chloratokat üveg- vagy fémpalackban kell tartani; a palackot csak parafa-, puhafa- vagy kén nélküli gummidugóval szabad bedugni. A csomagolóanyagot lángbiztossá kell tenni. Chloratok elhelyezésére szolgáló helyiségben a chloratoldatot magába szívó anyagot (pl. fát, rongyot) tartani nem szabad. Kálium- és nátriumchloratot jól záródó fahordókban is lehet tárolni, de nyitott állapotban csak egy hordó tartható.

(7) Égetett meszet csak száraz helyen szabad raktározni.

Tűzveszélyes és robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadékok kezelése és tartása. Tűz- és robbanásveszélyes anyagok tartánya.

125. §. (1) Robbanó gázokat és gőzöket fejlesztő folyadékok teljesen zárt és ellenőrizhető vezetéken keresztül kell szivattyúzni. Az engedélyes a tartányok (hordó) robbanást gátló szerkezetét köteles állandóan jó karban tartani. Erről a tűzrendészeti hatóság időnkint szakértője útján győződik meg.

(2) Abban a helyiségben, amelyben robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő anyag gyártásával foglalkoznak, csak központi vagy etage-fűtést, vagy megfelelő szerkezetű villamos kályhát szabad használni.

(3) Sűrített, cseppfolyósított és nyomás alatt oldódó gázokat tartalmazó acélpalackot csak a napfény és egyéb hőforrások hatása elől védett, hűvös, tűzbiztos, jól szellőztethető helyiségben szabad raktározni. A palackot tartalmát feltüntető felirattal kell ellátni.

(4) Egészen elkülönítve kell raktározni azokat az anyagokat, amelyek gázainak vagy gőzeinek keveredése, vegyülése vagy érintkezése tűz vagy robbanás veszélyével jár vagy, amelyeknek együtt raktározása tűzveszély növelésére alkalmas.

(5) Robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő anyagra (folyadékra) vonatkozó engedélyben ki kell kötni, hogy:

- a) az ilyen anyagot robbanást gátló berendezéssel ellátott tartányban (hordóban) kell elhelyezni;
- b) a tartány (hordó) csapja alá felfogó edényt kell tenni;
- c) a padozatot nedvességet be nem szívó és át nem eresztő anyagból kell készíteni;
- d) a padozatot időnkint homokréteggel kell borítani;
- e) gondoskodni kell arról, hogy az esetleg kifolyó folyadék a csatorna hálózatába ne kerülhessen.

(6) Tűzveszélyes anyagnak (folyadéknak) tankban, vagy robbanásmentes földalatti tárolóban, vagy kivételesen a szabadban raktározása esetén megfelelő tüztávolságot kell megállapítani.

(7) Tűzveszélyes folyadék tartására szolgáló üres hordókat tűzveszélyes anyagtól távol kell tartani. Az elhelyezésénél arra is figyelemmel kell lenni, hogy a hordó tűz esetén a tűzoltóságot működésében ne akadályozza.

(8) Nagyobb mennyiségű zsiradék vagy nehéz olaj raktározására szolgáló helyiséget tömör, és nyílásokkal át nem tört falakkal több részre kell osztani, és minden egyes részt külön kijáratral kell ellátni. A zsiradékot, illetőleg nehéz olajat olyan (mély) tartályban kell elhelyezni, amelyből az tűz esetén nem folyhat ki.

(9) Nagyobb számú savtartány (ballon) szerves, könnyen gyúló anyag közelében nem raktározható. A raktározott tartányt a nap hőhatásától védeni kell, és a raktározásra szolgáló helyiség szellős legyen. A raktárhelyiség padlója csak tűzbiztos anyagból készülhet, és azt olyan csatornákkal kell ellátni, melyek az esetleg kifolyt savat összegyűjtik és elvezetik. Nagyobbszámú tartány raktározása esetén azokat közlekedési utakkal kell elválasztani.

XII. Fejezet.

Mezőgazdasági terményeknek tüztől megóvása.

Szálas mezőgazdasági terményeknek belső területre hordása, ott cséplése, tartása.

126. §. (1) Szálas mezőgazdasági terményt engedély nélkül a községnek csak olyan belső területére (belsőségre) szabad behordani, valamint ott csépelni, amely a legközelebbi lakóháztól vagy gazdasági épülettől (pl. magtár, kocsiszin, istálló) legalább 100 m, illetőleg 2000 keresztnél kisebb mennyiségű termény behordása esetén legalább 50 m távolságra van; a szomszéd asztagától, kazlától, boglyájától, csűrétől, pajtájától pedig legalább 15 m távolságra fekszik. A távolságot a kérdéses belső területnek (szérűnek) az emlí-

tett épületek, illetőleg a szomszéd asztaga felé legközelebb eső szélétől kell számítani.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett távolság nem tartható meg, a mezőgazdasági szalás terményeket csak a községi előljáróság, városokban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság előzetes engedélyével szabad belsőségre hordani, ott csépelni, és tartani. Az engedély csak akkor adható meg, ha 1000 keresztnél, illetőleg ennek megfelelő mennyiségnél kevesebb termény behordásáról van szó, a legközelebbi lakóháztól, vagy gazdasági épülettől (magtár, kocsiszin, istálló) legalább 15 m tűztávolság tartható meg, és a helyi tűzrendészeti viszonyok az engedély kiadását lehetővé teszik (Pl. a szomszédos épületek eléggé tűzbiztosak, cseréppel, bádoggal, vagy palával fedettek; egyfelől az asztagok, kazlak, boglyák, és másfelől az épületek közt a tűz terjedésének megakadályozására alkalmas természetes biztosíték, így különösen fasor, gyümölcsöskert van.).

(3) Törvényhatósági jogú és megyei városban terményeknek cséplés céljából behordására csak a város külső területén levő belsőségre adható engedély. Az engedélyt az elsőfokú tűzrendészeti hatóság adja meg.

(4) Mezőgazdasági terményt löporraktártól és robbanóanyaggyártól legalább 300 m, vasúttól legalább 100 m, állami és törvényhatósági úttól legalább 10 m, utcától, és szomszédos kerítéstől legalább 5 m távolságra kell elhelyezni.

(5) Az (1)—(4) bekezdésben foglalt rendelkezések ellenére összerakott gyúlékony anyagot a tulajdonos költségére városban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság, községben a községi előljáróság — fellebbvitelre tekintet nélkül — alkalmas helyre hordathatja ki, ha a tulajdonos a hatóság felhívásának a kitűzött határidőben nem tesz eleget. A kihordás költségét nem fizetés esetében közadók módjára kell behajtani.

(6) A helyi viszonyoknak mérlegelése alapján a községi előljáróság, városokban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a tűzoltóparancsnok meghallgatása után állapítja meg és engedélyezi azt a szalma- vagy takarmánymennyiséget, amelyet az állatok etetése és aljazása céljából az udvaron, vagy az udvaron levő fedett épületben tartani szabad. Egy heti szükségletet meg nem haladó szalma és takarmányneműek, valamint tűzbiztos esürben és pajtában tartott szalma és széna tekintetében ilyen engedélyre szükség nincs.

(7) A (2) és (3) bekezdésben említett engedély ugyanarra a belsőségre visszavonásig érvényes. Visszavonás esetén kívül új engedélyezési eljárásnak csak akkor van helye, ha a terménynek belsőségen elhelyezését az kéri, akinek erre még nem volt engedélye. Ha pedig az engedélyes belsőségén a megállapított tűztá-

volság, vagy egyéb engedélyezési feltételek tekintetében változás áll be (pl. fák kivágása, épületrész lebontása következtében), az engedélyes a belsőségen bekövetkezett változást a községi előljárásnál, illetőleg az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnál a mezőgazdasági termények behordása előtt bejelenteni köteles. A tűzrendészeti hatóság ilyenkor a körülmények mérlegelésével határoz az engedély visszavonásáról, vagy új engedélyfeltételek megállapításáról.

(8) Az e szakasz szerint szükséges engedélyt kis- és nagyközségben a községi előljárásnál, városban az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnál évenként, legkésőbb április hó 15-ig kell kérni. A hatóság a kérdés teljesíthetősége tekintetében — a légvédelmi szempontok figyelembevételével — soron kívül köteles határozni.

(9) Az alispán — a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával — az (1) és (2) bekezdésben megállapított tűztávolságokat — megfelelő óvintézkedések elrendelése mellett — felére csökkentheti, és a mezőgazdasági terményeknek a község belső területére hordását, ott cséplését és tartását engedélyezheti abban az esetben, ha a községben az (1) és (2) bekezdésben meghatározott tűztávolságok a különleges helyi viszonyok miatt (pl. a község árterben, szűk völgyben fekszik; belső területe sűrűn beépített, vagy kis telkekre osztott) nem tarthatók be, és a mezőgazdasági termények a községen kívül sem helyezhetők el. Ilyen esetben az alispán a tűzbiztonság fokozása érdekében különleges rendelkezéseket is tehet (pl. az egyébként megkövetelhetőnél nagyobb mennyiségű tűzoltószertartását, vagy nagyobb létszámú tűzoltóság, vagy tűzoltói készenlét alkalmazását rendelheti el.

Lábon álló, vagy learatott terményben mozdonyokra által okozható tűzkár megelőzése.

127. §. (1) Vasút mentén a mezőgazdasági termények learatását, ha a termés egyenlően beérett, a vasúthoz legközelebb eső ingatlanrészen kell megkezdeni.

(2) A learatott terményt a vasútvonal mentén a sinektől minél távolabb, de legalább 100 m távolságban kell összerakni. Az a termelő, akinek birtokán a termény ily távolságban — a terület keskenysége miatt — nem helyezhető el, terményét onnan a legrövidebb idő alatt köteles elhordani.

(3) Nagyobb pályaudvarok körül a learatott terményeket csak laza elhelyezésben, és az első (be- és kijárat) váltóktól számított 400 m sugarú körön kívül szabad lerakni. Ha ez nem lehetséges, a naponkint learatott mennyiséget aznap estig el kell hordani.

(4) Aratáskor köteles a pályamenti gazdaközönség a tarlót a vasút mentén legalább 100 m, a (3) bekezdésben említett pályá-

udvarok körül pedig legalább 400 m szélességben az aratók nyomában haladéktalanul feltisztítani (felgereblyéztetni, kapartatni), és az első kereszt- (boglya-) sortól 5—10 m távolságban a vasúti töltés feől legalább 3 m széles védőszántást létesíteni. Az egyes birtokrészletek védőszántásainak egyvonalba kell esniök, mert a lépcsőzetes védőszántások a futó tűz ellen nem nyújtanak védelmet.

Közös szerű létesítése, a terményeknek a határban lévő ingatlanon elhelyezése.

128. §. (1) Aki terményeit nem hordhatja belsősegre (126. §.), az azokat csak közös szerűn, vagy a határban lévő ingatlanán helyezheti el, csépelheti ki és tarthatja.

(2) Közös szerűt olyan községben vagy városban kell létesíteni, ahol a mezőgazdasági termények a helyi tűzrendészeti viszonyok miatt sem belsősegen, sem a határban lévő ingatlanon nem helyezhetők el Közös szerűt közterületen, vagy magánosok által e célra felajánlott magánterületen lehet létesíteni.

(3) A mezőgazdasági termények közös szerűn való elhelyezésének céljára szükséges ingatlan megszerzésére és megnagyobbítására — amennyiben erre községi vagy városi tulajdonban levő alkalmas terület rendelkezésre nem áll — a községet és a várost az 1881 : XLI. törvénycikkben szabályozott kisajátítási jog illeti meg. A kisajátítást a belügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértően engedélyezi (T. 12. §. (1) bek.).

(4) Tagosítás, vagy más birtokrendezés alkalmával lehetőleg gondoskodni kell az előző bekezdésben meghatározott célra szükséges területnek a község (város) részére megszerzéséről (T. 12. §. (2) bek.).

(5) Közös szerű céljára csak légvédelmi és tűzrendészeti szempontból alkalmas területet szabad igénybevenni. Az ily irányú kérelmeket minden év június hó 15-ig kell az elsőfokú tűzrendészeti hatóságához benyújtani.

(6) Ha a légvédelmi szempontok megkívánják, vagy ezt a mezőgazdasági termények mennyisége indokolja, — lehetőleg a község (város) különböző részein — több közös szerűt kell kijelölni.

(7) A közös szerűt kizárólag erre a célra szabad használni. A rakodó területről a behordás megkezdése előtt mindenféle tűzveszélyes anyagot (pl. előző évi szalmát, kukoricaszárat, rőzsét) lehetőleg el kell távolítani.

(8) A közös szerűt őrizni kell. Az őrzés módját és költségeinek felosztását a közös szerűt kijelölő véghatározatban kell méltányosan megállapítani.

(9) A közös szerű kijelölésénél a tűztávolságok megtartására,

de főként arra kell figyelemmel lenni, hogy a szérű az épületektől, és a vasúti sinektől legalább 100 m távolságban legyen. A szérűn az asztagokat (kazlakat, boglyákat) úgy kell elhelyezni, hogy az uralkodó szél irányába azok szélessége, és ne hosszúsága jusson, és hogy tűz esetén az uralkodó szél a szikrákat ne a község felé vigye.

(10) A közös szérűn, ha annak nincs leküzdhetetlen akadálya, a község (város) költségén több bővizű kútát kell létesíteni. A kútakat az élet- és vagyónbiztonság, valamint a víznek hulladéktól megóvása végett megfelelően be kell fedni.

(11) A közös szérút, és útjainak szélét lombdús élőfákkal kell beültetni, a közös rakodót pedig vízzel telt mély árokkal körül kell keríteni. Ha a közelben patak vagy csatorna van, lehetőleg ennek vizét kell a szérűskertet körülvevő árokba vezetni.

(12) Minden gazda köteles gondoskodni arról, hogy terményeinek behordása alatt terményei mellett állandóan vízzel telt kád vagy hordó, és ugyancsak vízzel telt legalább két veder, valamint egy csáklya álljon rendelkezésre.

(13) A közös szérűn állandóan megfelelő számú takaróponyvát, ásót, kapát és gereblyét is kell készenlében tartani.

(14) Közös szérűk minden egész holdnyi (1600 négyszögöl) területét 30 m, ezenfelül minden félholdnyi területét 15 m széles tűzúttal kell a rakodó többi részétől minden oldal felől elválasztani. Az egyes asztagok, kazlak, boglyák között legalább 4 m széles utat kell hagyni. Az asztagok és kazlak hosszúsága a 20 m-t, szélessége a 10 m-t, magassága a 8 m-t nem haladhatja meg. A tűzútakat minden időben teljesen szabadon és tisztán kell tartani. Az ott lekaszált fűvet, gázt a közös rakodóról azonnal ki kell vinni.

Tűzbiztonsági intézkedések a behordás és cséplés tartama alatt.

129. §. (1) A szérűskertbe szükségtelenül bemenni, vagy ott dohányozni, nyílt lángot használni, vagy tüzet gyújtani nem szabad. A szérűskert bejáratánál, és a szérűskertben jól látható helyen erre a tilalomra figyelmeztető táblát kell elhelyezni.

(2) Főzés céljából tüzet rakni, vagy dohányozni csak a szérűskert, vagy beérett gabonatóblák szélétől 100 m távolságban, erre kijelölt helyen szabad. A főzés befejezte után a tüzet azonnal el kell oltani és vízzel gondosan le kell önteni, a szivar- és cigaretta-veget pedig el kell taposni.

(3) Szérűskert határvonalától számított 50 m távolságon belül asztagot vagy kazlat elhelyezni, vagy csépelni nem szabad.

(4) Csépelni csak virradattól szürkületig szabad. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság azonban a cséplést — a szükséges előfeltételek mellett — villamosvilágításnál is engedélyezheti, ha ez tűz-

veszély szempontjából nem kifogásolható. Erősebb szél idején a cséplőgép működése szüneteljen.

(5) Gőzgépet, és nem villamosenergiával hajtott motort, úgy kell felállítani a cséplésnél, hogy az az asztag mellé ne kerüljön. A hajtó és hajtott kerekek között legalább 8—12 m távolságnak kell lennie. Villamosenergiával hajtott motor alkalmazása esetén a villamosmotort — az indító és biztosító berendezés kivételével — zárt öntöttvas házban kell elhelyezni.

(6) Robbanómotort cséplésre csak akkor szabad használni, ha kipuffogója megfelelő biztonsági edénnyel van felszerelve, és a motor adagoló tartályába az üzemanyag a hordóból robbanást gátló szerkezettel összekötött csővezetékén szivattyúval szívható.

(7) A motor közelében üzemanyagot (olajat) csak robbanást gátló szerkezettel ellátott hordóban vagy edényben, és csupán egy-egy munkanapra szükséges mennyiségben szabad tartani. A többi készletet jól zárható vashordóban a géptől és a kazlaktól távol, elkülönítve, a nap heve ellen védett, jól szellőztethető, világos és tűzbiztos kamrában, a tűzveszélyes és lobbanó folyadékok tartására vonatkozó szabályoknak megfelelően kell elhelyezni.

(8) Gőzgéppel általában csak nem lakott területen szabad csépleni. A tűzrendészeti hatóság azonban — a helyi viszonyoknak megfelelő óvintézkedések mellett — a belsőségen cséplést is engedheti, ha a szomszédos puhafedésű épületektől legalább 50 m tűztávlat megtartható.

(9) Cséplésre csak oly gőzgépet szabad használni, melynek teljesen zárt tűzszekrénye, a kémény belsejébe beépített kifogástalan szikrafogója, és olyan hamuládája van, amely vízzel vagy gőzzel elárasztható, és amelyben a kihulló parázs, hamu és salak azonnal eloltható.

(10) A tűzoltóparancsnok — szükség esetén gépszakértő bevonásával — a gőzcséplőgép tüzelő és szikrafogó szerkezetét cséplés előtt megvizsgálja abból a szempontból, hogy az említett tűzbiztonsági követelményeknek megfelel-e. Ha hiányt állapít meg, erről a tűzrendészeti hatóságnak jelentést tesz.

(11) A gőzkazánt közös szérűn szalmával fűteni általában tilos. Kivételesen indokolt esetben azonban a községi előjáróság — a járási tűzrendészeti felügyelő véleményének meghallgatása után — évenként engedélyt adhat a szalmával való tüzelésre. A napi munka befejezése után a hamut vízzel le kell locsolni.

(12) Belsőségen cséplőgép mellett kellő mennyiségű vízkészletet, gőzlokomobiloknál ezenfelül legalább egy drb. targonca fecskendőt, 3 drb. 16 négyzetméter nagyságú ponyvát, 3 vedret, 3 jó szikracsapót, és minden cséplőgép mellett az elsősegély nyújtásához mentőszekrényt kell tartani. A fecskendő tartányának állandóan vízzel teltnek kell lennie.

(13) Az (1)—(12) bekezdésben megállapított rendelkezések meg nem tartása esetén a községi előljáráóság (polgármester) megfelelő határidő kitűzésével felhívja az érdekelteket az említett rendelkezések megtartására. Az adott határidő elmulasztása esetén a cséplés folytatását a hiányok pótlásáig meg kell tiltani.

(14) Az (1)—(11) bekezdésben megállapított tűzrendészeti óvintézkedésekhez akkor is alkalmazkodni kell, ha több tulajdonos mezőgazdasági terményeit a határban levő egyetlen ingatlanon hordja össze és csépli ki.

(15) A mezőgazdasági termények behordására és a cséplésre vonatkozó, valamint az ezzel kapcsolatos megelőző tűzrendészeti szabályokat minden év április hó 1-ig — a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő módon — közhírré kell tenni.

XIII. Fejezet.

A vízszerezés.

Közkútak.

130. §. (1) A községi előljáráóság, városokban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság gondoskodik arról, hogy tűzoltás céljára a község (város) területén célszerűen elosztott, megfelelő mennyiségű vízkészlet álljon rendelkezésre.

(2) Ahol vízvezeték nincs, ott — a tűzrendészeti szakértő meghallgatásával — meghatározott helyeken akadálytalanul megközelíthető, legalább 150 cm átmérőjű fedett közkútakat kell készíteni. A kútkavák alsó részén a fecskendő szívótömlőjének és szűrőjének lebocsátására alkalmas, retesszel elzárható nyílást kell hagyni. A közkútakat a víz hordó lajtok közvetlen töltésére alkalmas vízemelő szerkezettel (pl. szívó-nyomó mű, láncos emelő szerkezet) kell ellátni; a csatlakozó cső végén országosan egységes csavarmenetet kell alkalmazni (139. §. (1) bek.).

Kútak a belső telken.

131. §. (1) Olyan községben (városban), ahol vízvezeték nincs, az épületek puhafedésűek, és a talajvíz rendes állása hat méternél nem mélyebb, lehetőleg minden beépített belső telken legalább 1 m. átmérőjű kútát kell létesíteni. Ezenfelül minden háznál csukható és szállítható hordóban legalább 200 liter vizet kell tartani még abban az esetben is, ha kút van a belsőségen.

(2) Szomszédos telkek tulajdonosai közös kútát, vagy ezt pótló vízmedencét is létesíthetnek. A vízmedencének legalább 20 m³ űrtartalmúnak kell lennie.

Gyár, ipartelep, malom, uradalom vízkészlete.

132. §. A tűzrendészeti hatóság, illetőleg az ipartörvény hatálya alá eső üzemek (ipari és kereskedelmi telepek) tekintetében az iparhatóság nagyobb és különálló major, tanya, uradalom, továbbá gyár, malom, ipartelep vagy műhely tulajdonosát, vagy az ilyennel egyébként rendelkezésre jogosultat arra kötelezheti, hogy az egyes munkahelyiségekben tűzoltásra is azonnal igénybevehető megfelelő vízkészletet tartson. Szükség esetén víztartály felállítására is elrendelhető. Ebben az esetben a víztartályokat a telep vízforrásával (pl. artézi kút) úgy kell összekapcsolni, hogy tűz esetén valamennyi vízforrás vízszolgáltatása a víztároló helyre összpontosítható, illetőleg elvezethető legyen.

Patak, folyó, tó vize tűzoltásra felhasználhatóságának biztosítása.

133. §. (1) Tűzoltás céljára alkalmas vizű patak, folyó vagy tó partján tűzoltószerek, lajtok akadálytalan közlekedésére is alkalmas lejárókat kell a hatóság által e célra kijelölt helyeken létesíteni.

(2) A tűzrendészeti hatóság csekélyebb vizű, vagy nem állandó jellegű folyóvíz medrében a szükséghez képest megfelelő számú vízgyűjtő betonmedence építését, és annak vízfogó zsilippel ellátását rendelheti el. Az elrendelés a vízjogi engedélyező hatóság engedélyét nem pótolja.

Vízmedencék létesítése.

134. §. Ahol a talajviszonyok miatt nem lehet kútat ásni, vagy a kút vize tűzoltás céljára bármely okból nem használható, ott a tűzrendészeti hatóság a háztetőkről lefolyó esővíz felfogására, vagy az artézi, esetleg egyéb kutakból való megtöltésre, legfeljebb 4—500 m sugarú körzetekben, földalatti betonvízmedencék vagy ciszternák létesítését rendelheti el. A betonvízmedencék, ciszternák létesítése a község (város) kötelessége. Az ilyen medence vagy ciszterna vizét elpárolgás és elposványosodás ellen megfelelően védeni kell. A vízgyűjtő medencének lehetőleg állandóan vízzel teltnie kell lennie. A medencének szükség szerint, de évenként legalább egyszer kitisztításáról a községi előjáróság (polgármester) gondoskodik. Az elrendelés a vízjogi engedélyező hatóság engedélyét nem pótolja.

Tűzcsapok szerelése.

135. §. (1) Vízvezetékkel ellátott községben és városban tűzoltás céljára elsősorban a vízvezeték vizét kell felhasználni. A községi előjáróság, városokban a tűzrendészeti hatóság ebből a célból a község vagy város lakott területén lehetőleg 100 méterenként

tűzcsapot szerel fel. A földalatti tűzcsapok helyét az épület falán, vagy külön oszlopon kell megjelölni.

(2) Ha a vízvezeték vize tűzoltás céljára bármily okból nem használható fel, akkor a 130—131., 133—134. §-okban foglaltak értelmében kell eljárni.

Magánhasználatú kút (medence, hordó) vizének tűzoltásra rendelkezésre bocsátása.

136. §. Az ingatlan tulajdonosa, vagy az, aki az ingatlannal egyébként rendelkezni jogosult, az ingatlanán lévő kút, medence vagy hordó vizét tűzoltás céljára rendelkezésre bocsátani, a hordóban tartott vizet pedig — a hatóság felhívására — a rendelkezésre álló jároművön (szekér, kocsi, taliga) a tűz színhelyére szállítani köteles.

XIV. Fejezet.

Tűzoltó szerek és eszközök elhelyezése.

Tűzoltószertár és őrszoba.

137. §. (1) A tűzoltószereket és eszközöket, valamint mentőszereket kizáróan erre a célra szolgáló helyiségben (tűzoltószertárban) kell elhelyezni. A tűzoltószertárnak 50—300 lakóházból álló községben legalább 8 m, 300—700 lakóházból álló községben legalább 12 m, 700—1000 lakóházból álló községben legalább 16 m hosszúnak, és mindenütt legalább 6 m szélesnek kell lennie. A szertár építésénél arra is figyelemmel kell lenni, hogy az újabb tűzoltószertár beszerzése esetén is akadálytalanul bővíthető legyen. A szertár, őrszoba és gyakorlóter fenntartásáról a község (város) saját költségére gondoskodik.

(2) A tűzoltószertárt könnyen hozzáférhető helyen, lehetőleg a község (város) közepén, tűzbiztos anyagból kell építeni, és ugyanilyen anyaggal kell fedni. A szertár kapuinak közvetlenül utcára vagy térre kell nyílniok, és könnyen nyithatóknak kell lenniök. Éjjel a szertár előtti közterületet a község (város) megvilágítani köteles. A tűzoltószertár padlózatának pormentesnek (lehetőleg betonburkolatúnak) kell lennie. A padlózatnak a szertár kapuja felé kissé lejtene kell.

(3) A szertárból azzal összeépített, kizáróan a tűzoltók részére fenntartott őrszobának kell nyílnia.

(4) Amíg a község (város) a (2) és (3) bekezdésben foglalt rendelkezéseknek megfelelő tűzoltószertárt felépítheti, a tűzoltószerek és eszközök elhelyezésére használt helyiség oldalfalait és padlását

paticcsal kell pormentesíteni, földjét pedig agyagos földdel kell le-döngölni.

(5) Abban a községben, ahol nincs állandó tűzoltókészlet, a tűzoltószertárhoz több kulcsot kell készíttetni. Egy kulcsot a község házában kell tartani, míg a többit a tűzoltószertár közelében lakó olyan megbízható községi lakosoknak kell átadni, akik azt szükség esetén bármikor rendelkezésre bocsáthatják.

(6) A tűzrendészeti hatóság elrendelheti, hogy a község (város) megfelelő tömlőszárítóról gondoskodjék; mászóház építését is elrendelheti ott, ahol emeletes épületek vannak.

XV. Fejezet.

A tűzoltó és mentő eszközök és szerek beszerzése.

A tűzoltószerek mennyisége.

138. §. (1) Ötven lakóháznál kevesebből álló valamennyi községben, valamint azokon az összeépített tanyákon és pusztákon, amelyek 20-nál több család lakik, készletben kell tartani legalább egy darab 100 mm-es hengerbőségű, kéthengerű, országosan egységes szívó-nyomó fecskendőt, 100 m nyomótömlőt, 8 m szívótömlőt, legalább egy darab 500 literes vízfordó kocsit, legalább 4 m hosszú nyéllal egy drb csákyát, két ásót, két lapátot, két vasvillát, egy drb petróleumos fáklyát vagy zárt lámpást, egy drb fejszét, egy rézkürtöt, két vedret, és egy 20 négyzetméter nagyságú takaróponyvát.

(2) Legalább ötven, de háromszáznál kevesebb lakóházból álló valamennyi községben készletben kell tartani legalább egy 100 mm-es hengerbőségű, országosan egységes olyan szívó-nyomó fecskendőt, amely percenként 100 löketnél legalább 160 liter víz szállító-képességű, és amelynek sugártávja 26 m, szelepszervezete pedig könnyen és gyorsan hozzáférhető. Ezt a fecskendőt fel kell szerelni, 15—20 m-es egységes csavarpárral bekötött darabokból, legalább 160 m nyomótömlővel, négy drb. egyenkint 2 m hosszú szívótömlővel, két sugárcsővel, egy sugárosztóval, olajozóval, fakalapáccsal, valamint a szükséges csavarkulcsokkal; ezenfelül készletben és jókarban kell tartani legalább két drb öt hl. ürtartalmú vízfordókocsit, hozzá egy drb. 1 hl. ürtartalmú kádát, két készlet három részből álló 6 m hosszú összerakható létrát, a legmagasabb épület ereszéig érő egy drb létrát, két drb hosszúnyelű csákyát, két fejszét, két vasvillát, két csákányt, két kalapácsot, két ásót, két lapátot, két rézkürtöt, két petróleum fáklyát vagy zárt lámpát, hat vedret, és két drb egyenkint 20 négyzetméter nagyságú takaróponyvát.

(3) Legalább háromszáz, de hétszáznál kevesebb lakóházból álló valamennyi községben a (2) bekezdésben felsorolt tűzoltószereken és eszközökön felül készenlétben kell tartani még egy (tehát összesen két) az előző bekezdésben meghatározott felszereléssel ellátott, országosan egységes szívó-nyomó fecskendőt tartozékaival, és egy sugárkapcsolóval, és még egy drb 20 négyzetméter nagyságú, tehát három drb takaróponyvát, még egy, tehát összesen három drb vízhordó kocsit, végül egy támasztórudas, a község legmagasabb házának tetőzetéig felérő kihúzás létrát.

(4) Legalább hétszáz, de ezernél kevesebb lakóházból álló valamennyi községben készenlétben kell tartani a (2) és (3) bekezdésben felsorolt tűzoltószereken és eszközökön felül még egy 6 légkörnyomás mellett négy száz percliter teljesítményű teljesen felszerelt kismotoros fecskendőt 500 m kendertömlővel ellátva, minden fecskendőhöz egy-egy, összesen tehát négy vízhordókocsit, két-két vedret, és még egy negyedik takaróponyvát. Ez a rendelkezés nem vonatkozik olyan községre, melynek legalább három légkörnyomású vízvezetéke van, vagy amelyben az e bekezdésben megkívánt beszerzéseket a helyi viszonyok egyébként nem teszik szükségessé. A (2) és (3) bekezdésben meghatározott felszerelést az ilyen községben is készenlétben kell tartani.

(5) Ha a községben (városban) ezernél több lakóház van, a tűzoltószerek és eszközök mennyiségét és minőségét — a helyi viszonyok figyelembevételével, a másodfokú tűzrendészeti hatóság javaslatára — a belügyminiszter állapítja meg.

(6) A belügyminiszter törvényhatósági jogú és megyei városokat, valamint nagy- és kisközségeket — teherbíró képességük figyelembevételével — tűzoltói szervezetük és berendezésük kiegészítésére kötelezhet (T. 2. §. (1) bek.).

(7) A község az 1940. év végéig köteles tűzoltófelszerelését az (1)—(4) bekezdésben meghatározott, illetőleg az (5) bekezdés szerint szükséges készlet mértékéig fokozatosan kiegészíteni. Ezt a határidőt a belügyminiszter egyes esetekben — a másodfokú tűzrendészeti hatóság indokolt előterjesztésére — meghosszabbíthatja. A (6) bekezdés értelmében megállapított kiegészítési kötelezettség teljesítésének határidejét a belügyminiszter állapítja meg. A légvédelmi szükségletekre a jelen bekezdésben meghatározott határidő nem vonatkozik.

A tűzoltószerek és eszközök beszerzésénél követendő eljárás.

139. §. (1) A fecskendőt és az ahhoz szükséges tömlőket országosan egységes csavarral kell ellátni (2. sz. melléklet).

(2) Nagyobb értékű tűzoltószert (pl. fecskendőt) megrendelni, és azt javíttatni vagy átalakíttatni csak tűzoltószert készítésével.

javításával, és átalakításával rendszeresen foglalkozó, a szakszerű munka elvégzése szempontjából teljesen megbízható belföldi vállalatnál szabad.

(3) A tűzoltószerek és eszközök beszerzésére a közszállításokról és a hazai beszerzés kötelezettségéről szóló 50.000/1934. K. M. sz. rendelet rendelkezései az irányadók. Vármegyei törvényhatóságok kötelesek a területükön lévő községek tűzoltószerszükségletét a következő évre vonatkoztatva minden év november hó 1-ig összeírni, és a tűzoltószerek szállítására a versenytárgyalást együttesen kiírni. A versenytárgyalás kiírása előtt törvényhatósági jogú és megyei városban a tűzoltófőparancsnokot, illetőleg parancsnokot, kis- és nagyközségben a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt meg kell hallgatni. Az ajánlati feltételek között, és a vállalkozóval kötött szerződésben ki kell mondani, hogy a szállítási költségek a vállalkozót terhelik, és a szállítás is az ő veszélyére történik.

(4) A felbontott ajánlatokat véleményes javaslatként végezt ki kell adni az illetékes vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, illetőleg törvényhatósági jogú városban a tűzoltófőparancsnoknak. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő, illetőleg tűzoltófőparancsnok késedelem nélkül véleményt nyilvánít arról, hogy az ajánlatok közül — figyelemmel a korszerűsége és a helyi tűzrendészeti viszonyokra is — melyik a legelőnyösebb.

(5) A községek és városok részére megrendelt nagyobb tűzoltószereket az illetékes vármegyei tűzrendészeti felügyelő, illetőleg törvényhatósági jogú városban a tűzoltófőparancsnok bevonásával a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség vizsgálja meg, és látja el próbálappal. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség által kifogásolt tűzoltószert átvenni nem szabad. Község részére megrendelt minden tűzoltószert, tűzoltófelszerelést és tűzoltói ruházatot a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, város részére megrendeltet pedig a hivatásos tűzoltóság főparancsnoka (parancsnoka) vesz át.

(6) A tűzoltószerekről és eszközökről két példányban leltárt kell készíteni. E leltár egyik példányát a tűzoltószertárban kell kifüggeszteni, másik példányát a községi előljáróság (városban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság) irattárában kell megőrizni. A leltárnak mindig a tényleges helyzetet kell feltüntetnie.

(7) Gyár, malom, nagyobb ipartelep vagy uradalom tűzoltófelszerelése, és az ennek elhelyezésére szolgáló épület építése tekintetében kis- és nagyközségben a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, városban a tűzoltófőparancsnok (parancsnok), az érdekelt felkérésére, díjmentesen véleményt adni köteles.

A tűzoltószereknek és eszközöknek használható állapotban tartása.

140. §. (1) A tűzoltószereket és eszközöket állandóan jókarban, használható, és kivonulásra kész állapotban kell tartani.

(2) Ha tűzoltószert vagy tűzoltóeszköz lényegesebb javításra szorul, ezt az illetékes tűzrendészeti szakértő — a javítás ekának és céljának részletezésével — a helyi hatóságnak késedelem nélkül jelenteni köteles. A javítással felmerülő összeget csak akkor szabad kiutalni, ha az illetékes tűzrendészeti szakértő a javítás pontos teljesítését igazolja.

(3) A tűzoltószerekkel és eszközökkel a helyi tűzoltóparancsnok rendelkezik; azokat kizárólag rendeltetésük céljára szabad használni. A tűzoltószerek állandó gondozásával és karbantartásával községben a működő tűzoltóság egyik tagját kell megbízni. Ahol fizetett tűzoltó van, ezt a feladatot az teljesíti.

Háznál tartandó tűzoltóeszközök.

141. §. Községben (tanyán, uradalomban) minden háznál könnyen hozzáférhető helyen legalább egy tetőig érő létrát, egy tűzhorgot, és egy szikracsapót kell tartani. A padlásokon tartandó tűzoltóeszközökre vonatkozóan a légvédelmi rendelkezések irányadók.

Mentőeszközök és szerek beszerzése.

142. §. (1) A helyi viszonyok által megkívánt mértékben minden község tűzoltóságát el kell látni az első segélynyújtáshoz szükséges mentőszerekkel és felszerelési tárgyakkal, különösen hordággal, továbbá keményfából, vagy horganybádógból készült, zárható, és az alábbiakat tartalmazó mentőszekrényvel:

- a) tíz drb. 10 cm széles és 5 m hosszú,
- tíz drb. 8 cm széles és 4 m hosszú,
- tíz drb. 6 cm széles és 5 m hosszú

vízszívó szövetből (hydrofil gazeból) és tiszta gyapotból (vattából) összeállított sebfedő kötszerpárnával, valamint 1 drb kötszer kappocsal (biztosító tűvel) ellátott, és külön-külön viaszpapírba csomagolt, gyorskötésre szolgáló mullpólya (ú. n. kész sebkötöző csomag),

b) ezer gr. tiszta gyapot (vatta), 20 drb 25 gr-os, és 50 drb 10 gr-os csomagban,

c) öt csomag vízszívó szövet (hydrofil gaze) $1/2$ méteres csomagban,

d) öt drb háromszögletű $80 \times 60 \times 120$ cm nagyságú kendő (kalikó anyagból), egyenkint külön tiszta papirosba burkolva,

e) négy drb egyenkint 50 gr vazelint tartalmazó, csavaros kuppakkal, és a 91.272/1928. K. M. számú rendeletnek megfelelő, tartalmát és a rendeltetését jelző, továbbá használati utasítást is tartalmazó, címkével ellátott olyan fémhüvely (tubus), amelyből a vazelin kinyomható; a címkén a következő használati utasítással: „Használatkor a fedőt le kell csavarni, másik vége felől teljesített

enyhe nyomással a szükséges mennyiséget vízszívó szövetre kell kikenni, és a szövettel az égési sebet be kell kötni“,

f) huszonnégy drb közép nagyságú biztosító tű,

g) egy drb közép nagyságú (kb. 15 cm. hosszú) nikkelezett olló,

h) egy drb anatómiai csipecs (viaszpapirosba csomagolva),

i) tíz drb egyenkint 5 gr 5%-os jódtinkturát és pamacsot tartalmazó leforrasztott, és címkével ellátott barnaszínű üvegcsövecske (fiola) kis dobozban, a dobozon a következő használati utasítással: „Használatkor a csövecskének kötszerrel fedett végét le kell törni, és a csövecskét letört végével lefelé fordítani, mire a kiömlő jódtinktura átnedvesíti a csövecskén túlérő pamacsot, melylyel a seb környékét be kell vonni; nem ártalmas, ha a jóddatból néhány csepp a sebbe jut“,

j) tíz drb egyenkint 2 gr. aetheres szeszt (spiritus aethereus Hoffmanni) tartalmazó, beforrasztott és címkével ellátott szintelen üvegcsövecske (fiola), kis dobozban, a címkén a következő használati utasítással: „Használatkor e csövecske nyakát le kell törni, és tartalmát, $\frac{1}{2}$ pohár vízbe öntve, a balcsetet szenvedettel — a szív-működés fokozása végett — meg kell itatni“,

k) négy drb 30 cm hosszúságú bádogból vagy drótból készült, és négy drb 50 cm hosszúságú bádogból vagy drótból készült Kraemer-sín (amennyiben a mentőszekrényben nem férnének el, úgy annak oldalán kívülről helyezhetők el),

l) egy drb kisebb ivópohár alumíniumból,

m) egy drb körömkefe,

n) egy drb körömtisztító;

o) egy drb mosószappan fémdobozban,

p) az első segélynyújtást ismertető, világos és könnyen érthetően írt füzet; végül

r) a mentőszekrény tartalmát feltüntető jegyzék (a szekrény fedelének belső oldalára ragasztva).

(2) az (1) bekezdésben említett mentőládából és hordágyból annyi darabot kell beszerezni, és a tűzoltóság tagjaiból annyi mentőrajt kell felállítani, ahány egységes fecskendő tartására a község köteles. Ahol több mentőraj működik, ott szekérre felszerelhető korszerű hordágyat is kell beszerezni.

XVI. Fejezet.

Tűzoltói készenlét, éjjeli őrség.

Tűzoltói készenlét.

143. §. (1) A tűzrendészeti hatóság legalább 300 lakóházból álló községben éjjel-nappal, 300 lakóháznál kisebb községben csak éjjel egész éven át tartó tűzoltói készenlétet rendelhet el.

(2) Az (1) bekezdésben említett szolgálatot két-két tűzoltó teljesíti. A szolgálatot teljesítő tűzoltók száma azonban nem lehet kevesebb, mint ahány fecskendő tartására a község kötelezve van. A tűzrendészeti hatóság megengedheti, hogy kisebb községben a tűzrendészeti készenléti szolgálatot az éjjeli őr lássa el.

(3) A tűzoltói készenlét feladata:

a) örökös a lakosság személy- és vagyónbiztonsága felett, különösen a tűzveszélyt és más közveszélyt illetőleg;

b) tűz esetén a riasztás;

c) a tűzoltószerkek és eszközök készenlétbe helyezése;

d) az első tűzvédelmi és mentő intézkedések megtételéről gondoskodás;

e) a tűzoltóparancsnokság ellenőrzése mellett a tűzoltószerkek tisztántartása és őrzése.

(4) Városban a készenléti és azzal kapcsolatos egyéb szolgálatot a hivatásos, és a tűzvédelmi szempontból ez alá rendelt önkéntes tűzoltóság látja el.

Távbeszélő felhasználásának biztosítása.

144. §. (1) Abban a községben és városban, ahol távbeszélő van, a tűzoltólaktanyát, illetőleg a tűzoltói készenlét helyét, és a tűzoltótisztek lakása közül legalább a tűzoltóparancsnok lakását is távbeszélő állomással kell felszerelni. Erről a község (város) háztartása terhére gondoskodik.

(2) Oyan községben (városban), ahol a posta csak meghatározott időben tart távbeszélő-szolgálatot, gondoskodni kell arról, hogy a tűzoltóság (a parancsnok lakása is), továbbá a m. kir. csendőrség, illetőleg — a m. kir. rendőrség működése területén — a m. kir. rendőrség távbeszélőn a szolgálati szünet alatt is felhívható legyen.

Éjjeli őri szolgálat.

145. §. (1) Nagy- és kisközségekben rendszeres éjjeli őri szolgálatot kell tartani (T. 11. §.).

(2) A készenléti szolgálatot teljesítő tűzoltó mellé, ha a községben legfeljebb 300 lakóház van, két-két, minden további 300 lakóházig további két-két éjjeli őrrel rendel ki a község előjárósága. Az őröket úgy kell beosztani, hogy a kirendelt éjjeli őrök fele éjjel előtt, fele pedig éjjel után teljesítsen szolgálatot.

(3) Az éjjeli őröket elsősorban erre a szolgálatra önként jelentkező alkalmas férfiak közül kell kijelölni. Ilyenek hiányában a községben épült minden lakóház tulajdonosa felváltva teljesít éjjeli őrszolgálatot. Aki a községben több lakóház tulajdonosa, mindenik lakóháza után külön köteles éjjeli őri szolgálatra.

(4) Ha a (3) bekezdésben említett háztulajdonos nő, és az (5) bekezdés értelmében ránézve mentesség nem áll fenn, éjjeli őri szolgálatra 18 évesnél idősebb férficsaládtagját, férfialkalmazottját, vagy napszamosát állítja ki. Ha a háztulajdonos 18 évesnél fiatalabb kiskorú, helyette törvényes képviselője gondoskodik éjjeli őri kiállításáról. Maga helyett 18 évesnél idősebb férficsaládtagját, férfialkalmazottját, vagy napszamosát állíthatja ki éjjeli őri szolgálatra mindenki más is, aki az éjjeli őri szolgálat kötelezettségét nem kívánja személyesen teljesíteni. Az éjjeli őri szolgálatra kiállítottért az őt kiállító felelős.

(5) Az éjjeli őri szolgálat kötelezettsége alól mentes a községi előljáróság tagja, a községi rendőr, a harangozó, az erdő- és mező-őr, és a hivatásos, vagy tényleges tűzoltói szolgálatot teljesítő tűzoltó.

(6) A 21. §. (5) bekezdésében felsoroltak, továbbá azok, akik az 1890 :I. tc. 49. §-a értelmében mentesek mind a kézi, mind az ígás közmunka, vagy csak a kézi munkakötelezettség alól, az éjjeli őri szolgálat kötelezettsége alól is mentesek.

(7) Ha a községben épült lakóháznak több a tulajdonosa, a tulajdonosok maguk közt megegyezhetnek, hogy közülük melyik teljesítse az éjjeli őri szolgálatot Egyébként az éjjeli őri szolgálat kötelezettségének sorrendjét a községi előljáróság állapítja meg. A megállapítás ellen felszólamlással lehet élni a főszogabíróhoz, aki végérvényesen határoz. A sorrend megállapítása tekintetében a szolgálatra kötelezettek betűrendjét lehet alapul venni, megfelelően alkalmazni lehet azonban ezzel kapcsolatban a 21. §. (7) bekezdését is.

(8) A soros éjjeli őr köteles a szolgálat megkezdésekor a készenléti szolgálatot teljesítő tűzoltónál jelentkezni, aki őt szolgálatára beosztja, és annak teljesítésére felügyel.

(9) Az éjjeli őri kötelessége szolgálatban örködni a lakosság személy- és vagyonbiztonsága felett. Minden gyanús esetet köteles a készenléti szolgálatot teljesítő tűzoltó útján a községi előljáróságnak bejelenteni. Azzal az éjjeli őrral szemben, aki szolgálatából igazolatlanul elmarad, aki magát nem helyettesíti, aki szolgálatát hanyagul látja el, vagy a készenléti szolgálatot teljesítő tűzoltóval, avagy a községi előljárósággal szemben engedetlen magatartást tanúsít, a 23. §. (3) és (4) bekezdésének rendelkezései szerint kell eljárni.

(10) Különleges viszonyok között, vagy a légvédelmi készültség tartama alatt, ha a köz- és vagyonbiztonság veszélyeztetett érdekei megkívánják, jogában áll az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnak a (2) bekezdésben megállapított éjjeliőrök számát felemelni.

NEGYEDIK RÉSZ.

Mentő tűzrendészet.

I. Fejezet.

Tűz kitörése esetén követendő eljárás.

Kitört tűz bejelentésének kötelezettsége.

146. §. (1) Az a helyben lakó, aki tűz kitörését veszi észre, köteles azt lakóhelyén a tűzoltóságnak, vagy a legközelebbi közbiztonsági közegnek (rendőr, csendőr), avagy a rendőrhatóságnak, községi jegyzőnek vagy bírónak késedelem nélkül tudomására hozni.

(2) A kitört tüzet a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő módon — a légvédelemmel kapcsolatos jelzésektől eltérően — kell jelezni. A tűzjelzés módját a légvédelmi rendelkezésekben foglalt figyelembevételével a vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletben kell meghatározni.

Távbeszélőnek tűz, más elemi csapás, baleset, vagy légi támadás bejelentése céljából igénybevétele.

147. §. Tűz, vagy más elemi csapás, úgyszintén baleset, továbbá légitámadás bejelentésére, és az ezekből folyó intézkedések megtételére a távbeszélőjét — a kereskedelem- és közlekedésügyi, valamint a honvédelmi miniszter által kiadott szabályok értelmében — mindenki köteles mindenkor haladék nélkül helyi beszélgetésekre díjtalanul rendelkezésre bocsátani.

Tűz jelzése esetén követendő eljárás.

148. §. (1) Tűz jelzése esetén elsősorban a tűzoltószereknek és eszközöknek, valamint víznek gyorsan a helyszínére szállításáról, és a mentésről kell gondoskodni. A helyi tűzoltóság vezetője a légénység szállítására, és a tűzoltószerek és eszközök vontatására — elkerülhetetlen szükség esetén — bármely légvédelmi szolgálatra igénybe nem vett magán- vagy közhasználatú járművet igénybe vehet.

(2) A vész helyére vonuló tűzoltóság és mentők részére közforgalom céljára szolgáló úton, téren, és sorompónál szabad utat kell biztosítani. Az említettek szükség esetén magánterületen is áthaladhatnak.

(3) A tűzoltók és mentők szolgálatban lévő járóműveire a lakott területre megállapított sebesség-korlátozó rendelkezések nem vonatkoznak ugyan, a járóművet azonban csak olyan sebesen szabad vezetni (hajtani), hogy a vezető a járóműnek mindenkor ura

legyen, a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, és a járóművet szükség esetén kellő időben megállíthassa.

(4) A kitört tűzről a m. kir. rendőrség működése területén a tűzoltóság a rendőrséget, egyéb helyen a községi (kör-) jegyző, vagy a bíró a csendőrséget késedelem nélkül értesíteni köteles. Rendkívüli viszonyok között az ilyenkorra megállapított rendelkezések az irányadók.

(5) A tűzoltóság állandó működési területén kívül fekvő más városban (községben) kitört tűzhöz csak a 12. §. (3) bekezdésében meghatározott esetben és módon vonulhat ki. Lófogatú tűzoltószert vontatására az útbaeső községek — szükség esetén — pihent lovakat kötelesek rendelkezésre bocsátani.

(6) Ha a tűzhöz más községből (városból) kivonult tűzoltóság közreműködésére már nincs szükség, akkor a szolgálat alól első-sorban ezt a tűzoltóságot kell felmenteni. A tűzoltóság ezért a közreműködésért az esetleg szenvedett valóságos kár, és a kivonulással felmerült üzemi költség megtérítésén felül semmiféle díjazásra nem tarthat igényt.

II. Fejezet.

A tűz tartamára vonatkozó rendelkezések.

A tűz oltása.

149. §. (1) A tűz oltása tekintetében a tűzoltóság vezetője intézkedik. Erdőtűz esetén azonban az oltás vezetése a helyszínén levő rangban első erdészeti alkalmazottat, különben a főszolgabíró (polgármestert), ha pedig ezek közül senki sincs jelen, annak a községnek előljárósági tagját illeti, amelynek határában, vagy legközelebbi szomszédságában az erdőégés van (1935 : IV. tc. 29. §-ának második bekezdése).

(2) Ha a tűzhöz több tűzoltóság vonul ki, az intézkedés a helyi tűzoltóság vezetőjét illeti meg. Ha azonban az oltásnál hivatásos tűzoltóság is közreműködik, az oltást — a helyi tűzoltóság vezetőjének közreműködésével — ez vezeti. Több hivatásos tűzoltóság közreműködése esetén a rangidős hivatásos tűzoltótiszt intézkedik.

(3) Az oltást vezető tűzoltótiszt közveszély esetén (1886 : XXII. tc. 136. §.) a községi előljáróságtól kézi erő, igavonó állatok, és járóművek kirendelését is kérheti, és a tűz mielőbbi elfojtása érdekében magántulajdonban levő tárgyakat (pl. hordót, létrát) is igénybevehet.

(4) Az oltást vezető tűzoltótiszt jogosult rendelkezésének foganatosítása céljából a rendőrhatóság, csendőrség, vagy más karhatalmi szerv közreműködését igénybevenni.

A tűzoltóság munkájának támogatása.

150. §. (1) A tűzoltóságot a kitört tűz eloltására irányuló munkájában bármi módon (pl. tűz közelében ácsorgással) akadályozni tilos.

(2) Veszélyben forgó épület vagy helyiség tulajdonosa, ennek a helyszínén lévő megbízottja vagy alkalmazottja (gondnok, házfelügyelő), továbbá mindenki más, aki az ingatlanon rendelkezni jogosult (bérlő, haszonbérlő, haszonélvező) a tűzoltóság részére minden felvilágosítást megadni, és az ingatlanon levő bármelyik helyiséget a vezénylő tűzoltótiszt kívánságára kinyitni köteles

(3) Veszélyben forgó épülettel szomszédos épület tulajdonosa köteles ezt az épületet, vagy az emellett az ingatlanon lévő kazált a tűzoltás vezetőjének (149. §.) felhívására vizes ponyvával letakarni, állandóan locsolni, a padlásajtót bezárni, és a tűz terjedésének megakadályozására alkalmas minden más óvintézkedést is megtenni. Ha pedig a tűz ennek ellenére átterjedne az ingatlanra, vagy ebben levő ingóságokra, erről a tűzoltóság vezetőjét késedelem nélkül értesíteni köteles. Ugyanezek a kötelezettségek a szomszédos épület tekintetében a tulajdonos megbízottját, vagy az épülettel a tulajdonoson kívül rendelkezni jogosultat is terhelik.

(4) Tűzvész esetén a hivatásos és önkéntes tűzoltóságot a köteles és magántűzoltóságok a legmesszebbmenő támogatásban kötelesek részesíteni.

(5) A m. kir. rendőrségnek, illetőleg a m. kir. csendőrségnek, szükség esetén a m. kir. honvédségnek, vagy más karhatalmi szervnek a tűz színhelyén megjelent tagjai gondoskodnak arról, hogy a tűzoltóság feladatát akadálytalanul teljesíthesse.

(6) A község lakosai fogatszolgáltatási kötelezettségének (1886 : XXII. tc. 136. §.) mértékét szabályrendeletben kell megállapítani.

A tűzoltóságnak a tűz színhelyéről távozása.

151. §. (1) A tűzoltóság a tűz színhelyét a tűz eloltása után is csak akkor hagyhatja el, ha a tűz újabb kitörésének megelőzése céljából szükséges intézkedéseket megtette, illetőleg ezek megtételére az illetékes hatóságot felkérte. Gondoskodni kell arról is, hogy a tűz színhelye a tűzvizsgálat megtartásáig (152. §.) változatlan állapotban maradjon.

(2) A tűz eloltása után a 150. §. (2) bekezdésében felsoroltak kötelesek a tűz színhelyét a hatóság utasítására a tulajdonos, illetőleg a bérlő, a haszonbérlő vagy haszonélvező költségére azonnal kitararítani, elzárni, őriztetni, valamint a személy- és vagyonbiztonság érdekében kiadott utasításokat haladéktalanul foganatosítani.

ÖTÖDIK RÉSZ.

Felderítő tűzrendészet.

I. Fejezet.

A tűzvizsgálat.

A tűzvizsgálat megtartása.

152. §. (1) A tűz eloltása után mielőbb, legkésőbb azonban 24 óra alatt a tűz okának megállapítása céljából tűzvizsgálatot kell tartani. A tűzvizsgálaton községben a községi, illetőleg körjegyző és községi bíró, városban az elsőfokú tűzrendészeti hatóság kiküldöttje, továbbá mind községben, mind városban a helyi tűzoltóság képviselője (parancsnok, tűzoltótiszt), a m. kir. rendőrség, illetőleg csendőrség kiküldöttje, végül szükség esetén a meghívott külön szakértő (iparfelügyelő, gazdasági felügyelő, a m. kir. államépítészeti hivatal képviselője, vagy városi mérnök, esetleg a kéményseprő) vesz részt.

(2) A csendőrségnek csak akkor kell részt vennie a tűzvizsgálaton, ha a tüzeset ügyében bűnügyi helyszíni szemlét még nem tartott.

(3) A főszolgabíró és a járási tűzrendészeti felügyelő nagyobb tűz (több ház, gyár vagy egyéb telep égése) esetén köteles a tűzvizsgálaton résztvenni.

(4) A tűzvizsgálat eredményéről — szénpapír felhasználásával — három példányban tűzkárjelentést kell kiállítani (3. sz. minta). A tűzkárjelentés egyes rovatainak kitöltésére a tűzkárjelentés hátlapján lévő utasításban foglaltak az irányadók.

(5) A tűzvizsgálaton résztvevőknek a tűzkárjelentést alá kell írniok.

(6) A tűzkárjelentés egyik példányát tűzkáradatszolgáltatásra (155. §.) kell felhasználni, másik példányát városban előfordult tűz esetén a tűzoltófőparancsnoknak (parancsnoknak) kell megküldeni, községben előfordult tűz esetén a főszolgabíróhoz kell felterjeszteni; harmadik példányát pedig a jelentést kiállító hatóság (községi elöljáróság) őrzi meg.

(7) Ha a tűzvizsgálat bűncselekmény gyanúját állapítja meg, a nyomozás céljából szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni.

Tűzvizsgálattal kapcsolatos óvintézkedések.

153. §. Ha a tűzvizsgálat alapján hasonló tüzeset kitörésének lehető megelőzése céljából intézkedések elrendelése mutatkozik szükségesnek, a tűzvizsgálaton résztvevők idevonatkozó javaslatokat az elsőfokú tűzrendészeti hatóság elé terjesztik.

II. Fejezet.

*Tűzkáradszolgáltatás.**A tűzkáradszolgáltatás esetei.*

154. §. Tűzkáradszolgáltatásnak van helye, amikor tűz vagy robbanás által élet vagy vagyon, avagy mindkettő pusztult el, továbbá amikor közvetlenül a tűz nem okozott ugyan kárt, de a tűz terjedésének megakadályozása céljából óvintézkedést kellett tenni.

Tűzkáradszolgáltatásra a tűzkárjelentés felhasználása.

155. §. Tűzkáradszolgáltatás céljára a tűzkárjelentés (152. §. (4) és (6) bek.) egyik példányát kell felhasználni.

A tűzkárjelentésnek a M. kir. Központi Statisztikai Hivatal részére megküldése.

156. §. (1) Községben a főszolgabíró, megyei és törvényhatósági jogú városban a polgármester, Budapest székesfővárosban a kerületi előljáró köteles a tűzvizsgálaton résztvettek (152. §. (1) és (5) bekezdés) által aláírt tűzkárjelentés egyik példányát esetleges mellékleteivel, de minden kísérő irat nélkül, a M. kir. Központi Statisztikai Hivatal által rendelkezésére bocsátott borítékban, a borítékon levő rovatok kitöltése mellett, havonként összegyűjtve, a következő hó 8-ig a M. kir. Központi Statisztikai Hivatalhoz felterjeszteni.

(2) Abból a célból, hogy a főszolgabíró az (1) bekezdésben megállapított kötelezettségének megfelelhessen, a községi előljáróság köteles a községben előfordult minden egyes tüzesetről kiállított tűzkárjelentés egyik példányát — esetleges mellékleteivel — a főszolgabírónak késedelem nélkül megküldeni.

(3) Az (1) bekezdésben megállapított időpontig akkor is jelentést kell tenni a M. kir. Központi Statisztikai Hivatalhoz, ha az adatszolgáltatásra kötelezett területén nem is volt tüzeset (nemleges jelentés) (4. sz. minta).

A m. kir. csendőrség és a tűzoltóság adatszolgáltatása.

157. §. A 155. §-ban foglalt adatszolgáltatási kötelezettségtől függetlenül városban a tűzoltófőparancsnok (parancsnok), községben a m. kir. csendőrparancsnokság köteles a tudomására jutott minden egyes tüzesetről a M. kir. Központi Statisztikai Hivatal, és annak a városnak elsőfokú tűzrendészeti hatóságát, ille-

tőleg községnek előljáróságát, ahol a tüzeset előfordult, késedelem nélkül értesíteni (5/a. és 5/b. sz. minta).

Az adatszolgáltatásra köteles szervezetek ürlapokkal ellátása.

158. §. (1) Az adatszolgáltatásra kötelezetteket (156. §.) az adatszolgáltatáshoz szükséges ürlapokkal a M. kir. Központi Statisztikai Hivatal látja el.

(2) Az ürlapokat és az ürlapok felterjesztésére szolgáló borítékot, továbbá a tűzkárjelentésre szolgáló levelezőlapokat — a takarékoság szigorú szemmeltartásával, a hozzávetőleges szükségleteknek megfelelően, a borítéknak erre a célra fenntartott rovatán — a M. kir. Központi Statisztikai Hivataltól az alábbi hatóságok, illetőleg szervezetek igénylik:

a) tűzkárjelentés ürlapokat és ezek felterjesztésére szolgáló borítékokat:

I. községek részére a főszolgabíró;

II. megyei és törvényhatósági jogú városok részére (Budapest székesfőváros kivételével) a polgármester;

III. Budapest székesfővárosban a kerületi előljáró;

b) levelezőlapokat:

I. m. kir. csendőrsők részére a m. kir. csendőrkerületi parancsnokság;

II. községek részére a főszolgabíró;

III. megyei városok tűzoltósága részére a polgármester;

IV. Budapest székesfővárosban és törvényhatósági jogú városokban a tűzoltóság főparancsnoka.

Jelentés a belügyminiszterhez nagyobb tüzvészről.

159. §. Rendes viszonyok között a másodfokú tűzrendészeti hatóság, Budapesten a hivatásos tűzoltóság főparancsnoka — amennyiben azt bármely okból szükségesnek tartja — nagyobb tüzvészről a belügyminiszternek jelentést tesz. Rendkívüli viszonyok közt külön jogszabályok irányadók.

III. Fejezet.

Az ártatlansági bizonyítványok.

Az ártatlansági bizonyítvány kiadására jogosult hatóságok.

160. §. (1) A biztosító intézetek — az erre vonatkozó jogszabályok értelmében — az ingó vagy ingatlan vagyonban okozott tűzkárt rendszerint csak abban az esetben térítik meg, ha a károsult hatósági (ú. n. ártatlansági) bizonyítvánnyal igazolja, hogy a tűz kitéréséért felelősség nem terheli (6. sz. minta).

(2) Biztosítási ügyben a hatósági bizonyítvány (ártatlansági bizonyítvány) kiadását az annak kiállítására jogosult hatóságtól (községben az előljáróságtól) az érdekeltnek szabályszerűen belyegzett kérvényben kell kérnie.

(3) Az ártatlansági bizonyítvány kiadására az alábbi hatóságok jogosultak:

a) községben a községi előljáróság a főszolgabíró láttamozása mellett;

b) megyei és törvényhatósági jogú városban (Budapest székesfőváros kivételével) a polgármester;

c) Budapest székesfővárosban a kerületi előljáró.

(4) Az ártatlansági bizonyítványt — szénpapír felhasználásával — két példányban kell kiállítani. Az egyik példányt a folyamodónak kell kiadni, a másik példányt nyilvántartás céljára kell felhasználni.

(5) A községi előljáróság nevében az ártatlansági bizonyítványt a jegyző és a bíró együtt írja alá.

Az ártatlansági bizonyítvány kiadásának feltételei.

161. §. (1) Ártatlansági bizonyítványt csak abban az esetben szabad kiadni, ha az annak kiadására jogosult hatóság (községben a községi előljáróság) a tüzeset színhelyén tűzvizsgálatot tartott, arról tűzkárjelentést vett fel, és nem merült fel gyanú arra nézve, hogy a biztosított ingó vagy ingatlan vagyonban okozott tűzkár nem a biztosítottnak, illetőleg az ártatlansági bizonyítványért folyamodónak szándékosságából vagy súlyos gondatlanságából ered.

(2) A 160. §. b) és c) pontjában említett hatóságok kötelesek az ártatlansági bizonyítvány kiadása előtt a m. kir. rendőrség kapitányságának (kirendeltségének), Budapesten kerületi kapitányságának vezetőjét lehetőleg rövid úton megkeresni annak közlése végett, vajjon a tüzeset következtében folyamatba tett nyomozás során nem merül-e fel olyan adat, amely miatt az ártatlansági bizonyítvány ki nem adható.

(3) Ha az (1) bekezdésben az ártatlansági bizonyítvány kiadására megállapított feltételek nem állanak fenn, vagy a rendőrség által közölt adatok szerint a tüzesettel kapcsolatban az ártatlansági bizonyítványért folyamodóval, illetőleg azzal szemben, akinek javára az ártatlansági bizonyítvány szolgál, gyanú merült fel, vagy az ártatlansági bizonyítvány a kért tartalommal egyéb okból nem állítható ki, a bizonyítvány kiállítását, illetőleg kiadását (a községi előljáróságnak is) véghatározatban kell megtagadni.

(4) Ha a községi előljáróság kiállítja ugyan az ártatlansági

bizonyítványt, a főszolgabíró azonban annak láttamozását — a rendelkezésre álló adatok alapján — megtagadja, a kérést a főszolgabíró utasítja el véghatározattal.

(5) Az ártatlansági bizonyítvány kiállítása tárgyában hozott véghatározat ellen a közigazgatási ügyekben irányadó fellebbvitel szabályai szerint lehet jogorvoslattal élni.

(6) Ha az alispán az ártatlansági bizonyítvány kiadását rendeli el, az ártatlansági bizonyítványt — az alispán véghatározatában foglaltaknak megfelelően, a véghatározat iktatószámára való hivatkozással, a főszolgabíró láttamozása nélkül — a községi előjáróság állítja ki.

(7) Az ártatlansági bizonyítvány kiadásának megtagadása esetében a másodfokú tűzrendészeti hatóság határozata ellen a m. kir. közigazgatási bírósághoz panasznak van helye (1896 : XXVI. tc. 22. §.).

A tüzesetek és az ártatlansági bizonyítványok nyilvántartása.

162. §. (1) Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság, községben a községi előjáróság a működése területén előfordult tüzesetekről, továbbá a kiadott ártatlansági bizonyítványokról, úgyszintén e bizonyítványok kiadásának megtagadásáról nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás céljaira a tűzkárjelentést (152. §. (6) bek.) és az ártatlansági bizonyítvány második példányát (160. §. (4) bek.) kell felhasználni.

(3) Mind a tüzesetekről, mind pedig az ártatlansági bizonyítványokról vezetett nyilvántartásokhoz külön betűrendes mutatót kell készíteni, amelyben a tűzkárosult, illetőleg az ártatlansági bizonyítványért folyamodó neve után a nyilvántartás számát és évét is fel kell tüntetni (pl.: Nagy István 53—1932.).

Felelősség és ellenőrzés.

163. §. (1) Az adatszolgáltatásra kötelezett hatóságok (községekben a községi előjáróság) és hatósági közegek a tűzkáradatszolgáltatás pontos teljesítéséért felelősek.

(2) A M. Kir. Központi Statisztikai Hivatalnak jogában áll a tűzkáradatszolgáltatást kiküldöttje útján időnkint ellenőriztetni, a tűzkárjelentést pedig a mulasztó költségére — ugyancsak kiküldöttje útján — beszerezni (1929 : XIX. tc. 15—16. §.).

HATODIK RÉSZ.

Büntető rendelkezések.

164. §. (1) A kihágásokról szóló büntetőtörvénykönyv (1879 : XL., törvénycikk, Kbtk.) 76. §-a szerint: aki nyilvános táncvigal-

mat, álarcosmenetet, hangversenyt, tűzijátékot, állatseregletet, kiállítás vagy hasonló látványt, melyre fennálló miniszteri rendelet vagy szabályrendelet szerint a hatóság engedélyre szüségeltetik, ennek engedélye nélkül, vagy az engedély megszegésével rendez, illetőleg tart, kihágást követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A jelen rendeletben foglalt szabályok közül ez alá a rendelkezés alá esik különösen:

1. fáklyásmenetnek vagy tűzijátéknak a rendőrhatósági engedélyben a jelen rendelt 73. §-a értelmében foglalt tűzrendészeti óvintézkedések nélkül;

2. nyilvános előadásnak a tűzrendészeti hatóság által a 90. §. értelmében meg nem engedett helyiségben vagy épületben, vagy a tűzrendészeti hatóság engedélyében elrendelt tűzrendészeti óvintézkedések nélkül;

3. nyilvános előadásnak a 111. §-ban említett használhatósági vagy játszási engedély nélkül;

4. nyilvános előadásnak a 112. §-ban meghatározott tűzoltó ügyeleti szolgálat nélkül rendezése vagy tartása.

165. §. (1) A Kbt. 109. §-a értelmében, aki a robbanó, vagy könnyen meggyúló anyagok készítésére, tartására, őrzésére, elárúsítására, elszállítására vagy alkalmazására vonatkozó szabályokat megszegi, kihágást követ el, és tizenöt napig terjedhető elzárással büntetendő.

(2) A jelen rendeletben foglalt, és az abban említett szabályok közül a robbanó, vagy könnyen meggyúló anyagok készítésére, tartására, őrzésére, elárúsítására, elszállítására, vagy alkalmazására vonatkoznak különösen a következők:

1. a 69. §. (3) bekezdésének a tűzveszélyes vegyi hatást előidéző anyagok együttes raktározásának tilalmára;

2. a 70. §-nak a tűzveszélyes anyagok tartására, kezelésére, és az azok közelében való magatartásra;

3. a 101—110. §-oknak a filmek tekerceselésére, a filmtekercesek elhelyezésére, és vetítésére;

4. a 116. §-nak a tűzveszélyes hulladék eltávolítására, elhelyezésére, valamint olajos dolgok elhelyezésére;

5. a 124. és 125. §-nak, valamint a 123. §-ban említett külön jogszabályoknak lőpor, tűzijátékszer, továbbá más tűz- és robbanásveszélyes anyagok gyártására, kezelésére, forgalombahozatalára, csomagolására, szállítására, valamint raktározására vonatkozó rendelkezései.

166. §. (1) A Kbt. 111. §-a szerint kihágást követ el, és egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő, aki a gőz- vagy más gépekre, mozdonyokra, vaspályákra vonatkozó, az életbiz-

tonság, és az egészség oltalma végett kiadott rendeletet vagy szabályrendeletet megszegi.

(2) A jelen rendeletben foglalt szabályok közül gépekre vonatkoznak, és az életbiztonság és az egészség oltalmazását célzó zék különösen a következők:

1. a 101—110. §-oknak a vetítógép elhelyezésére és használatára, valamint a gépész bejelentésére;

2. a 115. §-nak robbanó motor elhelyezésére, és gázának elvezetésére;

3. a 129. §-nak cséplésre használt gőzgép és robbanómotor kezelésére vonatkozó rendelkezései.

167. §. (1) A Kbtk. 141. §-ának első bekezdése szerint: aki a tűzvész kiütésének vagy terjedésének meggátlása céljából kiadott szabályokat megszegi, kihágást követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A jelen rendeletben foglalt, vagy az annak alapján kiadott rendelkezések közül tűzvész kiütésének vagy terjedésének meggátlását célozzák különösen a következők:

1. a 74. §-ának a dohányzás tilalmára, és a dohányzásból származható tűzveszély elhárítására vonatkozó rendelkezései;

2. a 76. §. alapján kiadott építési engedélyben elrendelt különleges tűzrendészeti óvintézkedések;

3. a 77. §-nak a padlástér építésére, berendezésére és használatára vonatkozó rendelkezései, valamint az e tárgyban a 77. §. (4) bekezdése értelmében a tűzrendészeti hatóság által elrendelt óvintézkedések;

4. a 78. §-nak a kémények építésére, berendezésére, és a füstcsövek elhelyezésére;

5. a 79. §-nak a kémények seprésére, befedésére, égetésére és a kéményseprés alkalmával tapasztalt tűzrendészeti hiányok bejelentésére;

6. a 80. §-nak villámhárító elhelyezésére és jókarban tartására, továbbá antenna elhelyezésére és földelésére;

7. a 81. §-nak a tüzelő berendezésekre és azok használatára;

8. a 82. §-nak tüzelőanyag tárolására, faterlep létesítésére, valamint az égési termék kiöntésére;

9. a 83. §-nak a szabadban tüzelésre, nyílt tűz használatára, kiszáradt nádas vagy legelő felgyújtására, úgyszintén üstház vagy hordozható tűzhely felállítására;

10. a 84. §-nak a tűzbiztos világítási eszközök használatára;

11. a 85. §-nak villamos világító berendezés szerelésére és javítására;

12. a 86. §-nak gázvilágításra, gázfejlesztésre és más hasonló célokra szolgáló berendezés felszerelésére, elhelyezésére, gáz raktározására, gázömlésre gyanus helyiségbe lépésre;

13. a 87. §-nak nyilvános helyiség, tűzveszélyes üzem vagy raktár céljára szolgáló épület és helyiség világítására, a világító berendezés felszerelésére, elhelyezésére, a vészjelző táblák kifüggesztésére, a biztosítékoknak és kapcsolóknak felirattal ellátására;

14. a 88. §-nak mellék- (vész-) világítás berendezésére, égve-tartására, és a lámpák tisztántartására;

15. a 89. §-nak és az abban említett egyéb jogszabályoknak a világító anyagok előállítására, kezelésére és forgalombahozatalára, valamint egyes helyiségekben az ásványolajjal világítás eltiltására;

16. a 90—95. §-oknak a nyilvános előadásra szolgáló helyiségekre és épületekre, azok használatára, és a dohányzás tilalmára;

17. a 96. §-nak a díszletekre és egyéb kellékekre, azok lángbiztosítására, elhelyezésére és raktározására;

18. a 97. §-nak tűzveszélyes tárgyak színpadon használatának előzetes bejelentésére;

19. a 98. §-nak és annak alapján a tűzrendészeti hatóságnak a tűzvédelmi berendezésekre, azok jókarban tartására, és felirattal ellátására;

20. a 100. §-nak sátorcirkusz felállítására, világítására, vizeshor-dók és vedrek elhelyezésére;

21. a 101—110. §-oknak mozgófényképüzem berendezésére, valamint mozgófényképek alkalmi bemutatására;

22. a 111. §. alapján kiadott használhatósági engedélynek a tűzrendészeti követelményekre, valamint a 111. §-nak változtatás tilalmára;

23. a 112. §-nak nyilvános előadás megkezdésére;

24. a 113. §-nak gépjárműszín építésére, berendezésére, használatára és fűtésére;

25. a 114. §-nak tűzveszélyes anyagot előállító vagy feldolgozó üzem (gyár, telep, műhely) létesítésére, berendezésére és használatára;

26. a 117. §-nak a munka befejezése után teljesítendő tűzbiztonsági ellenőrzésére;

27. a 118. §-nak malom koptató berendezésére;

28. a 119. §-nak pinchelyiség műhelyül vagy raktáruul felhasználására;

29. a 120. §-nak éjjeli őr tartózkodására és ellenőrzésére;

30. a 121. §-nak áruház berendezésére, és a tűzrendészeti hatóságnak a 121. §. alapján áruházban tűzoltói berendezés létesítésére és tűzoltóság tartására;

31. a 126. §-nak szálás mezőgazdasági termények belső területre hordására, cséplésére és tartására;

32. a 127. §-nak vasút mentén lábon álló termény learatására;

a learatott termény összerakására és elhordására, a tarló megtisztítására, és védőszántás létesítésére;

33. a 128. §-nak közös szérű létesítésére, berendezésére és használatára, a terményeknek a határban elhelyezésére, cséplésére és tartására;

34. a 129. §-nak a mezőgazdasági termények behordására, cséplésére, szérűskert közelében a főzés és dohányzás tilalmára;

35. a 130. és 131. §-oknak kút létesítésére, és víznek készletben tartására;

36. a 141. §-nak a háznál tartandó tűzoltó eszközökre;

37. a 145. §-nak a kötelező éjjeli őri szolgálat teljesítésére vonatkozó rendelkezései.

168. §. (1) A Kbt. 141. §-ának második bekezdése szerint, aki a tűzvész kiütése esetén az oltásra, a rendre és biztonságra nézve kiadott szabályokat szegi meg, három napig terjedhető elzárással büntetendő.

(2) A jelen rendeletben foglalt szabályok közül tűzvész kiütése esetén az oltásra, a rendre és biztonságra vonatkoznak különösen a következők:

1. a 136. §-nak a magánhasználatú kút, medence és hordó vizének átengedésére;

2. a 146. §-nak a kitört tűz bejelentésére;

3. a 147. §-nak távbeszélőnek tűz esetében átengedésére;

4. a 148. §-nak a tűzoltószerek és eszközök vontatására szolgáló járóművek átengedésére, valamint a tűzoltóság és a mentők részére szabad út biztosítására;

5. a 150. §-nak a tűzoltóság támogatására;

6. a 151. §-nak a tűz színhelyének rendbehozatalára és őrzésére vonatkozó rendelkezései.

169. §. (1) Az 1930:III. tc. 82. §-a szerint: aki illetéktelenül közhivatalban vagy közszolgálatban álló személynek, vagy a fegyveres erő tagjának adja ki magát, vagy aki hivatali vagy közszolgálati egyenruhát, vagy hatósági hivatalnok vagy közeg felismerésére szolgáló jelvényt, vagy pedig katonai egyenruhát jogtalanul visel, kihágást követ el, és egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

(2) Ez alá a rendelkezés alá esik a tűzoltóság egyenruhájának, vagy jelvényének jogtalanul, vagy a jelen rendelet 13. §-ába, és az abban említett szabályzatba ütköző módon viselése.

170. §. Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki a 23. §-ban meghatározott önkéntes, vagy köteles tűzoltói szolgálati kötelezettségét ismételten elmulasztja;

2. aki a 24. §: alapján kiadott hatósági rendelkezés ellenére üzemében tűzoltóságot nem létesít;

3. aki a 112. §. utolsó bekezdése rendelkezésének megszegésével a mozgófényképüzem kulcsát nem tartja az üzem székelyén, vagy a kulcs őrzőjének nevét és lakását nem jelenti be:

4. aki a 147. §. rendelkezésének megszegésével nem engedi át távbeszélőjét elemi csapás vagy baleset bejelentésére, és az ezekből folyó intézkedések megtételére.

171. §. A 164—170. §-okban foglalt kihágások esetében a pénzbüntetésre az 1928 : X. törvénycikk rendelkezései irányadók.

172. §. (1) A Kbt. 111. §-ába ütköző kihágások (jelen rendelet 166. §.) a kir. járásbírósi hatáskörébe tartoznak.

(2) A jelen rendelet 164., 165., 167—170. §-aiban meghatározott kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a m. kir. rendőrség működése területén a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntető bíróságnak hatáskörébe tartozik. Harmadfokon a belügyminiszter bíraskodik.

HETEDIK RÉSZ.

Hatályon kívül helyezett jogszabályok.

173. §. (1) Ennek a rendeletnek hatályba lépésével a 3.365/1869., 3.339/1870., 2.490/1874., 53.720/1878., 47.281/1879., 17.041/1881., 61.221/1881., 32.706/1882., 49.925/1882., 53.888/1888., 82.502/1888., 3.065/1889., 6.840/1889., 54.597/1889., 39.215/1891., 86.523/1894., 48.559/1895., 115.504/1897., 33.271/1897., 116.168/1897., 29.774/1900., 17.831/1901., 83.860/1902., 8.849/1903., 94.004/1903., 2.150/1904., 74.288/1904., 110.523/1908., 129.714/1913., 189.996/1914., 127.518/1915., 36.194/1920., 145.491/1922., 44.200/1924., 112.990/1924., 129.813/1924., 158.821/1924., 228.360/1925., 229.713/1925., 229.849/1925., 230.000/1925., 230.726/1925., 232.288/1925., 232.570/1925., 46.239/1926., 151.230/1926., 151.304/1926., 215.303/1926., 154.465/1927., 254.300/1928., 254.545/1928., 256.210/1928., 257.098/1928., 247.963/1929., 249.793/1929., 251.974/1929., 257.910/1929., 259.591/1929., 260.917/1929., 120.978/1930., 128.084/1930., 180.978/1930., 189.126/1931., 189.704/1931., 198.444/1931., 199.133/1931., 126.300/1932., 256.195/1933., 160.557/1933., 198.100/1934. B. M., 33.104/1905., 20.076/1911., 10.445/1935. K. M. számú rendeletek, valamint a tűzrendészetre vonatkozó egyéb rendelkezések is hatályukat veszítik, még abban az esetben is, ha ennek a rendeletnek rendelkezéseivel azonosak.

(2) Ez a rendelet a Kbt. 35., 40., 49., 50., 76., 109., 110., 111. §-ainak, az 1893 : XXVIII. törvénycikknek, az 1893 : XII. tc. 94. §-a e) pontjának, az 1921 : XXIII. törvénycikknek, az 1922 : XII. tc. 14. §-ának, az 1924 : XV. törvénycikknek, az 1931 : XVI. tc. 63. §-ának, az 1932 : XXI. tc. 7. §-ának, az 1935 : IV. tc. 258. §-a 14. és 15. pontjainak a 2.970/1870. (Rt. 1870. 209. o.), 40.302/1890. (Rt. 1890., 1628. o.), 73.357/1906. B. M. (Rt. 1906. 798. o.), 90.226/1916.

K. M. (Rt. 1916. 2084. o.), 9.862/1920. M. E. (Rt. 1920. 591. o.), 78.224/1923. K. M. (Rt. 1923. 742. o.), 64.029/1924. K. M. (Rt. 1924. 839. o.), 17.200/1925. I. M. (Rt. 1925. 473. o.), 72.434/1925. K. M. (Rt. 1925. 524. o.), 214.680/1925. B. M. (Rt. 1925. 317. o.), 251.703/1929. B. M. (Rt. 1929. 154. o.), 139.428/1930. K. M. (Rt. 1930. 976. o.) 144.276/1933. B. M. (Rt. 1933. 2365. o.) és a 16.704/1934. K. M. (Rt. 1934. 295. o.) sz. rendeleteknek hatályát nem érinti.

NYOLCADIK RÉSZ.

Hatálybalépés.

174. §. Ez a rendelet 1936. évi október hó 1. napján lép hatályba.

Budapesten, 1936. évi augusztus hó 11-én.

vitéz Kozma Miklós s. k.
m kir. belügyminiszter.

19.....évi születésűek.

A köteles tűzoltói szolgálatra alkalmasként összeírt										
n e v e	foglalkozása és vallása	lakása (utca, házsám)	volt katonai rangja	kitüntetései	tűzoltói be- osztása, rangja	tűzoltói képzett- sége	tűzoltói szolgálati ideje	tűzoltói szolgálat alóli mentessé- gének oka	büntetései	Megjegyzés

*) Ezt a nyomtatványt 297×420 m/m szabványos A³ nagyságban úgy kell elkészíttetni, hogy egyoldalon 20 név legyen.

Az országos egységes nyomótömlőcsavar leírása.

Az egységes csavar — gummigyűrűvel összezsavarva — összesen 165 mm. hosszúságú, és három darabból áll:

1. kúpos csőrészből,
2. anyacsavarból, és
3. apacsavar-részből.

A kúpos csőrész teljes hossza 79 mm; ebből 55 mm a ráhúzható kendertömlő megerősítésére szolgál; ez utóbbi részének külső végén van egy 49 mm átméretből kiemelkedő 5 mm széles szegélygyűrű 52 mm külső átmérettel. A csőrész belseje felé két egyenkint 15—15 mm és egy 20 mm széles, 2 mm lejtős emelkedésű gyűrű van. A gyűrű legmagasabb külső átmérője 53 mm. A gyűrű mélyedéseibe a kendertömlőt lekötő, a tömlő lecsúszását megakadályozó sárgaréz-huzal nyomható be. Ezután 6 mm széles, 53 mm átméretű hengerded síma gyűrű, majd ugyancsak 6 mm széles, de 60 mm külső átméretű kiemelkedő gyűrű következik, amely a csőrészre húzott anyacsavar megtámasztására szolgál. E gyűrű után 5 mm széles, 49 mm átméretű mélyedés van, amely a tömítő gummigyűrű felvételére szolgál; végül van egy 7 mm széles kúp alakú gyűrű, mely legmagasabb pontján 50 mm átméretű, és amely a csavarzat összezsavarásánál az apacsavarrészbe nyúlik. A csőrésznek simára esztergált belseje 45 mm átméretű. A tömlő megkötésére szolgáló csőrész falvastagsága a szélső szegélygyűrű alján 2 mm, a lejtős gyűrűk legfelsőbb pontján 4 mm.

Az anyacsavar-rész 40 mm hosszú, 75 mm külső átméretű; a külső felületéből kiemelkedő, és a csavar meghúzására szolgáló hengerded fülek hossza 24 mm, vastagsága 18 mm, keresztmetszetük kör alakú.

(Folytatása a következő oldalon.)

A kúpos csőrész felvételére szolgáló oldalán 6 mm széles, 53,5 mm belső átméretű gyűrűt alkot; ettől befelé egy 5 mm széles, 60,5 mm belső átméretű gyűrű van, mely után a gummigyűrű befogadására szolgáló 12 mm széles, 66 mm belső átméretű ür következik. Ezt az anyacsavar másik széléig 17 mm szélességben csavarment követi, még pedig 66 mm átméretű csavarment mélységgel, és 61 mm átméretű, letompított háromszögből alakított csavarment-éllel. Hat csavarment csik egy angol hüvelykre.

Az apacsavar-rész teljes hossza 93 mm, melyből — úgy, mint a kúpos csőrésznél — 55 mm a nyomótömlő megerősítésére szolgál, és ugyanolyan méretű gyűrűket alkot (t. i. 5 mm szegélygyűrű után két, egyenként 15—15 mm, és egy 20 mm széles, 2 mm lejtős emelkedésű gyűrű, következnek), ugyanolyan átméretekké, mint a kúpos csőrésznél. A legbelső gyűrű után 93 mm védőkorong emelkedik ki, melynek külső átmérete alul 7 mm, felül 5 mm. Célja a csavarmenteket a földön való hurcoláskor ütések ellen megvédeni. A védőkorongon túl 5 mm széles, 60 mm átméretű síma gyűrű van, melyhez 20 mm szélességben a csavarmentek csatlakoznak. A csavarment mélysége 60 mm átméretű, a körívszerűen letompított háromszögből alakított csavarmentek éléi pedig 65 mm átméretűek. A csavarment 2,5 mm mélységű, és a szerkesztési egyenlőszárú háromszög magasságának egy negyedével letompított; egy angol hüvelykre hat csavarment esik.

A háromszög magassága tehát 5 mm, alapja egy hatod angol hüvelyk. Végül a csavarmenten túl van még egy 6 mm széles, 60 mm külső átméretű, csavarment nélküli, síma szegélygyűrű. Az apacsavar-résznek ezen a végén 15 mm szélességben 51 mm belső átméretű, símára kiesztérgált, majd 5 mm széles, kúpszerű rész következik, mely után a csőrész 73 mm hosszban 45 mm belső átmérettel halad tovább, úgy, hogy a tömlő felhúzására szolgáló csőrész falvastagsága — éppen úgy, mint a kúpos csőrésznél — a szegélygyűrű lábánál 2 mm, a többi gyűrűk legmagasabb pontjánál pedig 4 mm.

Az ércöntvényből készült teljes tömlőcsavar súlya kb. 1.60 kg.

3. számú melléklet a 180.000/1936. B. M. számú rendelet 152. §-ának (4) bekezdéséhez.

Vármegye: .....

Város: .....

Járás: .....

Község:.....

Tűzkárjelentés.

1. A tűz helye és ideje:

- a) kinek a házában vagy telkén? .....
- b) bent a községben (városban), vagy a község (város határában)? .....
- c) az épület melyik részében? *pince, szoba, konyha, üzlet, raktár, műhely, istálló belseje, kémény, padlás, tető stb.:* .....
- d) az épület (helyiség) *külső* vagy *belső* részén? .....
- e) mikor (év, hó, nap, óra) keletkezett a tűz? .....

2. A tűzkár megállapítása:

- a) kik károsultak meg a tűz folytán?*) (közvetlenül a tüztől, vagy az oltási munkák következtében) .....
- b) az elégett, vagy megrongált tárgyak részletezése: a) *épület?*:

Az épület neve: rendeltetésük szerint: (L. Utasítás 5. pont)	Földszin- tes vagy hány emeletes	Alapépítmény						Egészen vagy részben égett-e le?	Megsemmisült érték	
		szilárd			vegyes vagy fa				P-ben	Biztosítva volt-e a mily összegben?
		t e t ő z e t								
kemény	puha	vegyes	kemény	puha	vegyes					

*) L. az Utasítás 4. pontját.

- b) erdő .....k. h., megsemmisült érték.....P, biztosítva volt-e s mily összegre?....
- c) nádas, kaszáló .....k. h., megsemmisült érték.....P, biztosítva volt-e s mily összegre?....
- d) lábon álló termény .....k. h., megsemmisült érték.....P, biztosítva volt-e s mily összegre?....
- e) elpusztult háziállatok: .....drb ló, ...drb szarvasmarha, ...drb juh, ... drb sertés,
.....drb baromfi, ...drb egyéb.

f) egyéb ingóságok:

Részletezés:	Megsemmisült érték. P	Biztosítva volt-e és mily összegre?
1. háziállatok	.....	.....
2. bútor, ruhanemű, házi eszközök stb.	.....	.....
3. gabonaneműek, asztagban, boglyában	.....	.....
4. szemestermények	.....	.....
5. szálastakarmány	.....	.....
6. mezőgazdasági gépek és eszközök.....	.....	.....
7. gyári felszerelés és eszközök	.....	.....
8. egyéb ipari eszközök	.....	.....
9. fakészlet (mű-, épület- és tűzifa)	.....	.....
10. árukészlet	.....	.....
11. egyéb tárgyak	.....	.....
Összesen:	.....	.....

A b)–f) alatt felsorolt vagyontárgyak összes megsemmisült értéke ..... P, hozzáadva az
a) alatt felvett épületeket, az összes megsemmisült érték ..... P.

3. Mentési károk:

a) Az oltásnál közreműködő tűzoltóságot vagy magánegyént érte-e károsodás a mentési munkálatok folytán, ha igen, miért és mily összegben? .....

Emberélet esett-e áldozatul, vagy szenvedett-e valaki a tűz alkalmával súlyosabb sérülést és pedig:

b) A tűzkárosultak közül hányan égtek

	férfi	nő	gyermek
benn?	.....	.....	.....
hányan szenvedtek halálos sérülést?	.....	.....	.....
hányan szenvedtek nem halálos, de súlyos sérülést?	.....	.....	.....

c) A mentőszemélyzet közül hányan égtek

	férfi	nő	gyermek
benn?	.....	.....	.....
hányan szenvedtek halálos sérülést? ..	.....	.....	.....
hányan szenvedtek nem halálos, de súlyos sérülést?	.....	.....	.....

4. Tűzkárbiztosítás:

a) Az ingatlanok melyik biztosítóintézetnél, vagy intézeteknél voltak biztosítva? .....

b) Az ingóságok melyik biztosítóintézetnél vagy intézeteknél voltak biztosítva? .....

5. Tűzvizsgálat:

a) Mi volt a tűz keletkezésének oka? *)

emberi erő: gyújtogatás, öngyújtás, túlfűtés, gyermekek játéka vagy pajkossága, súlyos gondatlanság, egyéb gondatlanság: .....

természeti erő: napsugár, villámcsapás, szél, hőség, légáram, nedvesség: .....

vegyi, vagy fizikai jelenség: öngyulladás, dörzsölés, túlhevítés, túlnyomás, robbanás, villamosáram, rövidzárlat, túlterhelés, földzárlat, gép- vagy motorhiba: .....

egyéb ok: röptűz, mozdony- vagy hajószikra, kéménytűz, építési hiba, egyéb ok, és pedig: .....

b) kétségtelenül megállapították-e a keletkezési okot, vagy csak vélelmeztek? .....

Általános tűzrendészeti adatok.

6. A tűz jelzése:

a) ki jelezte? .....

b) mikor (óra)? .....

c) mily módon? *telefon, küldönc, tűzilárma, egyéb módon és pedig: .....*

d) mikor riasztották a tűzoltóságot? .....

*) L. Utasítás 3. pontját.

7. A tűz oltása:

- a) kik oltották el a tüzet és hogyan? .....
- b) melyik tűzoltóság vett részt az oltásban?.....
.....
- c) mikor érkeztek meg a tűzoltóságok? .....
- d) a különböző tűzoltóságok milyen szerekkel és hány tűzoltóval vonultak ki? .....
- e) összesen mennyi ideig volt a tűzoltóság tűznél? .....
- f) mikor ért véget a tűz (nap, óra)? .....

8. Vizszerzés:

- a) milyen vízforrásból és honnan vették a tűzoltáshoz a vizet? .....
- b) elegendő víz állott-e a tűzoltóság rendelkezésére a tűzoltás egész ideje alatt: .....
- c) ha vízhiány mutatkozott, milyen intézkedéseket tett a hatóság a víznek a jövőben való biztosítására? .....

9. Tűzrendészeti körülmények:

- a) milyen volt a kigyulladt ház, gazdasági épület, általában a leégett tárgyak fekvése? Bent a községben, vagy a község határában, magánosan álltak-e, vagy egymáshoz építve? .....
- b) milyenek voltak a tűzvész terjedésére kedvező, vagy kedvezőtlen viszonyok? Szél vagy szélcsend, emberek otthonléte, vagy otthon nem léte, szárazság, éjjeli idő, oltószerek és oltási igyeket hiánya? .....

- c) veszélyes volt-e a leégett épületek vagy épületrészek anyaga, sűrű állása egymás mellett, könnyen gyújtható anyagok felhalmozása vagy egyébként elpusztult tárgyak anyaga vagy helyzete? .....
- d) a tűzből a község tűzrendészetének és tűzoltóságának milyen előnyei vagy hátrányai tüntek ki? .....

10. Utólagos intézkedések:

- a) indult-e valaki ellen a tűzből folyólag eljárás, ha igen, ki ellen és miért? .....
- b) milyen általános érvényű intézkedéseket tett a hatóság, hogy hasonló keletkezésű tüzeket elkerüljenek, s az esetleges hiányokat kiküszöböljék? .....
- c) a vonatkozó belügyminiszteri rendelet alapján küldtek-e a belügyminisztériumnak jelentést: .....

Kelt, ..., 193.. évi ..... hó ....napján.

.....
polgármester.

.....
községi bíró.

.....
ker. előljáró.

.....
jegyző.

Utasítás

a tűzkárjelentés kiállításához.

1. A tűzkárjelentést köteles a községi előljáróság a tüzeset után a tűzvész színhelyén tartott hivatalos szemle alapján haladéktalanul kiállítani, és minden késedelem nélkül a fő-

szolgabíróhoz beküldeni. A főszolgabíró a járás területén hozzá érkező tűzkárjelentéseket mellékleteikkel együtt jegyzék mellett, azonban minden egyéb kísérő irat nélkül, minden hó 8-án köteles a M. kir. Központi Statisztikai Hivatalhoz beküldeni. Törvényhatósági jogú és megyei városok polgármesterei, illetőleg megbízott tisztviselői szintén ugyanebben a határidőben kötelesek a tűzkárjelentéseket a város területén előfordult tüzesetekről a M. kir. Központi Statisztikai Hivatalhoz be-
térjesztetni.

Amennyiben valamely községben (városban) valamely hónapban tüzeset nem fordult volna elő, erről a körülményről a fent említett időn belül nemleges jelentés küldendő.

2. Azoknál a kérdőpontoknál, ahol a válaszcavak dűlt betűkkel elő vannak nyomtatva, a feleletet a megfelelő sor aláhúzásával kell megadni.

3. A tűz okának kimutatásánál, ha a helyszíni szemle alkalmával a valódi okot minden kétséget kizáró módon nem is lehetne megállapítani, igyekezni kell legalább a valószínűnek látszó okot kideríteni, és azt a jelentés 5. rovatába bejegyezni.

4. Ha a tüzesetnek annyi károsultja volt, hogy azok névszerint felsorolására a jelentés megfelelő rovata nem elegendő, a károsultakat külön névjegyzékbe kell foglalni, és a pótívet a jelentéshez kell csatolni.

5. Az elégett épületeket nem szabad közös gyűjtőnév alá foglalni, hanem tüzetesen kell kimutatni, pl. lakóház, istálló, présház, lakatosműhely, templom, iskola, kórház, laktanya stb. Ha valamely épület — közös tető alatt — különböző jellegű részekből áll, ezt a minőséget is fel kell tüntetni ilyenformán: lakóház és istálló egy tető alatt, lakóház és présház egy tető alatt stb.

Valamely épület alapépítménye *szilárd*, ha oldalfalai kőből, égetett vagy nem égetett téglából, vagy betonból vannak; a sárból vagy vályogból épült oldalfalak és vertfal szintén szilárd alapépítménynek tekintendő; *fa-* vagy *vegyes*, ha az oldalfalak teljesen favázból, fából, paticsból (fonott fal), illetőleg részben téglából, vályogból, vagy betonból, részben favázból, fából épültek. Az épület fedélzete kemény, ha az illető épület cseréppel, palával, fémmel, eternittel, azbeszttel, aszfalttal, fedéllemezrel, cementtel vagy fedélpéppel; *puha*, ha zsindegyel, deszkával, drancával, náddal, szalmával, vagy gyékénnyel van fedve; *vegyes*, ha a fedél részben kemény, részben puha anyagból való anélkül, hogy a két tetőrész tűzfalal volna egymástól elválasztva.

4. sz. minta a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet 156. §-ának (3) bekezdéséhez.

..... szám.

..... vármegye.

..... járás.

..... város.

Tűzkárstatisztikai nemleges jelentés.

Értesítem, hogy 19.... évi .....évi ..... hóban .....

..... járás (város) területén tüzeset *nem* fordult elő.

Kelt ..... , 19.... évi .....hó ....n.

.....
főszolgabíró, polgármester.

5/a. sz. minta a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet 157. §-ához.

(1. oldal)

Tüzeset-bejelentés.

A M. KIR. KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATALNAK

Hivatalos felszólításra,
Portómentes.

BUDAPEST 114

Postafiók.

(2. oldal)

A budapesti tűzoltóparancsnokságtól.

Értesítem, hogy Budapesten ....ker. ....
utca (út, tér) ..... sz. ....em. ... fsz. ....
.....
.....
tüzeset történt. A tűz .....telkén támadt,
a károsult neve: .....

Kelt .....19....évi ..... hó .....n.

.....

5/b. sz. minta a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet 157. §-ához.

(1. oldal)

Tüzeset-bejelentés.

A M. KIR. KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATALNAK

Hivatalos felszólításra.
Portómentes.

BUDAPEST 114

Postafiók.

(2. oldal)

A ..... tűzoltófőparancsnokságtól,
tűzoltóparancsnokságtól,
csendőrőrsparancsnokságtól.

Értesítem, hogy a .....
vármegyében ..... járásban fekvő
..... községben (városban) ..... hó ..... n
tüzeset volt. A tűz ..... telkén támadt,
a károsult neve: .....

Kelt ..... 19.....évi ..... hó ..... n.

Jegyzet. Ha valamely pusztán, majorban, erdőben, vagy
valamely más helyen volt a tűz, akkor azt a községet (vá-
rost) is meg kell nevezni, melyhez az illető puszta, major, er-
dő vagy egyéb hely tartozik.

6. számú minta a 180.000/1936. B. M. számú rendelet 160. §-ának (1) bekezdése.

.....község előljárósága.
.....megyei város polgármestere.
.....törvényhatósági jogú város polgármestere.
Budapest székesfőváros ....kerületi előljárója.
...../19..... szám.

HATÓSAGI BIZONYÍTVÁNY.

..... község előljárósága (..... megyei város polgármestere; ..... törvényhatósági jogú város polgármestere; Budapest székesfőváros ....kerületi előljárója) a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet 160. §-ában biztosított joga, és a megtartott tűzvizsgálat alapján hivatalosan igazolja, hogy ..... nevű és ..... foglalkozású ..... utca .....szám alatti lakos kárára 19.. évi .....hó .....napján .....órákor .....utca .....szám alatt történt tüzesetnél nem merült fel gyanu arra nézve, hogy biztosított ingó- vagy ingatlan vagyonban okozott tűzkár miatt a nevezettet akár közvetlenül, akár közvetve szándékosság, vagy súlyos gondatlanság terheli.

A lefolytatott vizsgálat szerint a tűz keletkezésének ideje .....

Ez a bizonyítvány .....nevű ..... utca ..... szám alatti
lakos kérelmére tűzkárbiztosítási ügyben ..... példányban adatott ki.

....., 19.... évi .....hó ....napján.

Láttam:

.....
járási főszolgabíró.

.....
községi bíró.

.....
községi jegyző.

P. H.

.....
város polgármestere.

.....
Budapest székesfőváros ....ker. előljárója.